

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes

Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12

E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no

www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 25.05.2016
Møtested: Kommunestyresalen, Rådhuset
Møtetid: 11.30

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Ved forfall til kommunestyremøter, skal forfall meldes til gruppeleder, som er ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Kirkenes, 13.05.2016

Rafaelsen, Rune Gjertin
Ordfører

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak:	U.off:
030/16	ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR SØR-VARANGER KOMMUNE 30.09.2016-01.10.2020 Saksordfører: Anita Brekken, tlf. 934 87 154, e-mail: anita.brekken@helse-finmark.no	16/94	
031/16	GJELDSRÅDGIVER VED NAV SØR-VARANGER ØKNING AV STILLING Saksordfører: Cecilie Hansen, tlf. 906 34 702, e-mail: cha-ns@hotmail.com	16/1456	
032/16	PLANPROGRAM TIL DETALJREGULERING FOR NYTT NEIDEN TOLLSTED Saksordfører: Eilif Johannesen, tlf. 905 80 920, e-mail: eilif.johannesen@airservice.no	15/3454	
033/16	ØKNING AV BUDSJETTTRAMME INVESTERINGSPROSJEKT VARMEPUMPE BUGØYNES SKOLE Saksordfører: Odne Stunes, tlf. 414 89 888, e-mail: ost@svk.no	16/1455	
034/16	ØKONOMIRAPPORTERING 1. KVARTAL 2016 Saksordfører: Egil Kalliainen, tlf. 901 00 336, e-mail: kalliain@online.no	16/1154	
035/16	PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2015 Saksordfører: Rolf Randa, tlf. 78 99 83 14, e-mail: rolf.randa@gmail.com	14/982	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Kristiansen, Kristin Enhetsleder: Kristiansen, Kristin, tlf. 78 97 76 03	Dato: 27.04.2016
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Brekken, Anita	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for levekår	017/16	11.05.2016
Kommunestyret	030/16	25.05.2016

ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR SØR-VARANGER KOMMUNE 30.09.2016-01.10.2020

Vedlagte dokumenter:

HØRINGSUTTALELSE HAVNA PUB
HØRINGSUTTALELSE FOLKEHELSEKOORDINATOR
INNSPILL ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FRA FOLKEHELSEKOORDINATOR
HØRINGSUTTALELSE RUSTJENESTEN
ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR INNEVÆRENDE BEVILLINGSPERIODE
2012-2016
FORSLAG TIL ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR SØR-VARANGER
KOMMUNE 2016-2020

Dokumenter i saken:

2016008905 FORSLAG TIL ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER FOR SØR-
VARANGER KOMMUNE FOR BEVILLINGSPERIODEN 2016-2020
2016006778 SVAR PÅ HØRINGSBREV - FORSLAG TIL ALKOHOLPOLITISKE
RETNINGSLINJER FOR BEVILLINGSPERIODEN 2016-2020
2016006578 HØRINGSUTTALELSE FOLKEHELSEKOORDINATOR
2016005960 HØRINGSUTTALELSE RUSTJENESTEN

Kort sammendrag:

Sør-Varanger kommune har per dags dato 8 salgsbevillinger og 26 skjenkebevillinger.

Bevillingsperioden 2012-2020 utløper 01.10.2016.

Forslag til alkoholpolitiske retningslinjer for bevillingsperioden 2016-2020 legges frem av Rådmannen. De alkoholpolitiske retningslinjer skal legges til grunn for saksbehandlingen av bevillingssaker.

Faktiske opplysninger:

Kommunene er jf. alkoholloven § 1-7a pålagt å utarbeide alkoholpolitiske retningslinjer, som skal være retningsgivende for alkoholpolitikken kommunen fører. Retningslinjene skal revideres hvert fjerde år, slik at det nytilsatte kommunestyret skal kunne påvirke den kommunale alkoholpolitikken.

Det har i forkant av bevillingsperioden 2016-2020 vært gjort en grundig gjennomgang av

kommunens bevillingspolitikk. Målsetningen har vært å lage nye alkoholpolitiske retningslinjer som inneholder mer informasjon og veiledning til bevillingshavere, samt mer detaljerte kriterier for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger. Det har også vært en målsetning å utforme retningslinjer som har en klarere rød tråd mellom de overordnede målene en har satt for den kommunale alkoholpolitikken og de virkemidlene som skal benyttes for å nå disse målene.

Etter Rådmannens vurdering gir tydelige og mer detaljerte retningslinjer større forutsigbarhet for bevillingshavere. Videre fremmer det likebehandling og det letter bevillingsmyndighetens jobb med å gjøre alkoholpolitiske vurderinger i enkeltsaker. Rådmannen ser det som hensiktsmessig at de prinsipielle standpunktene i bevillingspolitikken i størst mulig grad tas på forhånd og nedtegnes i alkoholpolitiske retningslinjer. Slik unngår en at prinsipielle avgjørelser må tas i forbindelse med behandlingen av enkeltsaker.

Forslaget til nye alkoholpolitiske retningslinjer er utarbeidet av ei arbeidsgruppe bestående av Leder for Servicekontor og fagansvarlig for bevillingssaker, Kristin Kristiansen; saksbehandlere for bevillingssaker, Sari Aikio og Aud Rushfeld; og medlemmer av utvalg for levekår, Anders Mikkola, Anita Brekken og Sandra Ashmyhr.

Arbeidsgruppa har hatt jevnlige møter, hvor innholdet i retningslinjene har vært drøftet i lys av kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan, alkoholloven, praksis i andre kommuner og erfaringer fra inneværende bevillingsperiode. I løpet av bevillingsperioden har man kommet over alkoholpolitiske problemstillinger som ikke direkte reguleres av de alkoholpolitiske

retningslinjene. Arbeidsgruppa har forsøkt å fylle ut disse punktene og lage et så utfyllende og dekkende dokument som mulig.

Kommunens bevillingshavere har fått anledning til å uttale seg om innholdet i den lokale alkoholpolitikken. Det ble høsten 2015 arrangert et møte med bevillingshavere, der deres erfaringer fra inneværende periode ble drøftet. Forslaget til alkoholpolitiske retningslinjer har i tillegg vært ute på høring. Alle bevillingshavere, politi, rustjeneste, folkehelsekoordinator, militær garnison og kommunens plan- og utviklingsavdeling har fått anledning til å uttale seg.

Tre av 36 mottakere svarte på høringen. Det ble ikke foreslått noen vesentlige endringer. Rustjenesten og folkehelsekoordinator har gitt positive uttalelser til høringsutkastet. Det poengteres at retningslinjene fremkommer som tydeligere og at de danner grunnlag for en mer helhetlig bevillingspolitikk.

Det er på bakgrunn av tilbakemeldingene etter høringsrunden gjort følgende justeringer av det opprinnelige høringsutkastet:

Opprinnelig punkt 4.3:

- (...) *Det skal benyttes dørvakt fra klokken 21.00 til stengetid natt til lørdag og søndag, samt under arrangementer hvor det forventes stor pågang med gjester.*

Er endret til:

- (...) *Det skal benyttes dørvakt fra klokken 23:00 til stengetid natt til lørdag og søndag, samt under arrangementer hvor det forventes stor pågang med gjester.*

Bakgrunnen for den overnevnte endringen er at kommunen mottok tilbakemelding om at krav om vakthold ved inngangsparti fra klokken 21.00 er for tidlig med hensyn til når folk går ut. Tilbakemeldingen ble tatt til etterretning.

Det er vurdert at krav om vakthold fra klokken 23.00 er mer rimelig med hensyn til utelivsmønsteret i kommunen. Det *anbefales* imidlertid at alle bevillingshavere har vakter fra klokken 21.00.

Opprinnelig punkt 4.3:

- *Mindreårige skal ikke gis tilgang til skjenkelokaler etter klokken 00.00 natt til lørdag og søndag.*

Er endret til:

- *Mindreårige bør ikke gis tilgang til lokaler med skjenkebevilling etter klokken 22.00, med mindre de ledsages av foresatte.*

Endringen av tidspunktet fra klokken 00.00 til 22.00 er gjort på bakgrunn av høringsvaret fra folkehelsekoordinator.

Arbeidsgruppa foreslo selv å gjøre et unntak for mindreårige som ledsages av foreldre. Dette slik at vilkåret ikke rammer familier som ønsker å dra ut å spise på kveldstid. Hensikten med vilkåret om aldersgrense etter kl 22.00 på serveringssteder med skjenkebevilling er å forhindre at barn og unge under 18 år får oppholde seg på steder det serveres alkohol *alene* på sen kveldstid. For utsteder med aldersgrensebestemmelser er dette ingen problemstilling, men for restauranter, hotellet og pizzeriaer er det det.

Det er ikke gjort øvrige endringer i dokumentet på bakgrunn av høringen.

Alkoholpolitiske retningslinjer for perioden 2016-2020 er ikke en redigert utgave av retningslinjene for 2012-2016, men et helt nytt dokument. Det kan derfor ikke gis en fullstendig gjennomgang av alle endringer som er gjort i teksten. De mest sentrale alkoholpolitiske endringene som er gjort i retningslinjene for 2016-2020 er imidlertid redegjort for i de påfølgende avsnittene.

Forlengelse av salgs- og skjenkebevillinger

Jf. alkoholloven 1-6 varer bevillingsperioden i fire år. Praksis har vært at alle bevillingshavere må søke om ny bevilling ved utløpet av hver bevillingsperiode.

Fra 1. januar 2016 har det trådt i kraft endringer i § 1-6, som medfører at kommunale salgs- og skjenkebevillinger ikke behøver å utløpe etter fire år som i dag.

Fireårsregelen opprettholdes fremdeles som hovedregel, men en unntaksbestemmelse gir kommunen anledning til å beslutte at alle eller enkelte bevillinger skal løpe videre i en ny fireårsperiode uten at det gjøres ny søknadsbehandling.

En forutsetning for å kunne forlenge bevillinger på denne måten er at kommunen først har foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken etter kommunevalget, det vil si at man har revidert de alkoholpolitiske retningslinjer.

Det er kommunen selv som lager retningslinjer for videreføring av bevillinger.

Kommunen kan velge å beslutte at *ingen* bevillinger skal opphøre etter 4 år, eller det kan besluttes at en avgrenset del av bevillingene (basert på objektive kriterier) ikke skal opphøre.

Den overnevnte lovendringen i § 1-6 er vurdert i forhold til dagens praksis.

Kommunen har frem til nå gjort en fullstendig søknadsbehandling av alle

bevillingshavere hvert fjerde år. Behandlingen er svært ressurskrevende og erfaringen tilsier at de som allerede har fått tildelt bevilling likevel får fornyet bevillingen etter hver periode. Den omfattende søknadsprosessen har hatt som primær hensikt at kommunen får innhentet

oppdaterte opplysninger om bevillingshaversandel.

Muligheten til å beslutte at bevillinger ikke opphører etter fire år vil innebære en forenkling i forhold til dagens system. Det vil også gi mer forutsigbarhet og langsiktighet for bevillingshavere. Ettersom kommunen selv fastsetter retningslinjer for *hvilke* bevillinger som skal forlenges, vil man fremdeles ha mulighet til å endre alkoholpolitisk praksis mellom hver periode, og man kan påse at de bevillinger som videreføres tilfredsstillende kriteriene som er satt for den til enhver tid gjeldende alkoholpolitikken.

På bakgrunn av det overnevnte er det forslått å åpne opp for en praksis hvor

bevillinger kan forlenges uten ny søknadsbehandling. For å sikre at vandelsvurdering likevel skjer regelmessig, skal det innarbeides egne rutiner for dette, hvor vandel kontrolleres minst en gang annethvert år.

Det er utarbeidet nærmere retningslinjer for *hvilke* bevillinger som kan forlenges etter 4 år uten ny søknadsbehandling. Retningslinjer for videreføring er beskrevet i punkt 2.6.2.

Kriterier til driftskonsept og alkoholfri arenaer

Kommunen har som oppgave å begrense tilgjengeligheten av alkohol gjennom virkemidler fastsatt i bevillingspolitikken. I Sør-Varanger kommune har man satt seg som mål å begrense individuelle og samfunnsmessige skadevirkninger av alkoholbruk; holde arenaer hvor barn og unge ferdes alkoholfrie, samt sørge for at det finnes alkoholfrie arenaer for befolkningen for øvrig. Med hensyn til disse overnevnte målsetningene er det hensiktsmessig med tydelige føringer i forhold til hvor det kan skjenkes, og hvor en ønsker alkoholfri arenaer.

For å unngå at skjenking av alkohol brer seg til nye typer arenaer som tradisjonelt har vært alkoholfrie, er det angitt nærmere kriterier for hvilke virksomhetstyper/driftskonsepter det gis skjenkebevilling til i Sør-Varanger kommune. Det er også gjort en spesifisering i forhold til hvilke driftskonsepter som kan gis bevilling for skjenking av henholdsvis øl, vin og brennevin. Blant annet foreslås det at kaféer kun kan gis bevilling for skjenking av vin og øl, og ikke for brennevin.

Kriterier for driftskonsept er nærmere beskrevet i retningslinjenes punkt 4.1.

Tak på antall bevillinger

I bevillingsperioden 2012-2016 har det vært satt et øvre tak på 25 salgs- og 50 skjenkebevillinger. Per februar 2016 var det til sammenligning 8 salgs- og 26

skjenkebevillinger som var i bruk. Det store gapet mellom faktisk antall bevillinger og taket på bevillinger, tyder på at taket er urealistisk og at det som alkoholpolitisk virkemiddel ikke har noen betydning.

Det er ikke vurdert at det er behov for noen reduksjon i antall salgs- og

skjenkesteder i Sør-Varanger. Det er imidlertid heller ikke ønskelig å åpne opp for en flerdobling av antall salgsbevillinger og en dobling av antall skjenkebevillinger, slik det vil være rom for innenfor dagens tak. For bevillingsperioden 2016-2020 foreslås det å redusere taket til 15 salgs- og 35 skjenkebevillinger.

Når det gjelder tildeling av bevilling for enkeltanledninger foreslås det å sette et tak på 20

bevillinger per søker per år. Det er vurdert slik at dersom en enkelt søker har behov for skjenkebevilling ved mer enn 20 enkelttilstelninger per år, så skjer skjenkingen på så regelmessig basis at det bør kreves at det søkes ordinær bevilling. Ved å sette et tak på antall enkeltanledninger per år, unngår man at denne bevillingstypen kan benyttes som et alternativ til ordinær bevilling for bevillingssøkere som vil drive skjenkevirksomhet på regelmessig basis, men som ikke tilfredsstillter kriteriene for å få fast bevilling.

Nytt sanksjonssystem

Fra og med 1. januar 2016 er det innført et nasjonalt system for tildeling av prikker ved brudd på bevillingshaveres alkoholrettslige forpliktelser. 12 tildelte prikker i løpet av en toårs periode medfører 1 ukes inndragning. Prikktildelingssystemet er obligatorisk, og erstatter kommunens egne bestemmelser om sanksjoner ved brudd. Prikktildelingssystemet er beskrevet i kapittel 5.

Bruk av vilkår og krav til internkontroll

Alkoholoven § 4-3 gir kommunen adgang til å sette vilkår for bevillinger i samsvar med alminnelige forvaltningsmessige regler. Forutsetningen for et lovlig vilkår er at det er begrunnet i alkoholpolitiske hensyn.

For å redusere sannsynligheten for salg og skjenking til mindreårige, samt redusere risiko for overskjenking, er det innarbeidet forslag til flere vilkår for salgs- og skjenkebevillinger. Det er eksempelvis satt som vilkår at styrer og stedfortreder for skjenkebevillinger må ha gjennomgått et e-læringskurs i ansvarlig vertskap. Videre er det innarbeidet mer detaljerte

krav til innhold i bevillingshaveres internkontrollsystem.

Foranledningen til økte krav til internkontroll er at mangler ved internkontrollsystemene har

vært en tilbakevendende anmerkning under kontrollene i inneværende bevillingsperiode. Særlig gjelder dette for salgsbevillinger. Kommunen har i tillegg mottatt signaler om at det er dårlige rutiner for legitimasjonskontroll ved utsalgsstedene.

I 2015 fikk kommunen tilsendt en rapport fra ungdomsorganisasjonen Juvente. Juvente

gjennomfører salgskontroller med den hensikt å avdekke om det selges alkohol til mindreårige. Rapporten viste at det i Sør-Varanger kommune ble solgt alkohol til mindreårige

forsøkspersoner (under 16 år) på hele 78 % av kommunens utsalgssteder. Selv om

undersøkelsen ikke er statistisk signifikant, gir den et tydelig signal om at det forekommer

uheldige avvik på utsalgsstedene i kommunen. Det foreslås derfor strengere vilkår til

internkontroll, opplæring og legitimasjonskontroll.

Kommunens vilkår for henholdsvis salgs- og skjenkebevillinger er beskrevet i retningslinjenes

punkt 3.3 og 4.4. Nye krav til internkontroll er nærmere beskrevet i punkt 2.8.2.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Hensyn til næringsutvikling er tatt med i vurderingen av alkoholpolitiske retningslinjer, blant annet i vurderingen av tak på antall bevillinger og i vurderingen av kriterier for tildeling av bevilling. En av målsetningene med bevillingspolitikken er å fremme gode rammevilkår, likebehandling og forutsigbarhet for det lokale næringslivet. Hensynet til næringslivet skal ikke vektlegges på bekostning av folkehelsehensyn.

Infrastruktur:

Ikke vurdert.

Barn og ungdom:

Hensynet til barn og unge har vært tungtveiende i utarbeidingen alkoholpolitiske retningslinjer.

Av hensyn til barn og unge gis det ikke ordinær skjenkebevilling til idrettsarenaer, helsestudio eller aktivitetsfritidssenter for barn og unge.

Det gis ikke bevilling til gatekjøkken eller storkiosker/kiosker.

Det gis ikke ordinær skjenkebevilling til steder som ligger i umiddelbar nærhet til skoler og barnehager, eller i boligområder.

Det gis ikke skjenkebevilling til lokaler hvor det foregår annen type forretningsvirksomhet, eller til serveringssteder som ligger i senterlokaler, med mindre serveringslokalet er helt adskilt fra resten av senteret og har egen inngang.

Det gis ikke skjenkebevilling til steder som markedsfører seg mot barn og unge.

Det stilles strengere krav til utsalgssteder internkontroll og legitimasjonskontroll, blant annet for å forhindre salg av alkohol til unge under 18 år.

Folkehelse:

Hensynet til folkehelse har vært bærende i utarbeidingen av de alkoholpolitiske retningslinjer.

Folkehelseperspektivet kan sies å ligge til grunn for målsetningene som er satt for den lokale alkoholpolitikken, samt for de fleste vurderingene som er gjort hva angår restriksjoner i forhold til tildeling av bevillinger.

I de alkoholpolitiske retningslinjenes punkt 1.2 er det nedfelt at hensynet til folkehelse skal vektlegges i bevillingspolitikken, og at det ikke skal tas næringspolitiske hensyn på bekostning av folkehelsehensyn. Dette er et viktig prinsipp som bør ligge til grunn for en ansvarlig alkoholpolitikk.

Kompetansebygging:

Ved begynnelsen av hver bevillingsperiode skal kommunen arrangere et møte med bevillingshavere hvor tema er forvaltningen av den kommunale alkoholpolitikken.

Økonomi:
ikke vurdert.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Det skal ved vurderingen av bevilningssøknader legges vekt på salgs- skjenkelokalenes beliggenhet, egnethet og tilgjengelighet, deriblant universell utforming. Kommunen ønsker at serveringssteder og utesteder i Sør-Varanger skal være utformet på en måte som ikke virker diskriminerende eller ekskluderende. Skjenkelokalene må være godkjent av plan og utviklingsavdelingen.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Behandling 11.05.2016 Utvalg for levekår

Saksordfører: Brekken, Anita

Forslag foreslått av :

Vedlagte alkoholpolitiske retningslinjer for bevillingsperioden 01.10.2016 - 30.09.2020 vedtas.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Utvalg for levekår sitt vedtak i sak 017/16:

Vedlagte alkoholpolitiske retningslinjer for bevillingsperioden 01.10.2016 - 30.09.2020 vedtas.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Fra: Eva Vehusheia <evaveh@gmail.com>
Sendt: 31. mars 2016 19:16
Til: Postmottak
Emne: Svar på høringsbrev - Forslag til alkoholpolitiske retningslinjer for bevillingsperioden 2016-2020

I høringsbrevet kommer det fram at kommunen ønsker at alle serveringsstedene skal benytte dørvakt fra kl 21 natt til lørdag og søndag. Klokken 21 er det få eller ingen mennesker ute, det er ikke før etter kl 00.00 at gjestene beveger seg ut. Per i dag har vi vakter på fra kl 23 og da er det svært få gjester i lokalene før den tid. Vi har alltid vakt på tilkalling før dette tidspunktet hvis antallet gjester tilsier at behovet er der. Dette gjelder også i ukedagene.

En løsning vi som serveringssted ser for oss, er at antall gjester i lokalet bestemmer om behovet for vakthold er tilstede eller ikke.

Utover det ønsker vi hyppigere skjenkekontroller, også i ukedagene.

Med hilsen oss på Nye Havna Pub.

Daglig leder

Eva Vehusheia.

Fra: Kjerstin Møllebakken
Sendt: 30. mars 2016 15:35
Til: Kristin Kristiansen
Kopi: Håvard Lund; Marit H. Haugseth
Emne: Alkoholpolitiske retn.linj.innspill
Vedlegg: Alkoholpolitiske retn.linj.innspill.docx

Hei Kristin,

Sender over noen innspill til høringsforslaget på alkoholpolitisk retningslinje. (Innspill uthevet med gult).

Som utgangspunkt vil jeg berømme dere for et svært godt arbeid!

Tenker retningslinjen som den nå er foreslått, danner grunnlaget for en langt mere helhetlig alkoholpolitikk og gir oss noen føringer på det.

Godt jobba!

Med vennlig hilsen
Kjerstin

Kjerstin Møllebakken

Folkehelsekoordinator

Plan og utviklingsavdelingen

E-mail: kmo@svk.no <<mailto:kmo@svk.no>>

Tlf : 78977494/+47 95154670

 Sør-Varanger kommune

- *En grensesprengende kommune* -

Vi er Engasjerte - Grensesprengende - Modige - Serviceorienterte - Tilgjengelige - Helhetstenkende

FORORD (s.1)

Tenker at det i forordet allerede kan stå at også veileder for alkoholpolitiske retningslinjer, Helsedirektoratet er tatt med

Heftet «Alkoholpolitiske retningslinjer for Sør-Varanger kommune» er utarbeidet med utgangspunkt i alkoholloven, alkoholforskriften og kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan.

Veileder: salgs og skjenkekontroll- 2012 H-dir.

s.5

Kommunen skal gjennom bevillingspolitikken ha som mål å begrense i størst mulig omfang de individuelle og samfunnsmessige skadevirkningene alkoholbruk kan innebære ...og forebygge negative konsekvenser av alkoholbruk.

2.7.3 (s.11)

VANDELSVURDERING

Det understrekes at bevillingshaver til enhver tid skal oppfylle vilkårene for å inneha en bevilling. Kommunen kan derfor når som helst i løpet av bevillingsperioden foreta ny vandelsvurdering. Det innhentes oppdaterte opplysninger omandel minimum en gang annet hvert år.

Her bør det understrekes at det er bevillingshaver som har i oppgave å selv framvise opplysninger omandel. (Ressurskrevende om dette blir kommunens ansvar).

(s. 13)

☐ Risikokartlegging som er tilpasset den aktuelle virksomheten, samt en beskrivelse av forebyggende tiltak.

Bør man kanskje her komme med eksempler på forebyggende tiltak, ex.vakthold?

(s.18)

Mindreårige skal ikke gis tilgang til skjenkelokaler etter klokken 00.00 natt til lørdag og søndag.

Mindreårige bør ikke gis tilgang til lokalet etter kl. 22.00 jfr. Politiloven §13

Dørvakter og de som skjenker skal gis opplæring på minimum 8 timer. Slik opplæring skal kunne dokumenteres. Opplæringen er arbeidsgivers ansvar og må forelegges kommunen rutinemessig.

SØR-VARANGER KOMMUNE
SOSIALTJENESTE

Sør-Varanger kommune
Servicekontoret

18.03.2016

Høringsuttalelse fra Rustjenesten i forbindelse med forslag til alkoholpolitiske retningslinjer for bevillingsperioden 2016-2020.

Rustjenestens kommentarer til forslaget:

- Rustjenesten ser at forslaget gir tydelig og klare alkoholpolitiske retningslinjer.
- Ser viktigheten av at man ikke åpner opp for nye arenaer for skjenking av alkohol og at skjenkebevillingene forbeholdes de tradisjonelle skjenkesteder.
- Viktig at det ikke er skjenking av alkohol på steder der barn og unge ferdes.
- At det ikke skjenkes brennevin på kafeer.
- En reduksjon av antall skjenkebevillinger til enkeltanledninger, samt at det blir foretatt skjenkekontroll ved disse er positivt utfra et helse og sosialfaglig perspektiv.
- Hensynet til barn og unge kommer tydeligere frem i dette forslaget, noe som er positivt i ett forebyggende perspektiv. Barn og unge blir tatt på alvor.
- Viktig å ha alkoholfrie arenaer for både barn og unge som lever i belastede familier, samt i et forebyggende perspektiv for resten av befolkningen.

Mvh Rustjenesten .

SØR-VARANGER KOMMUNE

**ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER
01.07.2012 – 30.06.2016**

**Vedtatt av kommunestyret 26.04.2012
Endret av kommunestyret 29.05.2013 og 26.03.2014**

Med oppdaterte gebyrsatser for 2015

ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINJER

I SØR-VARANGER KOMMUNE

Målsetting.

Den kommunale alkoholbevillingspolitikken forvaltes innenfor de rammer som er gitt i Lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven). Alkoholloven har som målsetting å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette, sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Det tas sikte på et nært samarbeid med bevillingshaverne slik at gjeldende regelverk blir fulgt. Bevillingshaveren plikter å sette seg inn i lov- og regelverk, og være særlig restriktiv på at det holdes orden i og utenfor salgs- og skjenkestedet, og at det ikke selges eller serveres til synlig berusede personer, og at aldersgrensene for salg og servering av alkohol følges nøye.

Bevillingsperioden.

Bevillingsperioden settes til 4 år fra 01.07.2012 til 30.06.2016.

Antall bevillinger

Antall bevillinger i Sør-Varanger kommune settes til

- skjenkebevillinger: 50
- salgsbevillinger: 25

Salgsbevillinger.

Angående kriterier for salgsbevilling, henvises til alkohollovens kap. 3 Salg av alkoholholdige drikker. I tillegg settes det krav til vandel og skikkethet.

Salgstiden for øl og rusbrus følger åpningstiden til forretningen, dog ikke utover lovens maksimaltid (mandag - fredag kl. 20:00 og lørdag kl. 18:00). Salg av øl på søndager tillates ikke.

Omsetning av øl og rusbrus tillates kun fra dagligvareforretninger med rikt vareutvalg og fra rene ølutsalg. **Øl skal ikke plasseres slik at det har en framtrødende plass.**

Vinmonopolet.

A/S Vinmonopolet gis rett til å ha et utsalg for sterkøl, vin og brennevin.

Skjenkebevillinger.

Angående kriterier for skjenkebevilling, vises det til alkohollovens kap. 4 Kommunale skjenkebevillinger. Det settes i tillegg krav til vandel og skikkethet. Ved søknad om skjenkebevilling skal søker beskrive hvordan universell utforming er i varetatt.

Skjenketiden for øl og vin settes søndag – torsdag fra kl. 10:00 – 01:00 påfølgende dag og fredag og lørdag fra kl. 10:00 – 02:00 påfølgende dag.

Skjenketiden for brennevin settes søndag – torsdag fra kl. 13:00 – 01:00 påfølgende dag og fredag og lørdag fra kl. 13:00 – 02:00 påfølgende dag.

I forbindelse med Kirkenesdagene/Barentsfestivalen/Vinterfestival og lignende festivaler utvides skjenketiden slik at skjenking av alkohol under festivaldagene (onsdag og torsdag) kan skje tilsvarende skjenketid for alkohol fredager og lørdager.

Det samme gjelder onsdag før skjærtorsdag, skjærtorsdag, 1. påskedag, 30. april, onsdag før Kristi Himmelfartsdag, 16. mai, 1. pinsedag og 24. t.o.m. 31. desember.

Innenfor lovens maksimaltider åpnes det for utvidet skjenketid ved særskilte anledninger. Det gis dispensasjon for spesielle arrangement, når det gjelder utvida åpningstider til kl. 02:30.

Konsum av utskjenket alkoholholdig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Åpningstiden kan være inntil kl 01:00/03:00 jfr. forskrift om lukningstider for serveringssteder i Sør-Varanger kommune, vedtatt av kommunestyret 08.02.93.

Utendørs skjenking av alkohol kan bare skje etter gitt bevilling og følger innendørs skjenketid.

Til skjenkestedene.

Kommunen anmoder skjenkestedene om å ha dørvakt fra kl. 20:00 til stenetid alle dager i uka. Dørvakter og de som skjenker skal gis opplæring på minimum 8 timer. Slik opplæring skal på forespørsel fra skjenkekontrollen kunne dokumenteres. Opplæringen er arbeidsgivers ansvar.

Skjenkestedene anmodes om å arrangere alkoholfrie kvelder.

Kommunen henstiller til skjenkestedene om ikke å tillate at gjest får oppbevart alkohol i garderoben.

Kommunen vil ved begynnelsen av hver bevillingsperiode arrangere et temamøte med bevillingshavere om forvaltningen av den kommunale alkoholpolitikk. Bevillingshavere vil bli innkalt til møte, mens andre interessenter så som politiet, skjenkekontrollen m.fl. vil bli invitert.

Ambulerende bevillinger og enkelt anledninger.

Angående ambulerende skjenkebevilling, henvises til alkohollovens §§ 1-6 og 4-5. Skjenketiden for ambulerende bevilling (lukket selskap eks. bryllup, konfirmasjon og lignende.) og enkelt anledninger (åpent selskap eks. konserter, teater, festivaler og lignende.) skal følge samme skjenketider som for faste skjenkebevillinger.

Hva som er enkelt anledning avgjøres konkret i den enkelte sak. Bevillinger for enkelt anledning (eks. påskekafe Bugøyfjord) kan gis for maksimalt en periode over 14 dager. Det innhentes uttalelse fra politi og brannvesen.

Vilkår for innvilgelse – enkelt anledning:

- Salg av alkoholholdig drikk for en enkelt anledning skal kunne knyttes direkte opp til på forhånd definert begivenhet.
- Det skal tas hensyn til forhold som kan vanskeliggjøre bevillingssøkers kontroll med utøvelsen av bevillingen.
- Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen.
- For enkelt anledninger ved varighet ut over 1 dag, skal styrer for bevillingen ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.
- Ut i fra arrangementets art eller målgruppe, kan bevillingsmyndigheten stille krav om bestått kunnskapsprøve for styrer og eventuelt stedfortreder, også for arrangementer som ikke har varighet ut over 1 dag.

- Dokumentasjon på godkjenning fra andre offentlige myndigheter, herunder politi og brannvesen.
- Det kan stilles krav om vakthold, herunder antall vakter, samt at det skal benyttes godkjente ordensvakter.
- Det må påses at medbrakt alkoholholdig drikk ikke nytes på stedet.
- Internkontroll ihht. Alkoholloven, jf. alkohollovens forskrift kapittel 8, herunder:
  - Redegjørelse ift. opplæring av styrer, stedfortreder, vaktmannskaper, øvrige ansatte, samt eventuelt frivillig personell, ihht. Alkohollovens bestemmelser
  - Redegjørelse av vakthold og opplæring av vaktmannskaper ift. ro, orden, trafikk og brann.

Gebyr

Bevillingsgebyr betales på grunnlag av omsetning. Alle bevillingshavere skal bekrefte virksomhetens oppgave over forrige års omsetning av alkoholholdige drikkevarer, oppgitt i antall liter, sammen med forventet omsetning for inneværende år.

Ambulerende skjenkebevilling og enkelt anledning er fastsatt til et bestemt beløp pr. gang. Kunnskapsprøver betales med et gebyr pr. avlagt prøve.

Størrelsen på gebyrer følger Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og Sør-Varangers eget regulativ for kommunale gebyr. Alle gebyrene skal forhåndsbetales til Sør-Varanger kommune.

Bevillingsgebyr for ambulerende skjenkebevilling settes til kr 310,- pr gang.

Bevillingsgebyr for enkelt anledninger for lag/foreninger settes til minimum kr 1500,- pr. år. Gebyret innkreves og betales i sin helhet ved første arrangement. Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol, jfr. Alkoholforskriften § 6-3.

Bevillingsgebyr for enkelt anledninger for øvrige aktører settes til minimum kr 4400,- pr. år, og med årlig avregning for faktisk omsetning/etteroppgjør. Gebyret innkreves og betales i sin helhet ved første arrangement. Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol, jfr. Alkoholforskriften § 6-3.

For kunnskapsprøve etter alkohollovens § 1-7c betales et gebyr kr 400,- pr. prøve. Beløpet skal være betalt før prøven kan avlegges. Det utstedes bevis for bestått prøve.

Brannvern.

Av brannforebyggende årsaker settes det følgende vilkår for skjenkebevillinger:

Maksimalt tillatt persontall må fastsettes i samsvar med beregningsreglene i "Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn av 5. juli 1990 kap. 4" og godkjennes av brannsjefen. Oppslag om godkjent persontall skal slås opp på et lett synlig sted for gjestene.

For at eier skal kunne dokumentere brannsikkerheten for personer, skal han/hun til enhver tid vite hvor mange personer som befinner seg i lokalet. Rutiner for opptelling må kunne dokumenteres.

Ved kontroll vil brannsjefen forbeholde seg retten til endring av godkjent persontall dersom forholdene skulle tilsi det.

Øvrige bestemmelser

I medhold av alkohollovens § 1-7c skal hvert salgs- og skjenkested ha en styrer og stedfortreder. Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- og skjenkestedets størrelse.

Før bevillingsdokument blir utferdiget stilles det følgende vilkår:

- dokumentasjon på at driverselskapet er gyldig stiftet
- dokumentasjon på at styrer og stedfortreder har bestått kunnskapsprøven etter alkohollovens § 1-7c 3. ledd.

Salgs- og skjenkekontroll

Formannskapet er kommunens kontrollutvalg etter alkohollovens § 1-9.

Kontroll av salgs- og skjenkesteder foretas av engasjerte kontrollører, og kontrollen skal alltid foretas av to kontrollører samtidig.

Kontrollene foregår anonymt. Kontrollør har plikt til å legitimere seg etter endt kontroll.

Salgs- og skjenkestedene kontrolleres minimum 3 ganger pr. år. I tillegg kommer bestilte ekstrakontroller ved eks. mistanke/melding om mulig brudd på alkohollovens bestemmelser.

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene (salg og skjenking til mindreårige og mindreåriges delaktighet i salg og skjenking) og overskjenking.

Politiet rapporterer også om eventuelle brudd på alkoholloven som de måtte observere.

Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger, jfr. alkohollovens § 1-8.

Overtredelse av alkoholloven og dens forskrifter, samt andre lover og forskrifter som gjør en bevillingshaver uskikket til å ha ansvar for salg/skjenking av alkohol, kan medføre inndragning av salgs-/skjenkebevilling. Videre kan bevilling inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

Inndragning kan skje på bakgrunn av dom, vedtatt forelegg, politirapport og rapport fra skjenkekontrollører.

Alle overtredelser følger bevillingsperioden (01.07.2012 – 30.06.2016).

Forvaltningslovens bestemmelser om saksbehandling skal følges.

Ved eventuelle gjentatte overtredelser og ved søknad om fornyelse av bevillingen, skal oversikt over gitte advarsler følge saksdokumentene.

**Utgangspunkt for straffereaksjoner innenfor bevillingsperioden:
(jfr. kommunestyrets vedtak 040/08 i møte 17.06.2008)**

SPESIELT ALVORLIGE OVERTREDELSER:

- Salg eller skjenking til mindreårige, og mindreåriges delaktighet i salg eller skjenking
- Overskjenking/hamstring av alkohol
- Salg og skjenking utenom fastsatte tidspunkt
- Omsetning av narkotika eller smuglervarer

Overtredelse	Straffereaksjon	Avgjørelsesmyndighet
1. gangs overtredelse	Inndragning av bevilning i 4 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
2. gangs overtredelse	Inndragning av bevilning i 8 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
3. gangs overtredelse	Inndragning for resten av bevillingsperioden.	Kommunestyret

ALVORLIGE OVERTREDELSER:

- Manglende betaling av, eller innberetning av grunnlag for bevillingsavgift:
- Manglende ro og orden i og utenfor salgs-/skjenkestedet:
- Salg og skjenking i samme lokale og omsetning i andre lokaler enn bevilningen gjelder for:

Overtredelse	Straffereaksjon	Avgjørelsesmyndighet
1. gangs overtredelse:	Skriftlig advarsel	Rådmannen eller den han/hun bemyndiger
2. gangs overtredelse	Inndragning av bevilning i 4 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
3. gangs overtredelse	Inndragning av bevilning i 8 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
4. gangs overtredelse	Inndragning for resten av bevillingsperioden.	Kommunestyret

Spesielt for bevillingsavgift:

Overtredelse	Straffereaksjon	Avgjørelsesmyndighet
Manglende innberetning	Inndragning inntil fullstendig innberetning er mottatt.	Rådmannen eller den han/hun bemyndiger
1. gangs manglende betaling	Inndragning inntil betaling er mottatt.	Rådmannen eller den han/hun bemyndiger
2. gangs manglende betaling	Inndragning for resten av bevillingsperioden.	Kommunestyret

MINDRE ALVORLIGE OVERTREDELSER:

- Brudd på alkoholreklameforbudet (alle skriftlige media) eller utdeling av alkohol i reklameøyemed
- Andre brudd på lover, forskrifter og pålegg
Eksempler: Salg av alkoholholdig vare med rabatt, brudd på opplysningsplikt, brudd på plikt til å føre et rimelig utvalg av alkoholfrie og alkoholsvake drikker, manglende tilsyn med at gjester nyter medbragt alkohol, ikke tilfredsstillende IK-systemer.

Overtredelse	Straffereaksjon	Avgjørelsesmyndighet
1. gangs overtredelse:	Skriftlig advarsel	Rådmannen eller den han/hun bemyndiger
2. gangs overtredelse	Inndragning av bevilling i 2 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
3. gangs overtredelse	Inndragning av bevilling i 4 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
4. gangs overtredelse	Inndragning av bevilling i 8 uker	Formannskapet. Rådmannen treffer midlertidig vedtak.
5. gangs overtredelse	Inndragning for resten av bevillingsperioden.	Kommunestyret.

Ved særlige grove brudd på bestemmelsene, kan rådmannen treffe midlertidig vedtak, og med øyeblikkelig virkning inndra bevillingen fram til saken er behandlet av rette myndighet. Inndragning kan, i slike tilfeller skje uten at det er gitt skriftlig advarsel, jfr. forvaltningslovens §16, 3. avsnitt. Rådmannens vedtak kan med oppsettende virkning påklages til formannskapet. Formannskapets vedtak kan påklages til kommunestyret. Formannskapet kan bestemme at inndragning skal skje for lengre tid enn ovennevnte skala og bestemmer tidspunktet for inndragningen.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Alkoholpolitiske retningslinjer

01.10.2016-30.09.2020

Forord

Kommunen er gjennom Lov om omsetning av alkoholholdige drikk m.v (alkoholloven) pålagt å ha en alkoholpolitisk handlingsplan. Den alkoholpolitiske handlingsplanen skal angi de mål og delmål som kommunen legger til grunn for sin lokale alkoholpolitikk, samt de virkemidlene som skal benyttes for å nå målene. I Sør-Varanger kommune er alkoholpolitisk handlingsplan benevnt som *alkoholpolitiske retningslinjer*.

Heftet «Alkoholpolitiske retningslinjer for Sør-Varanger kommune» er utarbeidet med utgangspunkt i alkoholloven, alkoholforskriften og kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan. Dokumentet gir en sammenfattet oversikt over sentralt regelverk og lokale alkoholpolitiske føringer for bevillingsperioden 2016-2020. I tillegg til å gi informasjon og veiledning til bevillingshavere, skal dokumentet være retningsgivende for administrasjonen ved forberedelse av saker til politisk behandling, og for beslutningsmyndigheten ved avgjørelser i bevillingsaker.

Kapittel 1-2 inneholder informasjon om kommunens alkoholpolitiske målsetninger, sentralt regelverk og generelle bestemmelser for alle bevillingshavere. Kapittel 3-4 angir lokale alkoholpolitiske retningslinjer for henholdsvis salgs- og skjenkebevillinger i Sør-Varanger kommune for bevillingsperioden 2016-2020. Kapittel 5 redegjør for kommunens kontrollrutiner samt straffereaksjoner ved brudd på alkoholloven.

De alkoholpolitiske retningslinjene skal revideres hvert fjerde år av kommunestyret, i forbindelse med ny bevillingsperiode. Ved vesentlige endringer i alkoholloven og/eller sentrale bestemmelser/forskrifter i medhold av loven kan det bli nødvendig å vurdere endringer i løpet av perioden.

Innhold

Kapittel 1. Målsetning	4
1.1 Målsetning	4
1.2 Alkoholpolitiske avveininger	4
1.3 Kommunens forpliktelser som bevillingsmyndighet	4
Kapittel 2. Sentralt regelverk og generelle bestemmelser	6
2.1 Definisjoner	6
2.2 Når kreves bevilling	6
2.3 Bevillingstyper	7
2.3.1 Alminnelig bevilling og bevilling for sluttet selskap	7
2.4 Bevillingsmyndighet	8
2.4.1 Kommunestyret	8
2.4.2 Utvalg for levekår	8
2.4.3 Rådmannen	8
2.5 Antall bevillinger	8
2.6 Bevillingsperioden	9
2.6.1 Om kommunens adgang til å forlenge bevillinger	9
2.6.2 Sør-Varanger kommunes retningslinjer for fornyelse av bevillinger for bevillingsperioden 2016-2020	9
2.7 Søknadsbehandling	11
2.7.1 Kommunens saksbehandlingstider	11
2.7.2 Høringsinstanser	11
2.7.3 Vandelsvurdering	11
2.8 Generelle krav til bevillingshavere	12
2.8.1 Krav om styrer og stedfortreder	12
2.8.2 Krav til internkontroll	12
2.8.3 Bevillingsgebyr	13
Kapittel 3. Retningslinjer for salgsbevillinger i Sør-Varanger kommune	14
3.1 Kriterier for driftskonsept	14
3.2 Salgstider	14
3.3 Vilkår knyttet til salgsbevillinger	14
3.4 Til salgsstedene:	14
Kapittel 4. Retningslinjer for skjenkebevillinger i Sør-Varanger kommune	16

4.1 Kriterier for driftskonsept.....	16
4.1.1 Nærmere om kommunens vurdering av driftskonsept.....	16
4.1.2 Nærmere om kommunens vurdering av lokalisering.....	17
4.2 Skjenketider	17
4.3 Vilkår knyttet til skjenkebevillinger	17
4.4 Til skjenkestedene	19
4.5 Skjenkebevilling for en enkelt anledning og ambulerende bevilling.....	20
4.5.1 Vilkår for innvilgelse av skjenkebevilling for enkeltarrangementer.....	20
Kapittel 5. Kontroll	21
5.1 Salgs- og skjenkekontroll.....	21
5.2 Stafferaksjoner	21

Kapittel 1. Målsetning

1.1 Målsetning

Alkohollovens formål § 1-1 er å i størst mulig utstrekning begrense de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer.

Sør-Varanger kommunes overordnede målsetning med den lokale alkoholpolitikken er satt med utgangspunkt i alkohollovens formålsparagraf. Kommunen skal gjennom bevillingspolitikken ha som mål å begrense i størst mulig omfang de individuelle og samfunnsmessige skadevirkningene alkoholbruk kan innebære. Viktige delmål er å begrense tilgjengeligheten av alkohol for barn og unge, samt bevare alkoholfrie arenaer i kommunen for befolkningen forøvrig.

Det er videre en målsetning å føre en bevillingspolitikk som fremmer gode rammevilkår, likebehandling og forutsigbarhet for det lokale næringslivet.

1.2 Alkoholpolitiske avveininger

Alkoholpolitikken forvaltes i et skjæringspunkt mellom til dels motstridende hensyn. Bruk av alkohol påfører samfunnet og enkeltmennesker store lidelser. Samtidig er alkohol en lovlig vare, som er sosialt akseptert i mange sammenhenger. Det er i tillegg arbeidsplasser og inntekter knyttet til omsetning av alkohol.

Sør-Varanger kommune skal føre en bevillingspolitikk som balanserer slike motstridende hensyn på en ansvarlig måte. Kommunen skal gjennom bevillingspolitikken tilrettelegge for en forretningsmessig sunn og seriøs næring, som kan tilby kommunens innbyggere og tilreisende et godt og variert utvalg av serveringssteder og uteplasser. Selv om kommunen vil etterstrebe å føre en alkoholpolitikk som også er forenelig med næringspolitiske hensyn, skal slike hensyn ikke prioriteres på bekostning av tungtveiende folkehelsehensyn. Alkoholloven er en helselov, og alkoholpolitikk først og fremst helse- og sosialpolitikk. Kommunen må som bevillingsmyndighet være villig til å gjennomføre restriksjoner i bevillingspolitikken, selv når næringspolitiske hensyn taler i mot.

For å unngå at restriksjoner blir utøvd på en vilkårlig måte, skal det legges vekt på å utforme tydelige alkoholpolitiske retningslinjer, som sikrer forutsigbarhet og likebehandling for bevillingshavere i kommunen.

1.3 Kommunens forpliktelser som bevillingsmyndighet

Kommunen skal som bevillingsmyndighet forvalte alkohollovens bestemmelser, sentralt regelverk og egne alkoholpolitiske bestemmelser på en mest mulig korrekt og forutsigbar måte.

Det tas sikte på et nært samarbeid med bevillingshaverne slik at gjeldende retningslinjer og regelverk blir fulgt.

Ved begynnelsen av hver bevillingsperiode skal kommunen arrangere et temamøte med bevillingshavere om forvaltningen av den kommunale alkoholpolitikken. Bevillingshavere vil bli innkalt til møte, mens andre interessenter så som politiet, skjenkekontrollen m.fl. vil bli invitert.

Kapittel 2. Sentralt regelverk og generelle bestemmelser

2.1 Definisjoner

Alkoholholdig drikk

Alkoholholdig drikk brukes som fellesbetegnelse på drikke som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Aldersgrensebestemmelsene som reguleres av alkoholovens § 1-5 får imidlertid også anvendelse på drikk mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

- Alkoholfri drikk: drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol
- Alkoholsvak drikk: drikk som inneholder fra og med 0,7 til og med 2,5 volumprosent alkohol

- Alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol

Salg og skjenking

Salg er definert som overdragelse av alkohol til forbruker for drikking utenfor stedet, jf. Alkoholoven § 1-4

Skjenking er definert som salg for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser, jf. Alkoholoven § 1-4

2.2 Når kreves bevilling

All salg og skjenking av alkoholholdig drikk mot vederlag krever bevilling.

Servering av alkohol uten vederlag krever normalt ikke bevilling. Det finnes imidlertid unntak. Det er i henhold til alkoholforskriften § 8-9 bevillingsplikt for vederlagsfri skjenking av alkoholholdig drikk på følgende steder:

- I lokaler hvor det drives serveringsvirksomhet
- lokaler som vanligvis er allment tilgjengelig for offentligheten
- forsamlingslokaler og andre felleslokaler
- steder der offentlige møter, fester, utstillinger eller annet finner sted

- gate, torg, vei, park eller annen offentlig plass
- allment tilgjengelige transportmiddel

Dersom det skal konsumeres alkohol på en av de overnevnte plassene er hovedregelen at det må søkes om skjenkebevilling. Det gjøres unntak i følgende tilfeller:

- Det kan serveres og drikkes alkoholholdig drikk uten bevilling i et leid lokale når en privatperson arrangerer selskap for en sluttet krets av familie eller venner, for eksempel bryllup, fødselsdag eller liknende. Det er da en betingelse at alkoholserveringen foregår vederlagsfritt og at utleier av lokalet ikke står for andre deler av arrangementet enn selve utleien eller utlånet av lokalet.
- Vederlagsfri alkoholservering kan foregå uten bevilling når eier eller leier (på fast basis) av allment tilgjengelige lokaler og forsamlingslokaler disponerer lokalene til eget bruk til sluttet selskap.
- Vederlagsfri alkoholservering kan foregå uten bevilling når den som driver eller er ansatt i en virksomhet benytter virksomhetens lokaler til eget bruk i sluttet selskap.

2.3 Bevillingstyper

Ordinær bevilling (alkoholoven §1-6)

Gis for perioder inntil fire år. Kan gis som alminnelig bevilling eller som bevilling til sluttet selskap. Det kan også gis bevilling for en bestemt del av året.

Bevilling for en enkelt bestemt anledning (alkoholoven §1-6)

Det kan gis bevilling for en enkelt anledning. Bevillingen må knyttes til et konkret og tidsavgrenset arrangement som bevillingssøkeren arrangerer. Gis typisk i forbindelse med festivaler, konserter, kundekvelder m.m.

Utvidelse av skjenkebevilling for en enkelt bestemt anledning (alkoholforskriften § 4.2.6)

Ordinær skjenkebevilling kan for en enkelt anledning utvides til også å gjelde utenfor skjenkestedet eller i andre lokaler. Det kan også for en enkelt anledning gis utvidelse med hensyn til alkoholgruppe og skjenketid.

Ambulerende skjenkebevilling (alkoholoven §4-5)

Gis for enkelt anledning til sluttet selskap, for eksempel i forbindelse med bryllup, konfirmasjon, jubileumsfest o.l.

2.3.1 Alminnelig bevilling og bevilling for sluttet selskap

En alminnelig bevilling gir adgang til å skjenke til alle gjester som oppfyller lovens krav om aldersgrenser mv.

Bevillingen kan innskrenkes til bare å gjelde deltakere i sluttet selskap. Med *sluttet selskap* menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale, for eksempel til bryllup, konfirmasjon, jubileum eller lignende. Kretsen av personer må ikke være åpen for utenforstående, og

deltakerne må ha en eller annen tilknytning til den eller de som inviterer til selskapet. Det er ikke tilstrekkelig at man før skjenkingen begynner skriver seg på en liste eller kjøper billetter, eller at det skjenkes til et begrenset antall gjester.

2.4 Bevillingsmyndighet

2.4.1 Kommunestyret

- Vedtar alkoholpolitiske retningslinjer
- Foretar hovedtildelingen av salgs- og skjenkebevillinger i forbindelse med ny bevillingsperiode hvert 4. år.
- Avgjør saker om inndragning av bevilling
- Fatter vedtak om tildeling av prikker i forbindelse med brudd på bestemmelsene i alkoholloven med forskrift og alkoholpolitiske retningslinjer
- Avgjør prinsipielle søknader.

2.4.2 Utvalg for levekår

- Avgjør søknader om ordinær salgs- og skjenkebevillinger som innkommer i løpet av bevillingsperioden (ikke hovedtildeling).

2.4.3. Rådmannen

Rådmannen eller den rådmannen bemyndiger

- Avgjør søknad om endring av styrer og stedfortreder.
- Avgjør søknad om skjenkebevilling for enkelt anledning
- Avgjør søknad om ambulerende bevilling
- Avgjør søknad om utvidelse av skjenkebevilling for en enkelt anledning (skjenketid, skjenkelokale, alkoholgruppe)
- Sender forhåndsvarsel om tildeling av prikker i forbindelse med brudd på bestemmelsene i alkoholloven med forskrift og alkoholpolitiske retningslinjer
- Fastsetter og innkrever bevillingsgebyr
- Foretar praktisk administrasjon rundt salgs- og skjenkekontroll.

2.5 Antall bevillinger

Tak for antall bevillinger i Sør-Varanger kommune settes som følger:

Ordinære salgsbevillinger: 15

Ordinære skjenkebevillinger: 35

2.6 Bevillingsperioden

Lengden på bevillingsperioden fastsettes med utgangspunkt i alkoholloven § 1-6.

Bevillingsperioden settes til fire år og varer fra 01.10.2016 til 30.09.2020.

2.6.1 Om kommunens adgang til å forlenge bevillinger

I forbindelse med bevillingsperiodens utløp hvert 4. år, må innehavere av salgs- og skjenkebevillinger som hovedregel levere ny bevillingssøknad dersom de ønsker fornyelse av sin bevilling. I henhold til alkoholloven § 1-6 tredje ledd kan kommunen, som et unntak fra denne hovedregelen, beslutte at bevillinger likevel ikke skal opphøre, men at alle eller enkelte bevillinger skal videreføres i fire nye år uten ny søknadsbehandling. En forutsetning for å kunne videreføre bevillinger på denne måten er at kommunen har gjennomgått den kommunale alkoholpolitikken etter kommunevalget. Kommunen fastsetter selv retningslinjer for hvilke bevillinger som eventuelt skal videreføres. I forbindelse med videreføring av bevillinger kan kommunen endre eller fastsette nye vilkår for bevillingshavere i samme utstrekning som ved behandling av ny bevillingssøknad.

2.6.2 Sør-Varanger kommunes retningslinjer for fornyelse av bevillinger for bevillingsperioden 2016-2020.

Det er i forbindelse med gjennomgang av kommunens alkoholpolitiske retningslinjer besluttet at salgs- og skjenkebevillinger som er gitt i løpet av bevillingsperioden 2012-2016 kan videreføres frem til 30.09.2020 uten ny søknadsbehandling, dersom følgende kriterier er oppfylt:

- Det kan ikke være foretatt inndragning eller sendt varsel om inndragning i løpet av den siste bevillingsperioden. Det kan heller ikke være tildelt mer enn 8 prikker i løpet av perioden.
- Salgs/skjenkestedet må tilfredsstillere de kriteriene som er satt for driftskonsept i retningslinjenes punkt 3.1 og 4.1.

Bevillingshavere som ikke oppfyller overnevnte kriterier, eller som ønsker fornyelse av bevilling med endrede vilkår, for eksempel endring i salgs- eller skjenkestedets driftskonsept, areal, eiersammensetning eller lignende, må søke om fornyelse bevilling på ordinær måte for perioden 2016-2020.

Dersom det er forhold ved skjenke-/salgsstedet som fremkommer som uklare for kommunen, for eksempel med hensyn til eierforhold, driftskonsept eller lignende, vil det heller ikke gis forlengelse, men det vil kreves søknad om fornyelse.

Søknadsfrist for fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger settes til 20. juni 2016.

Bevillingshavere som får videreført bevillingen til 30.09.2020 uten søknadsbehandling, og som derfor ikke behøver søke fornyelse, vil bli underrettet om dette innen 1. juni 2016.

2.7 Søknadsbehandling

2.7.1 Kommunens saksbehandlingstider

Søknader som innkommer inn i løpet av bevillingsperioden har følgende saksbehandlingstid:

- Ordinær bevilling: 16 uker.
- Bevilling for enkelt anledning: 5 uker
- Utvidelse av skjenkelokalet for en enkelt anledning: 2 uker
- Ambulerende bevilling: 2 uker

Saksbehandlingstiden gjelder fra det tidspunktet kommunen har mottatt fullstendig og korrekt utfylt søknad med vedlegg.

2.7.2 Høringsinstanser

Søknader om salgs- og skjenkebevilling sendes på høring for uttalelse. De lovpålagte høringsinstansene, er politi, sosialtjeneste og militær øvingsgarnison. Det innhentes i tillegg uttalelse fra skatte- og avgiftsmyndighetene, plan- og utviklingsavdelingen og brannsjefen.

Ved søknad om ambulerende bevilling eller utvidelse av skjenkelokalet for en enkelt anledning innhentes kun uttalelse fra politi og brannvesen.

Ved søknad om endring av styrer/stedfortreder innhentes kun uttalelse fra politi.

2.7.3 Vandelsvurdering

På bakgrunn av de innkommende høringsuttalelsene vurderer kommunen om vandelskravet er oppfylt. I henhold til alkoholloven § 1-7b må bevillingshaver og personer med vesentlig innflytelse på virksomheten ha utvist uklanderligandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål, samt skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen.

Det gjøres oppmerksom på at bevilling ikke gis før eventuelle fordringer fra skatte- og avgiftsmyndighetene er gjort opp, eller at det er inngått avtale om en nedbetalingsplan. I sistnevnte tilfelle forutsettes det at avtalen overholdes.

Det understrekes at bevillingshaver til enhver tid skal oppfylle vilkårene for å inneha en bevilling. Kommunen kan derfor når som helst i løpet av bevillingsperioden foreta ny vandelsvurdering. Det innhentes oppdaterte opplysninger omandel minimum en gang annet hvert år.

2.7.4 Om kommunens skjønnsutøvelse

Alkoholloven oppstiller visse vilkår som må være oppfylt for at bevilling skal kunne gis. Når disse vilkårene er oppfylt, er det opp til kommunen, på fritt skjønn, å bestemme om bevilling skal tildeles. Kommunens skjønn kan ikke overprøves av fylkesmannen.

Ved vurderingen av om bevilning for salg eller skjenking bør gis, kan kommunen blant annet legge vekt på antallet salgs- og skjenkesteder, stedets karakter, beliggenhet, målgruppe, trafikk- og ordensmessige forhold, næringspolitiske hensyn og hensynet til lokalmiljøet for øvrig. Det kan også legges vekt på om bevilningssøker er egnet til å ha bevilning. Alle hensyn som fremmer alkohollovens formål er relevante ved skjønnsvurderingen. Det kan også til en viss grad legges vekt på andre hensyn enn de som direkte fremmer lovens formål.

2.7.5 Om kommunens adgang til å sette vilkår

Alkoholloven § 4-3 gir kommunen adgang til å sette vilkår for bevillinger i samsvar med alminnelige forvaltningsmessige regler. Forutsetningen for et lovlig vilkår er at det er begrunnet i alkoholpolitiske hensyn.

2.8 Generelle krav til bevilningshavere

2.8.1 Krav om styrer og stedfortreder

For hver bevilning skal det utpekes en styrer og en stedfortreder. Bare personer som har det daglige ansvaret for skjenking/salg av alkohol kan oppnevnes som styrer. Styreren skal sørge for at virksomheten er organisert på en slik måte at salg/skjenking av alkoholholdig drikk skjer i henhold til regelverket. Styrer har ansvaret for at de ansatte har nødvendig kunnskap om regelverket. Stedfortreder trer inn i styrerens fravær.

Det gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgs- og skjenkestedets størrelse.

Styrer og stedfortreder må være over 20 år og må ha bestått kunnskapsprøve i alkoholloven.

Styrer og stedfortreder må ha uklanderlig vandel i forhold til alkohollovgivningen og bestemmelser i annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål. Styrer og stedfortreder blir imidlertid ikke vandelsvurdert i forhold til skatte- avgifts og regnskapslovgivningen.

Bevilningshaver må *straks* søke om godkjenning av ny styrer eller stedfortreder dersom styrer eller stedfortreder slutter.

2.8.2 Krav til internkontroll

I henhold til alkoholforskriften kapittel 8 skal alle salgs- og skjenkesteder ha et internkontrollsystem.

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i bevilningen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven. Internkontrollen skal dokumenteres i den form og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

Den skriftlige internkontrollen bør som et minimum inneholde:

- En oversikt over hvem som er styrer og stedfortreder for bevillingen, samt kontaktinformasjon for disse.
- En oversikt over aktuelle bestemmelser i alkohollov med forskrift
- Risikokartlegging som er tilpasset den aktuelle virksomheten, samt en beskrivelse av forebyggende tiltak.
- Rutiner for opplæring av ansatte.
- Kvittering på ansattes opplæring
- Rutiner for avvikshåndtering
- Kopi av bevillingsvedtak, samt dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkoholloven for styrer og stedfortreder.

Helsedirektoratet har utarbeidet en guide til utarbeiding av internkontroll, samt en mal for internkontroll for henholdsvis salgs- og skjenkesteder. Malen kan være til hjelp når internkontrollsystemet skal lages, og kommunen anbefaler at den benyttes. Guide og mal finnes på helsedirektoratets hjemmesider:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/alkohol/guide-til-god-internkontroll-etter-alkoholloven>.

2.8.3 Bevillingsgebyr

I henhold til alkoholforskriften kapittel 6 skal alle innehavere av salgs- eller skjenkebevillinger betale et årlig bevillingsgebyr på bakgrunn av omsetning. Bevillingshavere må sende inn oppgave som viser forrige års omsetning av alkoholholdige drikkevarer, oppgitt i antall liter, sammen med forventet omsetning for inneværende år. Størrelsen på gebyrer følger Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og Sør-Varangers eget regulativ for kommunale gebyr.

Gebyrsetser for 2016

Bevillingsgebyr for salgsbevillinger er satt til minimum 1540,- kroner per år.

Bevillingsgebyr for skjenkebevillinger er satt til minimum 4800,- kroner per år

Bevillingsgebyr for enkelt anledninger for lag/foreninger settes til minimum kr 1540,- pr. år. Gebyret innkreves og betales i sin helhet ved første arrangement. Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn omsetningsoppgave som viser faktisk omsatt mengde alkohol, jfr. Alkoholforskriften § 6-3.

Bevillingsgebyr for enkelt anledninger for øvrige aktører settes til minimum kr 4800,- pr. år, og med årlig avregning for faktisk omsetning/etteroppgjør. Gebyret innkreves og betales i sin helhet ved første arrangement. Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn omsetningsoppgave som viser faktisk omsatt mengde alkohol, jfr. Alkoholforskriften § 6-3.

Bevillingsgebyr for ambulerende skjenkebevilling settes til kr 340,- pr gang.

For kunnskapsprøve etter alkohollovens § 1-7c betales et gebyr kr 400,- pr. prøve. Beløpet skal være betalt før prøven kan avlegges. Det utstedes ett bevis per bestått prøve.

Kapittel 3. Retningslinjer for salgsbevillinger i Sør-Varanger kommune

3.1 Kriterier for driftskonsept

Bevilling for salg av alkohol gis kun til dagligvareforretninger med rikt vareutvalg, samt fra rene ølutsalg.

Salg av alkoholholdig drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent kan bare foretas av AS Vinmonopolet på grunnlag av kommunal bevilling.

3.2 Salgstider

Salgstiden for øl og rusbrus for dagligvareforretninger følger åpningstiden til forretningen, dog ikke utover lovens maksimaltid (mandag - fredag kl. 20:00 og lørdag kl. 18:00). Salg av øl på søndager, helligdager, 1. og 17. mai tillates ikke.

Salg fra AS Vinmonopolets utsalg kan skje fra kl. 08.30 til kl. 18.00. På dagen før søn- og helligdager skal salget opphøre kl. 15.00. Dette gjelder ikke dagen før Kristi Himmelfartsdag. Salg fra AS Vinmonopolets utsalg er forbudt på søn- og helligdager, 1. og 17. mai og julaften.

3.3 Vilkår knyttet til salgsbevillinger

Følgende vilkår gjelder for salgsbevillinger i Sør-Varanger kommune:

- Det skal være tydelige oppslag som viser salgstider for alkohol. Det er tidspunkt for passering i kassa som er avgjørende for om salgstiden er utløpt.
- Ved betalingskasse skal det være tydelig merket alle kunder under 25 år skal vise legitimasjon uoppfordret ved kjøp av alkohol.
- Salgsstedets ansatte skal ikke bruke eller være påvirket av rusmidler i arbeidstiden.
- Salg av alkohol skal kun foretas av ansatte over 18 år.
- Alle virksomheter med salgsbevilling er pålagt å gi egne ansatte opplæring i salg av alkohol. Det skal kunne dokumenteres at slik opplæring har funnet sted
- På butikker skal alkoholholdig drikk ikke plasseres slik at det har en framtrødende plass i lokalene.
- Det skal skilles tydelig mellom alkoholholdige og alkoholfrie varer.
- Internkontrollsystemet skal være oppdatert og tilgjengelig for alle ansatte og for kontrollmyndigheten. Internkontrollsystemet må oppfylle de kriteriene som er beskrevet punkt 2.8 i dette heftet.

3.4 Til salgsstedene:

For å unngå salg til mindreårige bes salgsstedene om å legge særlig vekt på gode rutiner rundt legitimasjonskontroll.

Det vises for øvrig til alkohollovens kapittel 3: *Salg av alkoholholdige drikkevarer.*

Kapittel 4. Retningslinjer for skjenkebevillinger i Sør-Varanger kommune

Det kan innvilges skjenkebevilling for alkoholgruppe 1, 2, 3 eller alle grupper. Skjenkebevilling kan ikke gis alene, det må også foreligge serveringsbevilling.

I henhold til alkoholloven § 3-1 gis skjenkebevilling til *et bestemt lokale og en bestemt type virksomhet*. Med *et bestemt lokale* menes det at arealet hvor skjenkingen skal foregå må være klart avgrenset og fremstå som ett skjenkested. Endring av lokaler kan medføre krav om ny søknad. Endringer i driftskonsept krever ny søknad.

4.1 Kriterier for driftskonsept

Ordinær skjenkebevilling kan tildeles følgende driftskonsepter: Hoteller, moteller, pensjonater, spiserestauranter, selskapslokaler, kafeer, nattklubber, puber, barer og diskoteker. Det gis også skjenkebevilling til turiststeder med faste utendørs lokaliteter.

- Hoteller, moteller, pensjonater, spiserestauranter, selskapslokaler og turistlokaliteter kan gis skjenkebevilling for
  - Alkoholholdig drikk gruppe 1
  - Alkoholholdig drikk gruppe 2
  - Alkoholholdig drikk gruppe 3
- Kafeer/kafeteriaer kan gis skjenkebevilling for
  - Alkoholholdig drikk gruppe 1
  - Alkoholholdig drikk gruppe 2
- Nattklubber, puber/ barer og diskoteker kan gis skjenkebevilling for
  - Alkoholholdig drikk gruppe 1
  - Alkoholholdig drikk gruppe 2
  - Alkoholholdig drikk gruppe 3

4.1.1 Nærmere om kommunens vurdering av driftskonsept

- For at ordinær skjenkebevilling skal kunne innvilges, stilles det som krav at servering/skjenking er stedets primære formål.
- Ordinær skjenkebevilling innvilges ikke for lokaler hvor det foregår annen type forretningsvirksomhet.

- Det gis ikke ordinær skjenkebevilling til serveringssteder som er plassert i kjøpesentre. Det kan gjøres unntak dersom serveringsstedet benytter egen inngang som er separat fra senterets, og når serveringsstedet er helt lukket fra resten av senterlokalet.
- I henhold til rusmiddelpolitikk handlingsplan for Sør-Varanger kommune gis det av hensyn til barn og unge ikke ordinær skjenkebevilling til idrettsarenaer, helsestudio eller aktivitetsfritidssenter for barn og unge. Det gis heller ikke bevilling til gatekjøkken eller storkiosker/kiosker.
- Det gis ikke skjenkebevilling til steder som markedsfører seg mot barn og unge.

4.1.2 Nærmere om kommunens vurdering av lokalisering

Ved vurdering av bevillingssøknad legges det vekt på lokalenes beliggenhet, egnethet og tilgjengelighet, deriblant universell utforming. Kommunen ønsker at serveringssteder og utesteder i Sør-Varanger skal være utformet på en måte som ikke virker diskriminerende eller ekskluderende. Lokalene må være godkjent av plan og utviklingsavdelingen.

Det kan ved vurderingen av lokalisering tas hensyn til lokalmiljøet, ro og ordensmessige forhold, samt trafikale forhold. Det gis ikke ordinær skjenkebevilling til steder som ligger i umiddelbar nærhet til skoler og barnehager, eller i boligområder.

4.2 Skjenketider

Skjenketiden for øl og vin settes søndag – torsdag fra kl. 10:00 – 01:00 påfølgende dag og fredag og lørdag fra kl. 10:00 – 02:00 påfølgende dag.

Skjenketiden for brennevin settes søndag – torsdag fra kl. 13:00 – 01:00 påfølgende dag og fredag og lørdag fra kl. 13:00 – 02:00 påfølgende dag.

I forbindelse med Kirkenesdagene/Barentsfestival og lignende festivaler utvides skjenketiden slik at skjenking av alkohol under festivaldagene (onsdag og torsdag) kan skje tilsvarende skjenketid for alkohol fredager og lørdager.

Det samme gjelder onsdag før skjærtorsdag, skjærtorsdag, 1. påskedag, 30. april, onsdag før Kristi Himmelfartsdag, 16. mai, 1. pinsedag og 24. t.o.m. 31. desember.

Innenfor lovens maksimaltider åpnes det for utvidet skjenketid ved særskilte anledninger. Det gis dispensasjon for spesielle arrangement, når det gjelder utvidede skjenketider til kl. 02:30.

Konsum av skjenket alkoholig drikk må opphøre senest 30 minutter etter skjenketidens utløp. Åpningstiden kan være inntil kl 01:00/03:00 jf. forskrift om lukningstider for serveringssteder i Sør-Varanger kommune, vedtatt av kommunestyret 08.02.93.

Utendørs skjenking av alkohol kan bare skje etter gitt bevilling og følger innendørs skjenketid.

4.3 Vilkår knyttet til skjenkebevillinger

Følgende vilkår gjelder for skjenkebevillinger i Sør-Varanger kommune:

- Det må foreligge serveringsbevilling og godkjent brukstillatelse for lokalene.

- Serverings- og vaktpersonell ikke kan være påvirket av eller konsumere rusmidler på jobb.
- For utesteder stilles det vilkår om bruk av godkjente ordensvakter og dørvakter. Politiet foretar godkjenningen. Det må benyttes dørvakt fra klokken 23.00 til stengt tid natt til lørdag og søndag, samt under arrangementer hvor det forventes stor pågang med gjester.
- Eventuell uteservering må være inngjerdet.
- Mindreårige bør ikke gis tilgang til lokaler med skjenkebevilling etter klokken 22.00, med mindre de ledsages av foresatte.
- Dørvakter og de som skjenker skal gis opplæring på minimum 8 timer. Slik opplæring skal kunne dokumenteres, og skal inngå i internkontrollpermen. Opplæringen er arbeidsgivers ansvar.
- Styrer og stedfortreder for skjenkesteder må ha gjennomført og bestått e-læringskurs i ansvarlig vertskap. Kurset er tilgjengelig på helsedirektoratets hjemmeside <https://ansvarligvertskap.helsedirektoratet.no/>. Det anbefales at også øvrige ansatte gjennomfører e-læringskurset.
- Skjenkestedets gjester kan ikke ha medbragt alkohol med inn på skjenkestedet, eller oppbevare alkohol i garderoben.
- Internkontrollsystemet skal være oppdatert og tilgjengelig for alle ansatte og for kontrollmyndigheten. Internkontrollsystemet skal oppfylle de kriteriene som er beskrevet i punkt 2.8.2 i dette heftet.

Særlig om vilkår knyttet til brannvern

- Maksimalt tillatt persontall må fastsettes i samsvar med beregningsreglene i "Forskrift om brannforebyggende tiltak og brannsyn av 5. juli 1990 kap. 4", og godkjennes av brannsjefen.
- Oppslag om godkjent persontall skal slås opp på et lett synlig sted for gjestene.
- For at eier skal kunne dokumentere brannsikkerheten for personer, skal han/hun til enhver tid vite hvor mange personer som befinner seg i lokalet. Rutiner for optelling må kunne dokumenteres.
- Ved kontroll vil brannsjefen forbeholde seg retten til endring av godkjent persontall dersom forholdene skulle tilsi det.

4.4 Til skjenkestedene

Kommunen anmoder alle skjenkesteder om å benytte dørvakt fra kl. 21:00 til stengetid alle dager i uka.

Skjenkestedene anmodes om å arrangere alkoholfrie kvelder.

Skjenkestedene bes om å være særlig restriktive på at det holdes orden i og utenfor salgs- og skjenkestedet, at det ikke selges eller serveres til synlig berusede personer, samt at aldersgrensene for salg og servering av alkohol følges nøye.

Det vises for øvrig til alkohollovens kap. 4 *Kommunale skjenkebevillinger*.

4.5 Skjenkebevilling for en enkelt anledning og ambulerende bevilling

I forbindelse med enkeltarrangementer kan det gis *ambulerende skjenkebevilling* i.h.t alkoholloven § 4-5 og bevilling for *en enkelt bestemt anledning* i.h.t alkoholloven § 1-6. Skjenketiden for ambulerende bevilling (lukket selskap f. eks. bryllup, konfirmasjon og lignende.) og bevilling for enkelt anledning (åpent selskap f.eks. konserter, teater, festivaler og lignende) følger samme skjenketider som for faste skjenkebevillinger.

Hva som kvalifiserer for en enkelt anledning/ambulerende bevilling avgjøres konkret i den enkelte sak.

Bevilling for en enkelt anledning kan gis for enkeltarrangementer som strekker seg over perioder på inntil 14 dager. Det gis maksimalt 20 slike bevillinger per bevillingshaver per år.

4.5.1 Vilkår for innvilgelse av skjenkebevilling for enkeltarrangementer

- Skjenking av alkoholholdig drikk for en enkelt anledning skal kunne knyttes direkte opp til en på forhånd definert, tidsavgrenset begivenhet som bevillingssøker arrangerer.
- Det skal utpekes styrer og stedfortreder for bevillingen.
- For enkeltanledninger med varighet ut over en dag, skal styrer for bevillingen ha bestått kunnskapsprøven i alkoholloven. Ut i fra arrangementets art eller målgruppe, kan bevillingsmyndigheten stille krav om bestått kunnskapsprøve for styrer og eventuelt stedfortreder, også for arrangementer som ikke har varighet ut over en dag.
- Politiet kan stille krav om vakthold, herunder antall vakter, samt at det skal benyttes godkjente ordensvakter.
- Det kan stilles krav om Internkontroll jf. alkoholforskriften kapittel 8.
- Bevillingshaver må påse at medbrakt alkoholholdig drikk ikke nytes på stedet.

Ved vurderingen av søknaden skal det tas hensyn til forhold som kan vanskeliggjøre bevillingssøkers kontroll med utøvelsen av bevillingen. Det gjøres oppmerksom på at tilstelninger som er gitt skjenkebevilling for en enkelt anledning kan være gjenstand for skjenkekontroll, på lik linje med faste skjenkebevillinger.

Kapittel 5. Kontroll

5.1 Salgs- og skjenkekontroll

Bestemmelsene rundt kontroll av salgs og skjenkebevillinger er beskrevet i alkoholforskriftens kapittel 9.

Alle steder med fast salgs- eller skjenkebevilgning skal kontrolleres minst en gang pr. år. Det skal utføres tre ganger så mange kontroller som det finnes bevillinger i kommunen. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Det betyr at enkelte steder vil komme til å kontrolleres oftere enn andre.

Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid er rettet mot de forhold som synes hensiktsmessige.

I Sør-Varanger kommune vil det legges opp til en hensiktsmessig og risikotilpasset fordeling av kontroller. Dette innebærer blant annet at utesteder, som jo har høy omsetning av alkohol, vil kontrolleres oftere enn øvrige serveringssteder hvor risiko for blant annet overskjenking anses som lavere.

Kontrollene skal gjennomføres av to kontrollører. Kontrollene skal foregå anonymt. Kontrollørene skal legitimere seg etter avholdt kontroll. Kontrollørene skal innen to dager etter avholdt kontroll sende inn kontrollrapport til bevillingsmyndigheten. Skriftlig rapport sendes snarest mulig - og innen en uke - til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaveren til å uttale seg innen to uker.

Politiet rapporterer også om eventuelle brudd på alkoholloven som de måtte observere.

5.2 Stafferaksjoner

Fra og med 1. januar 2016 er det innført et nasjonalt prikktildelingssystem som skal benyttes som straffereaksjon ved brudd på bevillingshaveres alkoholrettslige forpliktelser. Prikktildelingssystemet erstatter kommunes egne sanksjonsbestemmelser.

Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal kommunestyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke. Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal kommunestyret øke lengden på inndragningen tilsvarende. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd.

Prikktildeling og inndragning gjøres på bakgrunn av brudd avdekket under kontroll, eller på bakgrunn av rapport fra andre myndigheter.

Ved beregning av toårsperioden er det overtredelsestidspunktene som skal legges til grunn.

Sanksjonsordningen er obligatorisk, og kommunen er forpliktet til å følge de anvisninger som er gitt i alkoholforskriften § 10.

Fordelingen av antall prikker per brudd er regulert av alkoholforskriftens § 10-3, og lyder som følger:

Overtredelser som fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholoven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistandsplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholoven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholoven § 1-9.

Overtredelser som fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholoven § 3-7 og § 4-4
- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholoven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholoven § 1-5 tredje ledd.

Overtredelser som fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholoven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholoven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholoven § 1-8 annet ledd.

Overtredelser som fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholoven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholoven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av alkoholoven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholoven § 3-1 sjette ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland Enhetsleder: Lande, Svanhild Apeland, tlf. 78 97 75 54	Dato: 01.05.2016
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Hansen, Cecilie	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	019/16	11.05.2016
Kommunestyret	031/16	25.05.2016

GJELDSRÅDGIVER VED NAV SØR-VARANGER

Kort sammendrag:

Nav Sør Varanger ser en økende pågang av saker med behov for gjeldsrådgivning, og ser behov for å øke dagens stilling som gjeldsrådgiver fra 50 % til 100 %.

NAV kontoret ser for seg 100 % stilling fordelt på 50 % saksbehandling med oppfølging og 50 % økonomisk rådgivning i mottak for å gi et «lavterskel» tilbud til brukere med økonomiske utfordringer.

Startlånsutvalget melder også om økende mengde søkere hvor det stort behov for økonomisk rådgivning. Særlig er økende grad av kredittkortgjeld urovekkende.

Faktiske opplysninger:

Gjeldsrådgiverens oppgave er å bistå med økonomisk veiledning når en person sin gjeldsproblematikk er av tyngre art. For eksempel gjelder dette saker som har gått til inkasso, når utgiftene er høyere enn inntektene, og når generelle råd om hjelp til selvhjelp ikke er tilstrekkelig for at personen skal komme ut av det økonomiske uføret.

Utdrag fra lovverket i NAV:

4.17.2.7 Økonomisk rådgivning

Sentralt i NAV-kontorets råd og veiledningsplikt er ansvaret for økonomisk rådgivning. Økonomiske vanskeligheter kan være del av et større sakskompleks, og det er viktig at økonomisk rådgivning integreres med NAV-kontorets øvrige oppgaver.

Formålet med den økonomiske rådgivningen er tredelt; å forebygge økonomiske problemer, å søke å løse akutte økonomiske problemer, og å bidra til å finne helhetlige og varige løsninger for tjenestemottaker med behov for økonomisk rehabilitering.

I forbindelse med søknad om økonomisk stønad, og særlig ved avslag på søknaden, vil tjenestemottaker ha behov for økonomisk rådgivning. Andre situasjoner hvor et slikt behov vil kunne oppstå, er ved inntektsbortfall, som ved overgang fra arbeidsinntekt til trygdeytelser.

Når NAV-kontoret skal avklare tjenestemottakers behov for økonomisk rådgivning, er det nødvendig å kartlegge vedkommendes faktiske inntekter, utgifter, eiendeler og gjeld.

NAV-kontoret må tilpasse den økonomiske rådgivningen til den enkelte tjenestemottakers forutsetninger og behov. Ut fra det som kommer frem under kartleggingen, må NAV-kontoret vurdere på hvilket nivå rådgivningen skal gis. Aktuelle tiltak kan være opplæring i økonomistyring og budsjettering, konkrete økonomiske råd, kontakt med kreditorer i enklere saker og tyngre rådgivningsoppgaver, herunder å utarbeide utenrettslige gjeldsordninger.

I dette arbeidet bistår gjeldsrådgiveren brukerne med å:

- Lage en oversikt over den økonomiske situasjonen
- Sette opp et husholdningsbudsjett
- Finne ut hvordan en kan få mindre utgifter (unngå økonomiske feilprioriteringer)
- Gjøre avtaler med de som vedkommende skylder penger
- Skrive søknad om utsettelse av betaling
- Gi opplysninger om rettigheter og plikter
- Dersom bruker har mye gjeld det er umulig å betjene, gis det hjelp til å søke gjeldsordning
- Hjelp i kontakt med, og oppfølging av aktuelle kreditorer
- Kontakt med namsmannen

På landsbasis er det økning i behov for gjeldsrådgivning, noe en også ser ved NAV Sør-Varanger. Det har i første kvartal vært betydelig økning i antall saker som har medført at saksbehandlingstiden pr. i dag er økt til ca. 2 måneder. Økning i antall saker har blant annet sammenheng med økt ledighet i Sør Varanger som følge av konkursen ved AS Sydvaranger Gruve, og de økonomiske ringvirkningene dette har for øvrig næringsliv i kommunen.

Det forventes økonomisk gevinst ved å øke gjeldsrådgiver stillingen fra 50 % til 100 %.

Sosialbudsjettet for 1. kvartal viser et underforbruk i forhold til budsjett. Dette kan tilskrives at det arbeides godt med oppfølging på alle nivå innen NAV Sør Varanger. I dette har gjeldsrådgiverfunksjonen en viktig rolle ved å yte bistand til gode løsninger for brukere med økonomiske utfordringer. Dette gjøres ved at gjeldsrådgiver gir brukere økonomisk rådgivning, får til gode løsninger med finansinstitusjoner og bidrar til dialog/bistand mot Namsmann. Det er i flere saker kommet i stand gode løsninger i trekantsamarbeid mellom bruker, finansinstitusjoner og gjeldsrådgiver. Dette har medvirket til at brukere med økonomiske utfordringer har klart å få til gode gjeldsordninger, som igjen har bidratt til reduksjon av økonomisk sosialhjelp.

Nav Sør Varanger ser det som fordelaktig å lyse ut og tilsette ny gjeldsrådgiver før nåværende går av som pensjonist ved utgangen av året, dette med tanke på intern opplæring og erfaringsoverføring innen det krevende området gjeldsrådgivning.

Saken har vært drøftet i medbestemmelsesapparatet Loma ved NAV Sør Varanger.

Medbestemmelsesapparatet Loma ved NAV Sør Varanger er positive til, og ser nødvendigheten å øke av gjeldsrådgiverfunksjonen til 100 % stilling.

Også startlånsutvalget har meldt om økende behov for gjeldsrådgivning. Det er særlig problematikken knyttet til kredittkortgjeld som ser ut til å være økende. En del søkere er ikke i stand til å betjene lån til egen bolig via Husbankens startlånsordning som følge av høy kredittkortgjeld. Uten denne ekstra kortgjeldsbelastningen vil flere søkere være i stand til å ivareta sine ordinære forpliktelser knyttet til bolig. Det er stadig behov for å anbefale søkere om å ta kontakt med Nav sin gjeldsrådgiver for å få orden på egen økonomi.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør

kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Økning av stilling med 50 % i 5 måneder fra august til desember, utgjør kroner 210 000 inkl. pensjon.

Enhetens økonomi er etter 1.kvartal gjennomgått, og besparelser på noen kostnadsposter medfører at det vurderes at enheten vil kunne dekke den økte lønnsutgiften innenfor egne rammer i 2016.

Økning i stilling innarbeides i budsjett fra og med 2017.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å øke stilling som gjeldsrådgiver ved Nav fra 50 % til 100 %. Kostnaden dekkes innenfor enhetens egne rammer i 2016.

Økning på 50 % i stilling som gjeldsrådgiver innarbeides i budsjett for 2017.

Behandling 11.05.2016 Formannskapet

Saksordfører: Hansen, Cecilie

Enstemmig vedtatt

Formannskapet sitt vedtak i sak 019/16:

Kommunestyret vedtar å øke stilling som gjeldsrådgiver ved Nav fra 50 % til 100 %.
Kostnaden dekkes innenfor enhetens egne rammer i 2016.

Økning på 50 % i stilling som gjeldsrådgiver innarbeides i budsjett for 2017.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Trasti, Vegar Nilsen Enhetsleder: Trasti, Vegar Nilsen, tlf. 78 97 74 91	Dato: 12.04.2016
Arkivsak: <arkivsaknr>	
Saksordfører: Johannesen, Eilif	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Utvalg for plan og samferdsel	034/16	10.05.2016
Kommunestyret	032/16	25.05.2016

PLANPROGRAM TIL DETALJREGULERING FOR NYTT NEIDEN TOLLSTED

Vedlagte dokumenter:

Forslag til planprogram - sendt til fastsettelse mars 2016

Dokumenter i saken:

- 2016007279 HØRINGSUTTELSER TIL PLANPROGRAM - NYTT TOLLSTED I NEIDEN
- 2016007052 FORELØPIG SVAR - FORSLAG TIL PLANPROGRAM FOR
DETALJREGULERING FOR NEIDEN TOLLSTED
- 2016006930 SAMMENDRAG UTTALELSER OG FORSLAG TIL PLANPROGRAM
- 2016002079 UTTALELSE I FORBINDELSE MED BYGGING AV NY TOLLSTASJON
- 2016000664 UTTALELSE I FORBINDELSE MED BYGGING AV NY TOLLSTASJON I
NEIDEN
- 2016000356 VS: FORESPØRSEL OM UTSATT HØRINGSFRIST: HØRING AV FORSLAG
TIL PLANPROGRAM TIL DETALJREGULERING FOR NEIDEN TOLLSTED -
ARKIVSAK 15/3454
- 2016000148 HØRING AV FORSLAG TIL PLANPROGRAM TIL DETALJREGULERING
FOR NEIDEN TOLLSTED
- 2015028241 INNSPILL TIL DETALJREGULERING FOR NEIDEN TOLLSTASJON
- 2015026511 VARSEL OM OPPSTART AV REGULERING, PLANPROGRAM TIL
OFFENTLIG ETTERSYN
- 2015024460 REFERAT FRA OPPSTARTSMØTE OM DETALJREGULERING FOR
NEIDEN TOLLSTED
- 2015024438 INNSPILL TIL AREALDELSPLAN NEIDEN TOLLSTED

Kort sammendrag:

Statsbygg har igangsatt reguleringsplanarbeid for et nytt tollsted i Neiden.

Forslag til planprogram har vært på høring/offentlig ettersyn og det er innkommet 9 uttalelser. Planprogrammet legges fram for behandling og fastsettelse etter plan- og bygningslovens § 12-9 og forskrift om konsekvensutredninger § 6.

Faktiske opplysninger:

Statsbygg har på oppdrag fra Toll- og avgiftsdirektoratet igangsatt reguleringsplanarbeid for et nytt tollsted i Neiden.

Planområdet ligger i Sør-Varanger kommune, ca. 1 mil sør for Neiden og ca. 3 mil sør for Kirkenes, langs rv. 893 mot grensen mot Finland (se vedlegg). Planområdet ligger på en del av eiendommen g/bnr. 8/1 som forvaltes av Finnmarkseiendommene (FEFO).

Hensikten med å starte en reguleringsplanprosess er å tilrettelegge for å bygge nytt tollsted nærmere riksgrensen mot Finland. Ny tollstasjon vil gi bedre kontrollmuligheter for Tollvesenet for å kontrollere kjøretøyer som krysser grensen. Tollstasjonenes oppgave er å innkreve avgifter og toll, samt å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer.

Statsbygg innehar selv plankompetanse og har selv forestått arbeidet med forslag til planprogram og utlagt dette til offentlig ettersyn/ høring etter plan- og bygningslovens §§ 12-8 og 12-9.

Varslingsområdet er ca. 123 daa stort. Området som det er behov for til tollsted utgjør kun ca. 20 daa. Varslet område er dermed større enn det reelle behovet, dette for å få høringsinstansenes eventuelle synspunkter på beliggenhet av tollstedet innenfor varselsområdet. Ved offentlig ettersyn av forslag til detaljregulering vil planområdet utgjøre ca. 20 daa, og det vil være plassert på det stedet innenfor varslingsområdet som viser seg mest hensiktsmessig.

Planforslaget er konsekvensutredningspliktig. Det er derfor utarbeidet et planprogram som beskriver eksisterende situasjon ved varslingsstedet, tiltaket nytt tollsted, samt hvilke problemstillinger som vil bli konsekvensutredet i planbeskrivelse/konsekvensutredning. Planprogrammet følger vedlagt, rådmannen forventer at utvalget/kommunestyret setter seg inn i dokumentet og redegjør ikke videre om innholdet her.

Høring (25.11.15 – 11.01.16):

Oppstart av reguleringsarbeid for Neiden tollsted ble varslet grunneiere og berørte myndigheter og organisasjoner 25.11.2015. Samtidig ble planprogram for planforslaget lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 25.11.2015 – 11.1.2016. Rådet for likestilling av funksjonshemmede fikk utsatt frist for å behandle saken og gi sin uttalelse. Det kom inn 9 høringsuttalelser. Høringsuttalelsene er her oppsummert med forslagstillers (Statsbygg) kommentarer og rådmannens vurdering:

1. Finnmarkseiendommen, datert 7.12.2015

Har i utgangspunktet ingen merknader til at det utarbeides reguleringsplan for området. Legger til grunn at planen vurderes i forhold til Sametingets retningslinjer for endret bruk av utmark, jfr. Finnmarkslovens § 4. FeFo er grunneier og det må inngås avtale om feste av arealet. FeFo forutsetter at de som grunneier blir involvert i planprosessen og gis mulighet til å påvirke planforslaget før offentlig ettersyn.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet tas til orientering og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

2. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), datert 14.12.2015

Planområdet berører kun en mindre elv/bekk som renner gjennom planområdet. Elveos og randsoner langs vassdrag er blant de mest artsrike og bevaringsverdige med hensyn til landskapsøkologi og biologisk mangfold. Vassdragsnaturen kan også være viktig i friluftssammenheng. Det bes om at tollstedets beliggenhet vurderes i forhold til vassdraget. NVE er ikke kjent med flomhendelser i området.

Området ligger under marin grense og består av torv og myr. Det er ikke registrert kvikkleireforekomster. NVE vurderer at det er svært liten risiko for kvikkleireskred. Skulle prosjektet komme i kontakt med usikker byggegrunn bes det om at veileder nr. 7/2014 *Sikkerhet for kvikkleireskred* legges til grunn for arbeidet.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet tas til etterretning og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

3. Finnmark fylkeskommune, datert 17.12.2015

Fylkeskommunen er fornøyd med planprogrammet og at forholdet til reindriftsnæringen blir et viktig tema i konsekvensutredningen. Det påpekes at arealer for allmennheten må vurderes opp mot kravet om universell utforming, samt at hensynet til estetisk utforming av omgivelsene skal vektlegges. Det vurderes som sannsynlig at det finnes automatisk fredede kulturminner i området. Fylkeskommunen gir ikke endelig uttalelse før det er gjennomført befaring. Dette vil bli gjort i løpet av barmarksperioden 2016. Utgiftene må dekkes av tiltakshaver og kan beløpe seg til ca. kr. 17.000,-. Tiltakshaver må sende skriftlig aksept av budsjettet og varsle grunneier/bruker om at befaring vil skje. Det opplyses at

det skal hentes inn egen uttalelse fra Sametinget.

Forslagsstillers kommentar:

Statsbygg vil sende sin skriftlige aksept og varsle grunneier slik at befaring for kulturminneundersøkelse kan gjennomføres. Sametinget er tilskrevet som høringsinstans. Øvrige deler av innspillet tas til orientering og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet. Kulturminneundersøkelsene skal legges til grunn i planforslaget med konsekvensutredning og må således være gjennomført før planforslaget kan tas til behandling.

4. Inarin kunta, datert 21.12.2015

Den finske kommunen Inari har ingen kommentarer til tiltaket. Det oppfattes at rammene til tollvesenets virksomhet blir vesentlig forbedret med nye lokaler.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet tas til orientering.

Rådmannens vurdering:

Innspillet tas til orientering.

5. Fylkesmannen i Finnmark, datert 22.12.2015

Innspill til planprogrammet:

Etter fylkesmannens vurdering vil ikke planarbeidet komme i konflikt med nasjonale eller viktige regionale hensyn. Konsekvensutredning og evt. feltundersøkelser må gjennomføres i henhold til anerkjent metodikk og av personer med relevant faglig kompetanse.

Det fremgår av planprogrammet at snøskuterløype 23 må legges om. Løypa omtales i forskrift om snøskuterløyper utarbeidet av Sør-Varanger kommune. Det bes om at kommunen vurderer om omleggingen krever forskriftsendring, og at eventuell endring behandles etter forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag (nasjonal forskrift) § 4a.

Innspill til detaljreguleringen:

Anbefaler at forslag til innholdsfortegnelse i pkt. 3.7 Sjekkliste for planbeskrivelse i Klima- og miljødepartementets reguleringsplanveileder T-1490 benyttes i arbeidet med planbeskrivelsen. Det anbefales at Miljødepartementets veileder for reguleringsplaner benyttes ved planutarbeidelsen. Det vises til forskrift om tekniske krav til byggverk kapittel 5 og Kommunal- og

moderniseringsdepartementets veileder H-2300 «Grad av utnyttning» for fastsetting av grad av utnyttning. Minner om at alle oppfølgende/avbøtende tiltak som identifiseres i risiko- og sårbarhetsanalysen må inngå i planbestemmelsene. Viktig at ROS-analysen tar høyde for fremtidige klimaendringer. Det vises til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap sin veileder for kartlegging av risiko og sårbarhet «Samfunnssikkerhet i arealplanlegging». I planbeskrivelsen skal det fremgå hvordan naturmangfoldeter vurdert. Det vises til veileder T-1514 om bruk av naturmangfoldloven kap. II. Planforslaget skal tildeles en nasjonal arealplan-ID så tidlig som mulig i prosessen og senest ved behandling i kommunen.

Arealplan-IDen skal stå på plankartet og det anbefales at den også angis på de andre plandokumentene. Fylkesmannen anbefaler at plankartet sendes Kartverket til teknisk kvalitetskontroll.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet tas til etterretning og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

6. Neiden og omegn JFF, datert 13.1.2016

Foreningen opplyser om at planlagt tollsted ligger midt i en viktig trekkvei for elg. Mye elg fra Tana/Gallokområdet som trekker mot Pasvik om høsten og tilbake på våren har krysningpunkt der den nye tollstasjonen planlegges. Elgene følger grensegjerdet og stasjonen vil være en hindring for trekket. Foreningen ser ikke at dette er nevnt i saksdokumentene. Videre bemerkes det at det er en liten bekk som kommer fra myra der stasjonen skal ligge. Bekken renner ut i Nortibekken som har ørret og sjørret, og er oppvekstområde for småfisk. Det må påregnes at bekken forsvinner med utbyggingen. Foreningen ber om at forholdene tas hensyn til i videre planlegging.

Forslagsstillers kommentar:

Virkningene for elgtråkket og bekken vurderes i det videre planarbeidet. Planprogrammet endres i pkt.

5.3.1 og 5.3.2 for å presisere forholdet til elgtråkket. Innspillet tas for øvrig til orientering og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

7. Sametinget, datert 15.1.2016

Det vises til plan- og bygningslovens § 3-1 om at et viktig hensyn i planleggingen er å sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, og videre konkretisering av

Sametingets grunnlag for deltagelse i planarbeid i Sametingets planveileder.

Sametinget mener det er sannsynlig at det kan være samiske kulturminner i området som ikke er registrert. Det må derfor foretas en befaring før endelig uttalelse kan gis. Dette vil skje i løpet av barmarksperioden i 2016. Utgiftene må dekkes av tiltakshaver og kan beløpe seg til ca. kr. 7.500,-.

Tiltakshaver må sende skriftlig aksept av budsjettet og varsle grunneier/bruker om at befaring vil skje.

Forslagsstillers kommentar:

Statsbygg vil sende sin skriftlige aksept og varsle grunneier slik at befaring for kulturminneundersøkelse kan gjennomføres. Øvrige deler av innspillet tas til orientering og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet. Kulturminneundersøkelsene skal legges til grunn i planforslaget med konsekvensutredning og må således være gjennomført før planforslaget kan tas til behandling.

8. Rådet for likestilling av funksjonshemmede, datert 26.1.2016

Det ble gitt utsatt frist etter forespørsel fra kommunen, slik at Rådet fikk behandlet og gitt sin uttalelse.

Rådet registrerer at planprogrammet ikke inneholder noe om hvordan universell utforming og medvirkning for dette skal ivaretas. Det understrekes at det er viktig at universell utforming ivaretas da tollstedets tjenester rettes mot allmennheten, og at dette gjelder både utearealer og bygget. Konkrete beskrivelser og krav i anbudsdokumenter bør medtas, herunder god tilgjengelighet for alle, informasjonstavler, støy- og lydforhold. Rådet ber om tilbakemelding på ivaretagelse av forholdene som er beskrevet og at universell utforming ivaretas i planprogrammet.

Forslagsstillers kommentar:

Statsbygg viser til at prinsippet om universell utforming er godt sikret i gjeldende lovverk og legges til grunn i planleggingen og gjennomføringen av tiltaket. I planprogrammet legges inn et nytt pkt. 6.1.4 Tilgjengelighet for alle, hvor prinsippet om universell utforming omtales. Lovverket og ivaretagelsen av universell utforming skal videre fremgå av plandokumentene.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

9. Statens vegvesen, datert 2.2.2016

Det vises til avholdt Skype-møte i desember 2015. Det pågår en forstudie for en oppgradering av strekningen Neiden-Ivalo som ledes av finske vegmyndigheter. Bakgrunnen er at det forventes at

strekningen vil bli en viktig transportåre for framtidens nordområde. Det legges opp til tre avkjørsler fra riksvegen. Statens vegvesen ønsker at riksvegen tas inn i planområdet, og at det tas arealmessig hensyn til en H3-standard (Statens vegvesens håndbok N100, kap. C.1 Dimensjoneringsklasser). Avkjørslene bes utformet som kryss, i samsvar med håndbok N100, kap. E1.4. Når tiltaket detaljplanlegges ønsker Vegvesenet å være delaktig i arbeidet med utforming og plassering av skiltløsninger.

Forslagsstillers kommentar:

Det har vært dialog med Statens vegvesen knyttet til ønsket om at riksveien tas inn i planområdet. I e-post av 8.3.2016 går Statens vegvesen bort fra dette kravet mot at det legges inn et areal til annen veggrunn i grensen mot rv. 893. Forholdet ivaretas uten endring i planprogrammet. Øvrige deler av innspillet tas til orientering og legges til grunn for videre planlegging.

Rådmannens vurdering:

Innspillet synes ivaretatt i planprogrammet.

Rådmannens samlede vurdering:

Rådmannen vurderer planprogrammet tilfredsstillende i forhold til lovens krav. Planprogrammet beskriver tiltaket som skal gjennomføres, hvilke antatte problemstillinger som vil bli belyst og hvilke utredninger som er nødvendig. Planprogrammet spesifiserer videre prosess for planarbeidet og beskriver opplegg for medvirkning og informasjon.

Planprogrammet legges fram for behandling og fastsettelse etter plan- og bygningslovens § 12-9 og forskrift om konsekvensutredninger § 6.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Nytt tollsted i Neiden synes i tråd med satsningsområdet. Et nytt og mer funksjonelt tollsted vurderes som positivt for næringslivet i kommunen og transportnæringen.

Tiltaket kan komme i konflikt med flyttelei og gjerdeanlegg for reindrifta. Konsekvensene for reindrifta skal i følge planprogrammet konsekvensutredes. Rådmannen forventer at Statsbygg involverer det berørte reinbeitedistriktet før endelig plassering av tollstedet velges

og at denne prosessen framkommer i konsekvensutredningen.

Infrastruktur:

Neiden tollsted er ikke særskilt nevnt i gjeldende kommuneplan, se vurderinger om næringsutvikling over.

Barn og ungdom:

ikke vurdert

Folkehelse:

ikke vurdert

Kompetansebygging:

ikke vurdert

Økonomi:

ikke vurdert

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Synes ivaretatt i planprogrammet.

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9 og forskrift om konsekvensutredninger § 6 fastsetter Kommunestyret *Planprogram til detaljregulering for Neiden tollsted*, datert 09.03.16.

Begrunnelse:

Planprogrammet beskriver tiltaket som skal gjennomføres, hvilke antatte problemstillinger som vil bli belyst og hvilke utredninger som er nødvendig. Planprogrammet spesifiserer videre prosess for planarbeidet og beskriver opplegg for medvirkning og informasjon. Innkomne høringsinnspill synes tilstrekkelig ivaretatt i planprogrammet.

Behandling 10.05.2016 Utvalg for plan og samferdsel

Saksordfører: Johannesen, Eilif

Enstemmig vedtatt.

Utvalg for plan og samferdsel sitt vedtak i sak 034/16:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-9 og forskrift om konsekvensutredninger § 6

fastsetter Kommunestyret *Planprogram til detaljregulering for Neiden tollsted*, datert 09.03.16.

Begrunnelse:

Planprogrammet beskriver tiltaket som skal gjennomføres, hvilke antatte problemstillinger som vil bli belyst og hvilke utredninger som er nødvendig. Planprogrammet spesifiserer videre prosess for planarbeidet og beskriver opplegg for medvirkning og informasjon. Innkomne høringsinnspill synes tilstrekkelig ivare tatt i planprogrammet.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

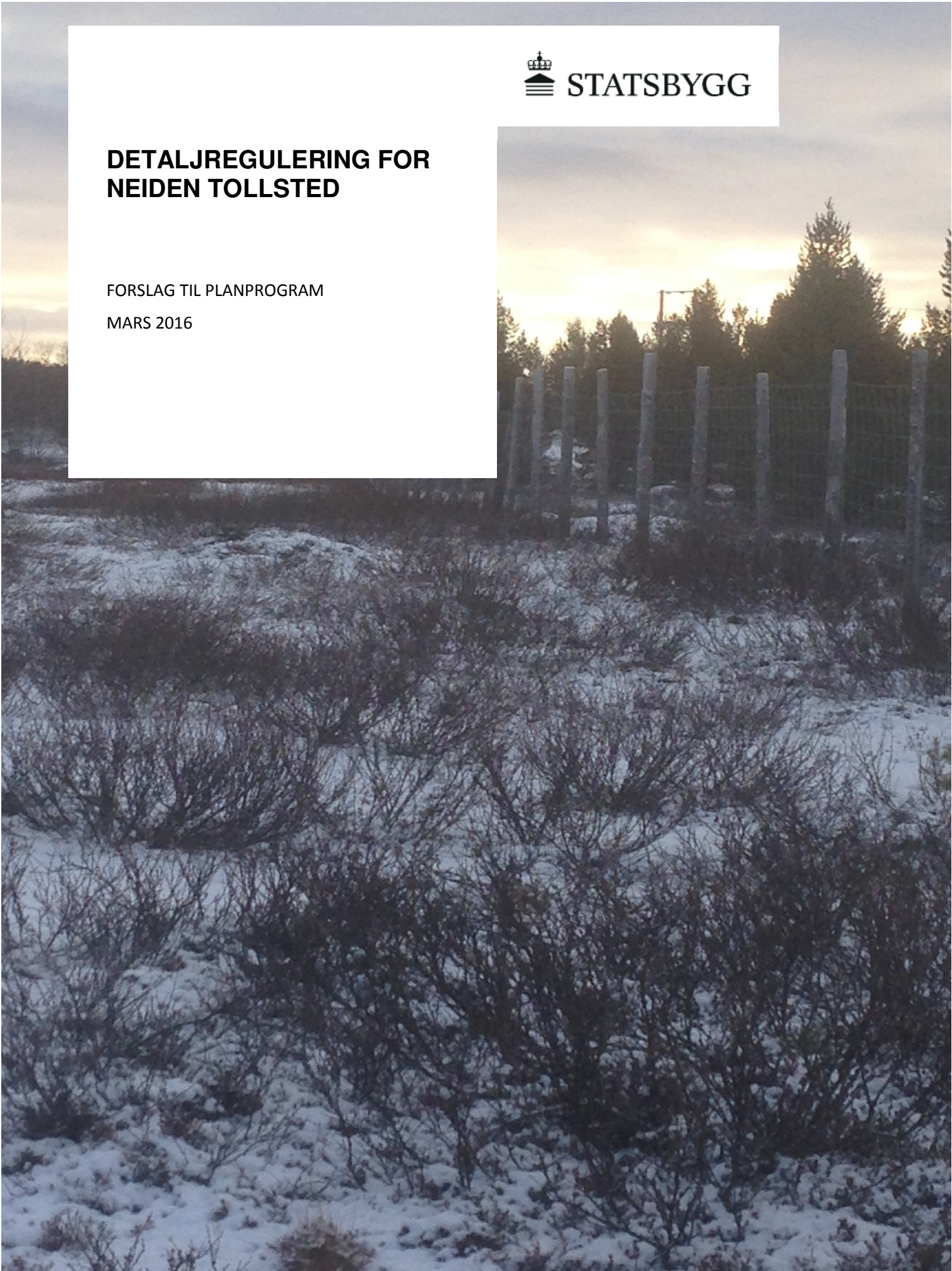
- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

DETALJREGULERING FOR NEIDEN TOLLSTED

FORSLAG TIL PLANPROGRAM

MARS 2016

Planens ID:	20302015004
ArkivsakID:	15/3454
Behandling av planprogram	
Varsel om oppstart/off. ettersyn av forslag til planprogram:	25.11.2015
Dato for siste revisjon:	09.03.2016
Behandling i planutvalget:	
Fastsatt i kommunestyret:	

Forside: Foto ved Statsbygg
 Prosjektnummer: 1003201 Neiden tollsted
 Doculivnr.: 201401407

Forord

Statsbygg har på oppdrag fra Toll- og avgiftsdirektoratet utarbeidet forslag til planprogram for reguleringsplan med konsekvensutredning for Neiden tollsted.

Planprogrammet er utformet i henhold til plan- og bygningslovens (pbl) § 4-1 og forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven, og legges ut til offentlig ettersyn i henhold til Pbl § 12-9.

Forslagsstiller for planforslaget er Statsbygg. Det er ikke bevilget midler over statsbudsjettet til forprosjektering av tollstasjonen. Reguleringsplanprosessen gjennomføres i forkant av forprosjekteringen, basert på gjennomført skisseprosjekt og programmering.

Planprogrammet beskriver tiltaket som skal gjennomføres, hvilke antatte problemstillinger som vil bli belyst og hvilke utredninger som er nødvendig. Planprogrammet spesifiserer videre prosess for planarbeidet og beskriver opplegg for medvirkning og informasjon.

Oslo 09.03.2016

Innhold

Innhold	4
1 Om Neiden tollsted	5
2 Behov og hensikt med reguleringsplanen	6
3 Planstatus og planprosess	6
3.1 Planstatus i dag	6
3.2 Varslingsområde	7
3.3 Krav om konsekvensutredning	8
3.4 Planprosess	8
3.5 Informasjon og medvirkning	9
4 Tiltaket	9
5 Dagens situasjon og antatte problemstillinger	11
5.1 Nærmiljø	11
5.2 Landbruk og reindrift	13
5.3 Naturmiljø	14
5.4 Nær- og fjernvirkning/landskapsbilde	16
5.5 Trafikk	16
5.6 Kulturminner og kulturmiljø	18
5.7 Teknisk infrastruktur, klima og energi	18
5.8 Risiko og sårbarhet	19
6 Forholdet til overordnede føringer og retningslinjer	19
6.1 Statlige retningslinjer	19
6.2 Regionale planer	20
7 Innhold i planbeskrivelse/utredningsprogram	21
7.1 Rammer og føringer for planforslaget	21
7.2 Beskrivelse av planforslaget	21
7.3 Alternativer som skal utredes	21
7.4 Metode for konsekvensutredning	21
7.5 Utredningstemaer	22
8 Referanser	24

1 Om Neiden tollsted

Figur 1 Oversiktskart. Neiden tollstasjon vist med rød prikk

Neiden tollsted ligger ca. 4 mil sør for Kirkenes lufthavn, nær grensen mot Finland, langs rv. 893. Virksomheten består av tollekspedisjon og tollkontroll både inn til Norge og Finland. Dagens tollstasjon består av kontorbygg, samt oppstillingsplass for trailere og personbiler, på begge sider av rv. 893. Neiden tollsted foretar grensekontroller, fortolling av varer, samt kontroll av kjøretøy. Finsk tollvesen har også kontor på tollstedet. Det er ikke en egen tollstasjon på finsk side av grensen.

Normalt er det opp til 7 tollere til stede på jobb i tollstedets åpningstid.

Tollstasjonen er for liten og har ikke tilfredsstillende kontrollfasiliteter.

Figur 2 Neiden tollstasjon i dag

Figur 3 Eksisterende tollstasjon, samt ønsket plassering av ny tollstasjon

2 Behov og hensikt med reguleringsplanen

Toll- og avgiftsetaten har to hovedoppgaver i det norske samfunnet. Den ene er å innkreve avgifter og toll til finansiering av velferdssamfunnet. Økonomisk kontroll og bekjempelse av økonomisk kriminalitet hører til denne oppgaven. Den andre hovedoppgaven er å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer, herunder å arbeide for å stanse grensekryssende, organisert kriminalitet.

For å kunne løse disse oppgavene på grensen mot Finland har Tollvesenet behov for en oppgradering av Neiden tollsted. Oppsummert er behovet som ligger til grunn for planen:

- Skape optimale kontrollmuligheter for kjøretøykontroll ved grensepassering og dermed å øke effektiviteten i kontrollene.
- Skape et oversiktlig trafikkbilde og gode kontrollmuligheter som gir et sikrere arbeidsmiljø.
- Tilrettelegge for nytt tollsted nærmere riksgrensen mot Finland.

3 Planstatus og planprosess

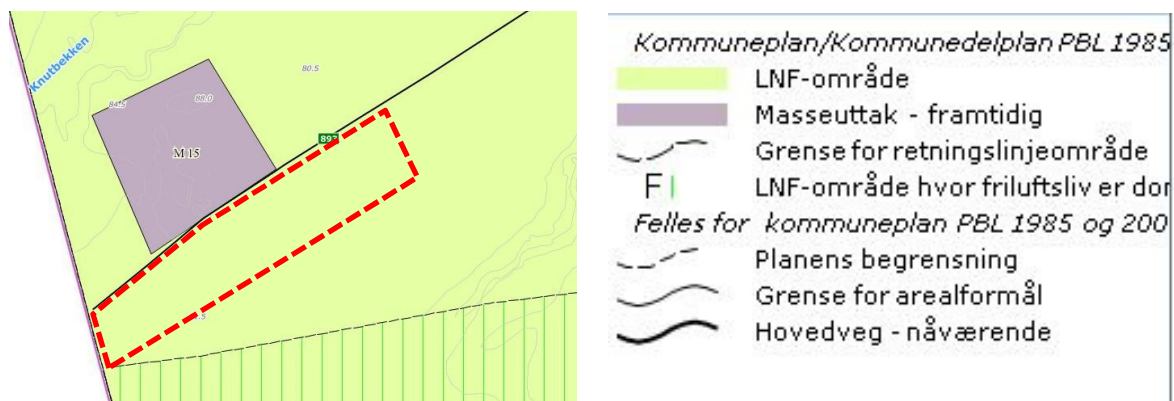
3.1 Planstatus i dag

3.1.1 Kommuneplanens arealdel

Figur 4 Dagens tollsted er regulert til allmennyttig formål iht. tidligere plan- og bygningslov

Dagens kommuneplanstatus er vist i figur 4. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt 05.10.2005. I arealdelen har område for eksisterende tollsted formål byggeområde, allmennyttig formål. Figur 5 viser kommuneplanens planstatus for varslingsområdet. Arealformålet er her LNFR-område, dvs. landbruks-, natur-, friluftslivs- og reindriftsområde. I dette området anses reindriftsinteressene å være viktigst.

Figur 5 Kommuneplan for Sør-Varanger kommune, med varslingsområde vist med rød stiptet linje

På nordsiden av rv. 893 er et område avsatt som område for råstoffutvinning.

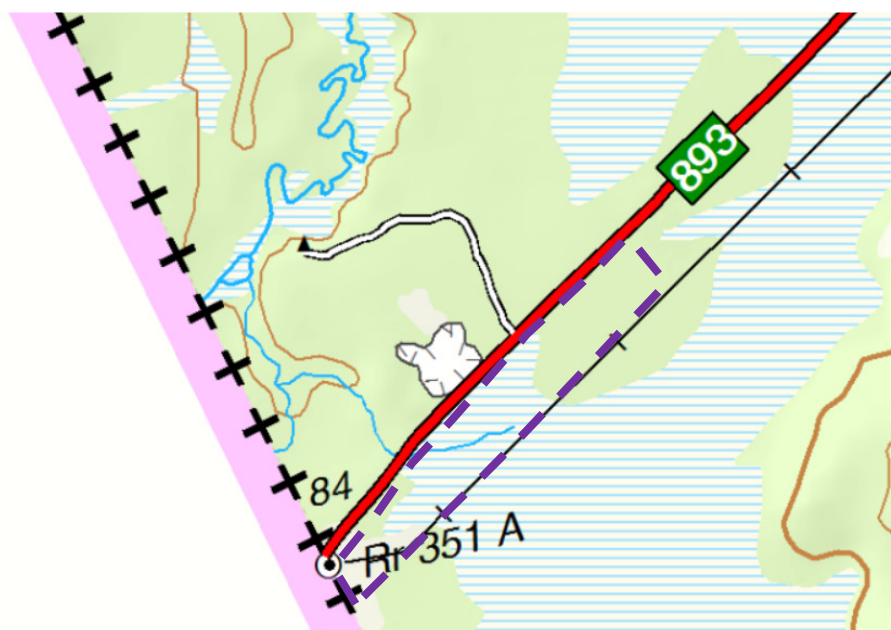
Statsbygg spilte i brev av 07.10.14 inn forslag til endring av ny kommuneplans arealformål innenfor varslingsområdet. Området ønskes regulert til område for bebyggelse og anlegg, offentlig tjenesteyting, tollsted. Tollstedet er ikke nøyaktig plassert i terrenget ennå. Det er derfor spilt inn et område som er større enn det som trengs, som vist på figur 5.

3.1.2 Reguleringsplaner

Verken eksisterende tollsted eller nytt område for tollsted er regulert. Det finnes heller ingen andre reguleringsplaner i nærheten.

3.2 Varslingsområde

Det varsles oppstart av regulering av følgende område:

Figur 6 Varslingsområdet vist med lilla avgrensning

Varslingsområdet utgjør ca. 123 daa. Området som det er behov for til tollsted utgjør kun 20 daa. Området varsles større enn det reelle behovet, slik at høringsinstansene kan ha synspunkter på plassering av tollstedet. Ved offentlig ettersyn vil planområdet være utgjøre ca. 20 daa, og plassert på det stedet som offentlig høring og videre arbeid peker ut som mest hensiktsmessig.

3.3 Krav om konsekvensutredning

§ 4-2 i plan- og bygningsloven oppgir på et overordnet nivå hvilke planer etter pbl som skal konsekvensutredes. § 4-2 lyder: «For regionale planer og kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for fremtidig utbygging og for reguleringsplaner som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse – konsekvensutredning – av planens virkninger for miljø og samfunn.»

Om en reguleringsplan defineres til å ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn, fremkommer av ny forskrift om konsekvensutredninger, ikrafttrådt 01.01.2015.

Forskriftens § 2 gir bestemmelser om planer som alltid skal behandles etter forskriften. Bokstav f omhandler detaljreguleringsplaner. Reguleringsplaner for tiltak i forskriftens vedlegg 1 skal alltid konsekvensutredes. Vedlegg 1, punkt 1 omfatter følgende tiltak: «*Industriallegg, næringsbygg, bygg for offentlig eller privat tjenesteyting og bygg til allmennyttige formål med et bruksareal på mer enn 15 000 m² eller som omfatter et planområde på mer enn 15 dekar.*»

Området for ny utbygging vil være ca. 20 daa stort, og det overskrider dermed grensen på 15 daa i vedlegg 1, punkt 1. Reguleringsplanen er derfor omfattet av utredningsplikt etter forskrift om konsekvensutredninger. Det må i første omgang utarbeides planprogram som legges frem ved varsel om oppstart av regulering. Til offentlig ettersyn må planbeskrivelsen omfatte konsekvensutredning i tråd med kravene i planprogrammet.

3.4 Planprosess

Saksgangen for en reguleringsplan med konsekvensutredning er beskrevet i plan- og bygningsloven, forskrift om konsekvensutredninger og tilhørende veiledningsmateriale. Først skal det utarbeides et forslag til planprogram for tiltaket. Planprogrammet beskriver tiltaket, antatte problemstillinger som vil bli belyst og hvilke utredninger som er nødvendige. Programmet spesifiserer videre prosess for planarbeidet og beskriver opplegg for medvirkning og informasjon. Forslag til planprogram er gjenstand for offentlig høring (seks uker). Det lages en sammenstilling av alle høringsuttalelser og programmet revideres eventuelt på grunnlag av uttalelsene før det fastsettes av Sør-Varanger kommuner som ansvarlige myndigheter.

Reguleringsplan med konsekvensutredning utarbeides så med utgangspunkt i Plan- og bygningslovens krav til reguleringsplaner og fastsatt planprogram. Reguleringsplanen legges ut til offentlig ettersyn med seks ukers høringsfrist. Kommunene sammenstiller innkomne merknader og lager en saksfremstilling for politisk behandling. Kommunestyrene behandler og vedtar planen.

Konsekvensutredningsplikten må være oppfylt før reguleringsplanen kan vedtas.

3.5 Informasjon og medvirkning

Kravet til informasjon og medvirkning sikres gjennom:

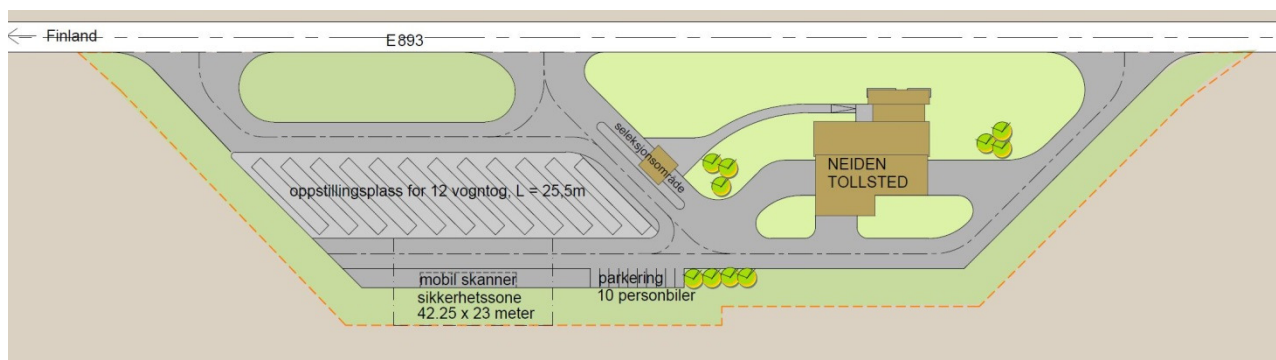
- felles varsel om planoppstart og utleggelse av forslag til planprogram kunngjøres ved avisannonse og direkte henvendelse til berørte parter, offentlige myndigheter og organisasjoner
- utsending av fastsatt program til alle som har gitt uttalelse
- møter med særskilte interessenter
- høring av reguleringsplan med konsekvensutredning

4 Tiltaket

Neiden tollsted trenger tidsmessige fasiliteter i form av nytt bygg og opparbeidelse av utomhusarealer med bedre muligheter til å kunne gjennomføre en effektiv grensekontroll. Nytt tollkontor vil inneholde ekspedisjonsrom, kontrollrom, fellesrom, driftsfunksjoner og garasje. Finsk tollvesen vil leie fasiliteter i bygget. Beregnet bruttoareal på nytt bygg er ca. 1150 kvm.

Det planlegges videre å etablere utendørs funksjoner som er overdekket (ev. innebygget), herunder kontrollområde/seleksjonsområde i grønn sone, oppstillingsplass for 12 trailere og 10 personbiler, med mulighet for å snu. Videre er det behov for plass til å etablere mobil skanner inkl. sikkerhetssone.

Kontordelen av nybygget planlegges oppført i en etasje. Hall for kontroll av kjøretøy vil bli noe høyere. Figur 7, Figur 8 og Figur 9 viser skisseprosjekt for nytt tollsted.

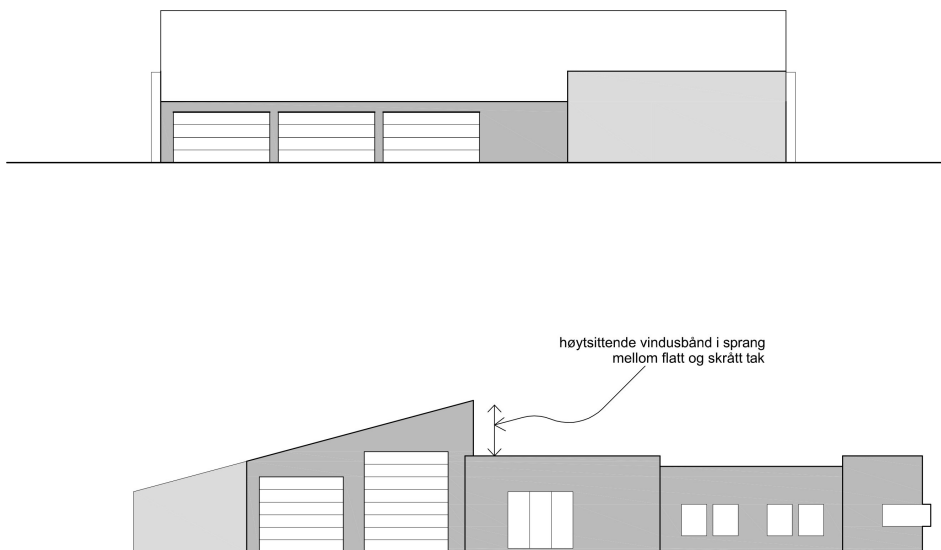

Figur 7 Situasjonsplan for Neiden tollsted etter utbygging

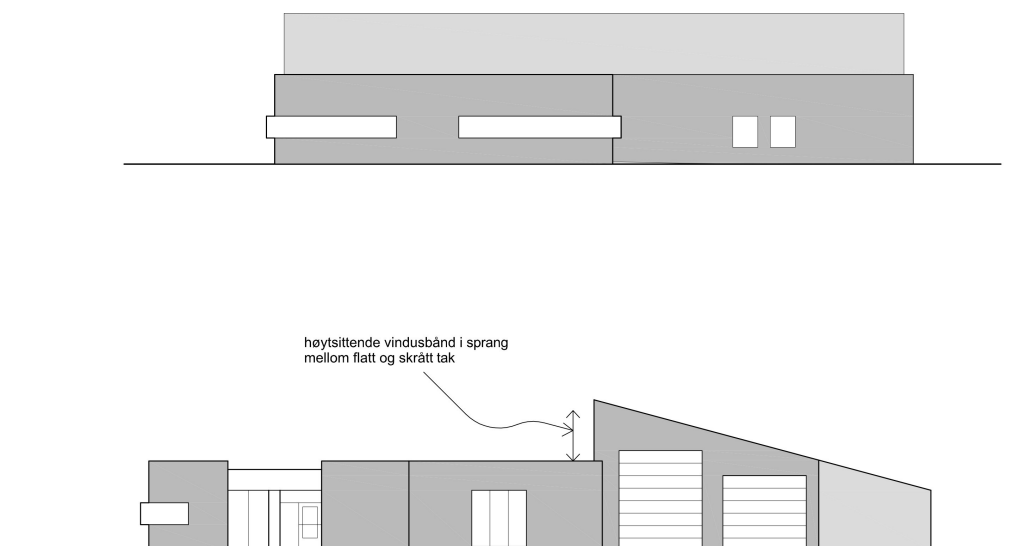
TEGNFORKLARING

	Grønt/park 3.350m ²
	Grønt/skråning tilbakeført 4.750m ²
	Asfalt - gangvei 315m ²
	Asfalt - vei 4.900m ²
	Asfalt - plass/parkering 2.200m ²
	Kantstein - granitt
	Dvergbjork/furu 10stk (oppr. 40 stk)
Totalt areal inkl anleggsbelte og bygg 16365m ²	

Området for nytt tollsted eies av Finnmarkseiendommen (FEFO). Ervervsprosess er igangsatt.

Figur 8 Figuren viser Neiden tollsted – prinsipptegninger for fasade på nybygg.

Figur 9 Figuren viser Neiden tollsted – prinsipptegninger for fasade på nybygg.

5 Dagens situasjon og antatte problemstillinger

Dette kapittelet oppsummerer kunnskap om planområdet innenfor de tema som det er relevant å behandle i konsekvensutredningen, og beskriver antatte problemstillinger. Det er ikke gjort undersøkelser eller feltarbeid i denne fasen, og beskrivelsen baserer seg derfor på tilgjengelig informasjon.

5.1 Nærmiljø

Innenfor nærmiljø omtales de forhold som gir konsekvenser for og påvirker bruken av nærområdene for naboene. Undertemaer under overskriften nærmiljø er normalt:

- Bomiljø og funksjoner i nærmiljøet
- Friluftsliv
- Idrettsaktiviteter
- Støy
- Konsekvenser for barn og unge

5.1.1 Dagens situasjon

Bygda Neiden har ca. 250 innbyggere. Neiden er en flerkulturell bygd, med både norsk, finsk og østsamisk bosetting. Sør Varanger kommune har ca. 10 200 innbyggere. (Statistisk sentralbyrå 1.1.2015). Tollstasjonen er ca. 2 mil fra bygda Neiden. Varslingsområdet ligger i et ruralt og ubebygde område ved den norsk-finske grensa. Det er ikke fast bosetting nær tollstasjonen på norsk side av grensen, men spredte hytter finnes. Like over finsk grensen er det et kjøpesenter og noen andre handelsbedrifter (fiskeutstyr) samt et hotell, samt spredt hyttebebyggelse.

Figur 11 Bygda Neiden, beliggenhet til nytt tollsted.

Neidenelva som ligger et stykke nord for området, samt naturområder ca 1 mil sør for varslingsområdet er populære i friluftssammenheng. Neidenelva er en av landets beste lakseelver. Det er ingen stier eller skiløyper som er spesielt markert i turkart innenfor varslingsområdet.

En merket skuterløype går langs sørsiden av rv.893. Denne krysser grensegjerdet mot Finland i bro. Skuterløypen utgjøres av en uthogd trase på terreng, og den går gjennom hele varslingsområdet.

Området er ikke støyutsatt.

5.1.2 Antatte problemstillinger

Etablering av nytt tollsted vil ikke påvirke nærmiljøet for Neiden. Barn og unges interesser vil ikke påvirkes. Den store avstanden til annen bebyggelse fører til at man kan utelukke at det nye tollstedet vil skape støy for nærmiljøet.

Den viktige problemstillingen i forhold til tema nærmiljø er forholdet til skuterløypa gjennom området. Skuterløypa må legges om ved etablering av nytt tollsted. Omleggingen må skje i samråd med reindriftnæringen og Sør-Varanger kommune. Det er avklart at reguleringsplanen ikke skal omfatte trase for omlagt skuterløype, omleggingen skjer utenfor planområdet. Det må i planen vurderes om det også er behov for fortolling av varer som fraktes via skuter, og ev. redegjøres for hvordan dette kan organiseres.

Områder som er mye brukt for friluftsliv og idrett blir ikke berørt. Temaer utover forholdet til skuterløypa anses ikke å være beslutningsrelevante i forhold til tema nærmiljø i denne plansaken, og utredes ikke.

Figur 10 Skuterløype langs rv. 893, mot nord-øst. Bildet viser området der nytt tollsted ønskes plassert

Figur 11 Bro for skutere over grensegejdet mot Finland

Figur 12 Grenserøys, grensegjerde og grensegate ved den finsk-norske grensen

5.2 Landbruk og reindrift

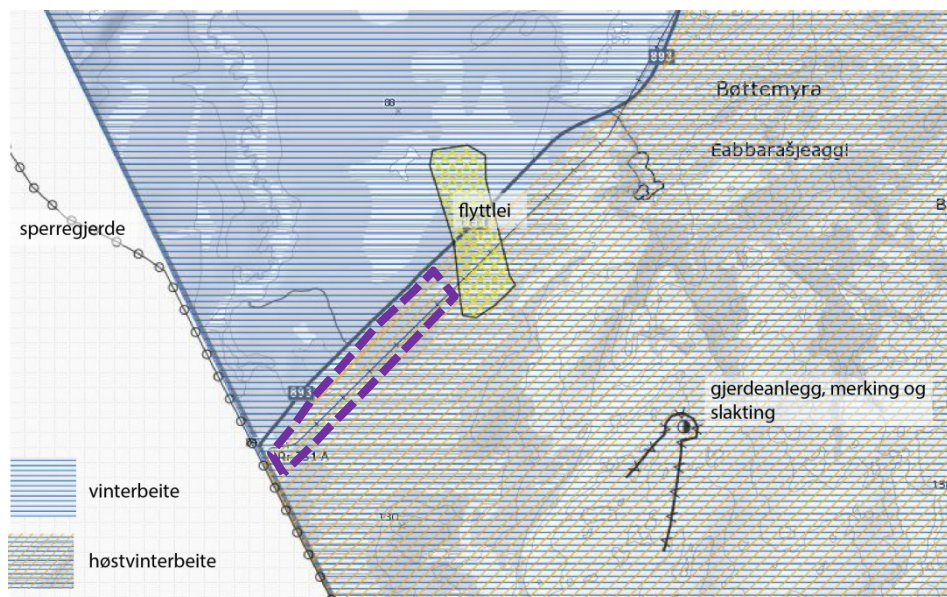
Innenfor dette tema omtales de forhold som påvirker landbruk eller reindrift innenfor området.

5.2.1 Dagens situasjon

Området benyttes ikke til jordbruk eller skogbruk.

Hele området øst for finskegrensen er høstvinterbeite og vinterbeite for rein, og ca. 1 km fra grensa er det restriksjonsområde (gjerdeanlegg for merking og slakting), se figur 13. Det er også en flyttlei der rein flyttes over rv. 893 mellom vinterbeite og høstvinterbeite. Denne er markert like nord for varslingsområdet.

Området forvaltes av reindriftdistrikt 4/5B.

Figur 13 Oversiktskart reindrift, kilde: www.reindrift.no

5.2.2 Antatte problemstillinger

Det er viktig at reindriften kan opprettholde sin virksomhet i området. Varslingsperioden vil avklare om reindriften har synspunkter på hvor innenfor varslingsområdet det nye tollstedet bør plasseres. Forholdet til reindriftnæringen blir et viktig tema i konsekvensutredningen.

For øvrig er forholdet til skogbruk og jordbruk ikke et beslutningsrelevant tema i konsekvensutredningen.

5.3 Naturmiljø

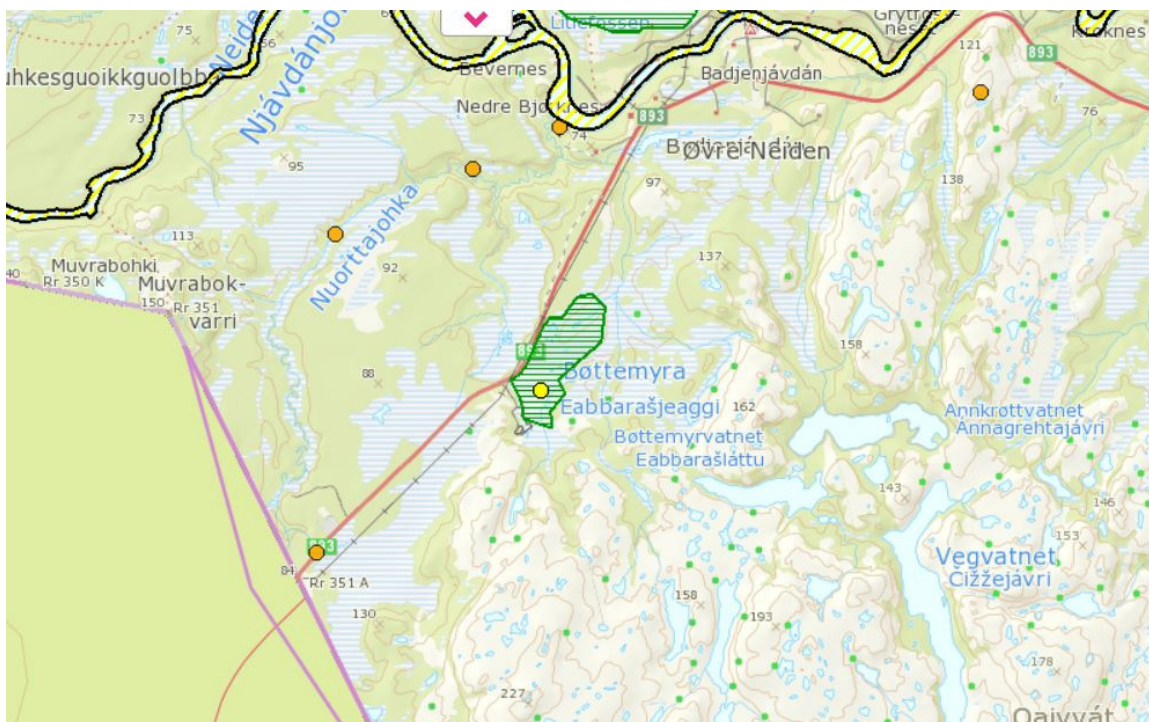
5.3.1 Dagens situasjon

Varslingsområdet består hovedsakelig av myr med noe skog i ytterkantene.

Bøttemyra er vurdert som en svært viktig naturtype, en A-lokalitet, se figur 14. Bøttemyra er et stort og intakt palsmyrssystem med forekomst av flere rødlistearter. Palsmyrer er myrer som inneholder flere såkalte, palser, jordhauger med en kjerne av permafrost. Bøttemyra har forekomster av palser i ulike stadier, både nedsmeltede og intakte palser. De er størst i søndre deler (opptil 4 meter høye) og lavere i nordre deler av myra. Det er potensial for våtmarksfugl på myra (Kilde: www.miljøstatus.no).

Innenfor varslingsområdet er det ikke registrert viktige naturtyper.

Figur 14 Bøttemyra er vurdert som en svært viktig naturtype

Figur 15 Eksempel på pals som er ca. 2,5 m høy

Figur 16 Bekkefar nord for varslingsområdet, på den andre siden av rv. 893

De gule sirklene på figur 14 viser registreringer av fjellrype og den rødlistede arten lappstarr, som vokser på palsmyra.

Gult belte rundt Neidenelva på figur 14 viser at det er elvemusling i elva. Nordvest for varslingsområdet ligger ei sideelv til Neidenelva som heter Nourttajohka (Norrtibekken på norsk). Et myrsig renner gjennom planområdet, og blir til en bekk nord for rv. 893, se figur 16.

Det er ingen verneområder etter naturvernloven eller naturmangfoldloven i nærheten. Området ligger innenfor verneplan for vassdrag. Området nord for rv. 893 er forvaltningsområde for gaupe og jerv.

Neiden og omegn JFF opplyser at det går en viktig trekkvei for elg gjennom planområdet. Mye elg fra Tana/Gallokområdet som trekker mot Pasvik om høsten og tilbake på våren har krysningspunkt der den nye tollstasjonen planlegges. Elgene følger i stor grad grensegjerdet.

5.3.2 Antatte problemstillinger

Det er foretatt naturtypekartlegging i Sør-Varanger kommune i 2009. Det antas derfor at det ikke vil være behov for ytterligere registreringer. Forholdet til naturmiljøet og palsmyra nord for vil være tema for konsekvensutredningen. Videre vil konsekvenser av planforslaget for vassdrag og bekker måtte vurderes i konsekvensutredningen. Det samme gjelder konsekvenser for trekkveien for elg.

5.4 Nær- og fjernvirkning/landskapsbilde

5.4.1 Dagens situasjon

Varslingsområdet er i dag ubebygd, og det finnes ikke naboer med sikt mot det nye tollstedet. Tollstedet vil derfor ikke være eksponert mot annen bebyggelse. Et tollsted skal synes, her skal trailere og andre kjøretøy som har varer som skal fortolles stanse. Tollstedet vil bygges i en etasje, muligens vil kontrollhall utgjøre to etasjer.

Landskapet på området er preget av flate sletter med lav skogsvegetasjon, med høyere koller i noe avstand. Småskog i området gjør at tollstedets eksponering reduseres.

5.4.2 Antatte problemstillinger

Etter utbygging vil området endre preg. Området går fra å være ubebygd til bebygd. Nye lys og portaler vil sannsynligvis prege kjøreopplevelsen forbi tollstedet. Hvilken virkning det nye tollstedet kan få for landskapsbilde og eksponering mot omgivelsene bør derfor vurderes i konsekvensutredningen.

5.5 Trafikk

5.5.1 Dagens situasjon

Det er registrert en trafikkmengde målt i årsdøgntrafikk (ÅDT) på ca. 400 på rv. 893 ved eksisterende tollstasjon, denne trafikkteilingen er gjort i 2008 av Statens vegvesen. Andelen lange kjøretøy er ca. 18 %. Dette er lave trafikk tall.

I dag ligger kontrollplassen til tollstedet på østsiden av rv. 893, mens tollkontoret ligger på vestsiden. Tollbetjener må derfor foreta kryssinger for over riksveien for å foreta kontroller. Figur 17 viser dagens veiløsning og avkjøringsløsning ved tollstedet.

Det er ikke kollektivtilbud som betjener området. Nærmeste kollektivtilbud vil være ved E6 i Nedre Neiden, ca. 10 km fra den norsk-finske grensa.

Det er i følge Sør-Varanger kommune relativ stor skutertrafikk i traseen langs riksveien. Det finnes ikke trafikkteilinger for skutertrafikk her.

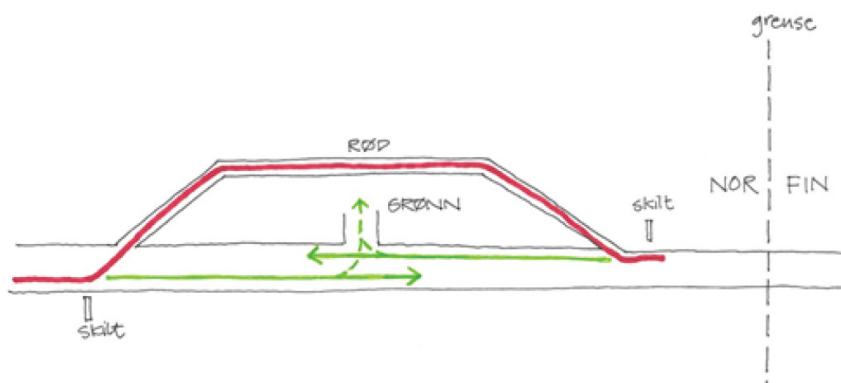

Figur 17 Veiløsning ved eksisterende tollstasjon. Skuterløype kan skimtes i høyre kant av bildet

5.5.2 Antatte problemstillinger

Etablering av ny tollstasjon vil ikke påvirke trafikkmengden på rv. 893. Trafikkløsning for tollstedet er skissert i byggeprogrammet for skisseprosjektet. Før man kommer til tollstedet vil man måtte velge mellom rød og grønn sone avhengig av om man har varer å fortolle. Dersom varer må fortolles, tas det av fra riksveien inn mot tollstasjonen. Det skal også være mulig å ta inn biler fra grønn sone til kontroll. Organiseringen av avkjørsler er foreløpig planlagt som vist i figur 18.

Figur 18 Foreslått trafikflyt på ny tollstasjon i forhold til rv. 893

Innkjøring til tollstedet vil skje gjennom to adkomster. Statens vegvesen vil måtte gi samtykke til nye avkjørsler fra riksvegen.

Planbeskrivelse/konsekvensutredning vil måtte redegjøre for hvordan trafikstrømmene tenkes anlagt inn og ut i tollområdet. Planen må tilrettelegge for gode siktforhold, og dette må beskrives. Mulige konflikter mellom skutertrafikk og vanlig trafikk som følge av planforslaget skal redegjøres for, dersom slike finnes.

Området ligger langt fra kollektivtilbud, og forholdet til myke trafikanter og kollektivtrafikk er tema for utredning.

5.6 Kulturminner og kulturmiljø

5.6.1 Dagens situasjon

Det er ikke registrert eldre eller nyere tids kulturminner eller kulturmiljøer på eiendommen eller i nærområdet. Sametinget har ansvar for forvaltningen av samiske kulturminner. Finnmark fylkeskommune har ansvar for kulturminner eldre enn 1537 og nyere kulturminner som ikke er samiske.

5.6.2 Antatte problemstillinger

Ved høring av planprogrammet vil Sametinget og Finnmark fylkeskommune gjøre en vurdering av behovet for og omfanget av arkeologiske registreringer i varslingsområdet. Ev. arkeologisk registrering vil bli gjennomført dersom dette kreves. Konsekvensutredningen må redegjøre for resultatet av arkeologiske registreringer, og hvordan eventuelle kulturminner blir berørt av planforslaget.

5.7 Teknisk infrastruktur, klima og energi

5.7.1 Dagens situasjon

Dagens tollsted betjenes med vann via brønn/oppkomme med pumpestasjon i kjelleren. Sort- og gråvann føres til tett tank som tømmes når den er full. Nærmeste VA-nett er i Neiden ved boligfelt/E6/skolen, ca. 8-9 km nord-øst for eksisterende tollsted. Kommunen har opplyst at det ikke finnes kommunalt vann- og avløpsnett i området der nytt tollsted skal etableres.

Figur 19 Høyspentledning langs varslingsområdet. Trafostasjon nær finskegrensen

Det går høyspentledning langs området der tollstedet ønskes plassert. Denne fører 22 kV, og det er en byggegrense på 10 m på hver side til nærmeste bygg. Tollstedet ønskes plassert mellom rv. 893 og høyspentledning. Det står også en nettstasjon nær grensen, innenfor varslingsområdet.

5.7.2 Antatte problemstillinger

Vannforsyning må sannsynligvis etableres ved boring etter vann på stedet. Tilsvarende må det etableres lokale avløpsløsninger, både til sortvann og gråvann, i tråd med Sør-Varanger kommunes krav. Konsekvensutredningen må redegjøre for valgte vann- og avløpsløsninger. I den grad løsningene har arealmessige konsekvenser, må disse løses innenfor planområdet.

I byggeprogrammet opplyses det at det planlegges å etablere fjellbrønner som energikilde til varmepumpe.

Det er sannsynligvis behov for fiberkabel til tollkontoret. Denne må etableres.

Alle Statsbyggs byggeprosjekter skal vurdere klimagassutslipp gjennom beregningsprogrammet www.klimagassutslipp.no. Om dette kan gjøres gjennom konsekvensutredningen er ikke avklart, da prosjektering av tollstedet neppe er gjennomført før offentlig ettersyn. Statsbygg har som ambisjon å være et forbilde i bygge- og eiendomsnæringen når det gjelder å bygge klimavennlige bygg. Planforslaget/konsekvensutredningen bør peke på ambisjonsnivå mhp. energibruk og klimagassutslipp for byggeprosjektet.

Området der planforslaget ønskes bygd består i stor grad av torvmyr. En kjent konsekvens av å bygge på myr er høye metanutslipp, som er en sterk klimagass, 25 ganger sterkere enn CO₂. Konsekvensutredningen skal inneholde en klimagassberegning for hhv. 0-alternativet og planforslaget gjennom tomtevalgsmodule i www.klimagassregnskap.no.

5.8 Risiko og sårbarhet

5.8.1 Dagens situasjon

Det er ingen kjente særskilte risikofaktorer i varslingsområdet i dag. Tomta er ikke flomutsatt. Området har ikke registrert kvikkleireforekomst. Eiendommen har heller ikke kjent forurensing i grunnen.

5.8.2 Antatte problemstillinger

Det skal gjennomføres en ROS-analyse i tråd med kravet i pbl. § 4-3.

6 Forholdet til overordnede føringer og retningslinjer

6.1 Statlige retningslinjer

6.1.1 Statlige retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging (26.09.2014)

Hensikten med disse retningslinjene er å oppnå en samordning av bolig-, areal- og transportplanleggingen, slik at samfunnets investeringer fremmer god ressursutnyttelse og bærekraftighet. Et viktig mål med retningslinjene er å planlegge slik at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, gange og sykkel, slik at klimagassutslipp reduseres, i tråd med klimaforlikets målsetninger.

Retningslinjene skal bidra til et godt og produktivt samspill mellom kommuner, stat og utbyggere for å sikre god steds- og byutvikling.

Relevans for planarbeidet:

En tollstasjon må nødvendigvis være lokalisert i grenseområder. Disse områdene ligger ikke alltid i tilknytning til befolkede områder, og kollektivtransport er ofte mangelfull. Disse retningslinjene er mindre relevante i denne plansaken.

6.1.2 Strategiplan for toll- og avgiftsetaten

Strategiplanen fokuserer på å legge til rette for at samfunnsoppdraget til toll- og avgiftsetaten skal kunne realiseres. Toll- og avgiftsetaten har følgende virksomhetside: «Vi beskytter samfunnet og skaffer staten inntekter.» Den ene hovedoppgaven til Tollvesenet er å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer, herunder å arbeide for å stanse

grensekryssende, organisert kriminalitet. Den andre hovedoppgaven er å innkreve avgifter og toll til finansiering av velferdssamfunnet. Økonomisk kontroll og bekjempelse av økonomisk kriminalitet hører til denne oppgaven.

Strategiplanen har effektiv vareførsel og enkel grensepassering som en strategi for å nå disse hovedmålene. Det er viktig at deklarerer, fastsettelse og kontroll skjer slik at den legale trafikken ikke forsinkes unødvendig.

Dette skal oppnås blant annet ved å videreutvikle elektroniske løsninger og motta nødvendige opplysninger tidligere, slik at risikovurdering, kontroll, fastsetting og fristilling i større grad kan gjøres ved grensepassering.

Tollvesenet skal:

- Legge til rette for effektiv deklarerer og enkel markedsadgang for næringslivet
- Sørge for at privatpersoner kan innføre og utføre legale varer på en enkel måte
- Være aktive i arbeidet med å harmonisere regelverk og prosedyrer internasjonalt
- Bruke kontrollmetoder og teknologi som underbygger riktig balanse mellom vareflyt og kontroll

Relevans for planarbeidet:

Utbygging etter planforslaget vil tilrettelegge for ønsket utvikling i tråd med strategiplanen.

6.1.3 Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon (28.11.2014)

Retningslinjenes hovedhensikt er å gi føringer for den statlige lokaliseringspolitikken slik statlige arbeidsplasser bidrar til vekst og verdiskapning i hele landet. Målet med lokaliseringspolitikken er å styrke regionale arbeidsmarkeder. Statlige arbeidsplasser er attraktive i hele landet, og mange kommuner ønsker slike arbeidsplasser til sin region.

Relevans for planarbeidet:

Etablering av nytt tollsted i Neiden er i tråd med retningslinjene. Tiltaket bidrar til opprettholdelse av statlige arbeidsplasser i Sør-Varanger.

6.1.4 Tilgjengelighet for alle

Plan- og bygningsloven ivaretar prinsippene om universell utforming, hvor det blant annet i § 1-1 *Lovens formål* fremgår at universell utforming skal ivaretas i planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. I arealplanlegging skal bygg, transportsystem og utearealer utformes slik at alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, kan bruke de uten behov for tilpasning eller spesiell utforming.

6.2 Regionale planer

6.2.1 Regional planstrategi 2012 – 2016

Regional planstrategi er en overordnet plan som skal vise retning og være et viktig styringsverktøy for utviklingen av Finnmark de kommende år. Den skal binde sammen nasjonal, regional og lokal politikk for å gi et best mulig grunnlag for vekst i fylket.

Hovedelementene som ligger til grunn for å nå overordnede mål om vekst og utvikling er satsing på følgende fire områder:

- Kompetanse og næringsutvikling
- Infrastruktur
- Klima, energi og naturressurser
- Attraktivitet

Relevans for planarbeidet:

Planarbeidet anses å være i samsvar med regional planstrategi. Et utbygget tollsted vil gjøre grensekontrollene mer effektive og således tilrettelegge for enklere og raskere utveksling av varer over grensen, noe som kommer næringslivet til gode.

7 Innhold i planbeskrivelse/utredningsprogram

Kapitlet gir en gjennomgang av hvilke elementer som skal inngå i en samlet planbeskrivelse/konsekvensutredning. Videre beskrives forhold som skal utredes som del av konsekvensutredningen. Også metodikk for utredningen, samt andre elementer som skal inngå i planbeskrivelse/konsekvensutredning beskrives i dette kapitlet.

7.1 Rammer og føringer for planforslaget

Tiltakets forhold til overordnede rammer og føringer (lovverk, rikspolitiske retningslinjer, regionale og kommunale planer) skal beskrives. Det gjøres vurderinger av om planforslaget er i samsvar med de nasjonale og regionale rammene for planforslaget.

7.2 Beskrivelse av planforslaget

Planbeskrivelsen skal beskrive planforslaget og tiltaket det legges til rette for, så langt dette er klarlagt. Planbeskrivelsen skal videre redegjøre for valg av arealformål, samt hvilke begrensninger og muligheter som bestemmelsene og plankartet gir. Det skal beskrives hvordan området kan utvikles innenfor planområdet. Løsninger for teknisk infrastruktur og energi skal omtales i den grad det gis bestemmelser om dette i planbestemmelsene.

7.3 Alternativer som skal utredes

To alternativer skal utredes: 0-alternativet og planforslaget. 0-alternativet defineres som opprettholdelse av dagens tollsted.

7.4 Metode for konsekvensutredning

Konsekvenser skal vurderes for foreslått planløsning samt 0-alternativet, dvs. opprettholdelse av dagens tollstasjon. I denne saken brukes ingen spesiell metodikk utover en skriftlig vurdering av konsekvensene i forhold til hvert enkelt av utredningstemaene.

Avbøtende tiltak og behov for oppfølgende undersøkelser skal vurderes for alle tema.

Konsekvenser i anleggsfasen skal beskrives, men det er de langsiktige virkninger av tiltaket som skal vektlegges i den samlede vurderingen.

Det skal til slutt gis en sammenstilling av konsekvenser i tabellform.

7.5 Utredningstemaer

Planbeskrivelsen/konsekvensutredningen skal inneholde en konsekvensbeskrivelse av planforslagets konsekvenser for følgende temaer.

7.5.1 Nærmiljø

Skuterløypa langs rv. 893 må omlegges. Omlagt trase skal vises på kart. Det skal redegjøres for omlagt trase og den prosess som har vært rundt dette. Det må i planen vurderes om det også er behov for fortolling av varer som fraktes via skuter, og ev. redegjøres for hvordan dette kan organiseres.

Temaer utover forholdet til skuterløypa anses ikke å være beslutningsrelevante i forhold til tema nærmiljø i denne plansaken, og utredes ikke.

7.5.2 Reindrift

Forholdet til beiteområdene til reindriftsnæringen skal utredes. Det samme skal planens eventuelle virkning på trekkvei og reinslakteplass. Det skal redegjøres for den prosess som har vært gjennomført mot reindriftsnæringen.

7.5.3 Naturmiljø

Konsekvensutredningen skal redegjøre for planforslagets påvirkning på eventuelle viktige naturtyper, viktige eller sjeldne artsforekomster og vann og vassdrag. Forholdet til naturmangfoldlovens bestemmelser skal beskrives.

7.5.4 Nær- og fjernvirkning/landskapsbilde

Konsekvensutredningen skal vise hvilken virkning det nye tollstedet kan få på landskapsbildet og eksponeringen mot omgivelsene, med utgangspunkt i planforslagets høydebestemmelser og utnyttelsesgrad. Det skal vises enkle 3D-illustrasjoner med skissert prosjekt plassert i landskapet.

7.5.5 Trafikk

Planbeskrivelse/konsekvensutredning skal vise hvordan trafikkstrømmene tenkes anlagt inn og ut i tollområdet. Siktforhold ved avkjøringene beskrives.

Mulige konflikter mellom skutertrafikk og vanlig trafikk som følge av planforslaget skal redegjøres for, dersom slike finnes.

Antatt trafikkutvikling på rv. 893 beskrives.

7.5.6 Kulturminner og kulturmiljø

Planområdet inneholder ikke kjente kulturminner i dag. Dersom det kreves gjennomført arkeologisk registrering i området, skal det redegjøres for resultatene av denne, og dersom det finnes kulturminner, skal det redegjøres for konsekvensen av planforslaget for disse.

7.5.7 Teknisk infrastruktur, klima og energi

Konsekvensutredningen skal redegjøre for eventuelle konsekvenser av planforslagets løsning for eksisterende teknisk infrastruktur. Videre skal eventuelle konsekvenser for omgivelsene av de vann- og avløpsløsninger som velges beskrives.

Konsekvensutredningen skal inneholde en klimagassberegning for hhv. 0-alternativet og planforslaget for tomtevalg, ved hjelp av beregningsverktøyet www.klimagassregnskap.no. Konsekvensutredningen skal også beskrive ambisjonsnivå for klimagassutslipp og energibruk for det kommende byggeprosjektet.

7.5.8 Risiko og sårbarhet

Det skal utføres en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for prosjektet. ROS-analysen skal redegjøre for om det planlagte tiltaket vil medføre endret risiko for mennesker, miljø og/eller materielle verdier. Analysen skal omfatte både anleggsfasen og permanent situasjon.

Mulige uønskede hendelser skal beskrives. Sannsynligheten av at en hendelse oppstår og konsekvensen av hendelsen skal vurderes iht. DSBs veileder for ROS-analyser

Avbøtende tiltak skal foreslås for forhold som blir klassifisert med middels eller høy risiko.

7.5.9 Sammenstilling

Konsekvensutredningen skal inneholde en sammenstilling av konsekvenser for både 0-alternativet og planforslaget.

8 Referanser

www.vegdata.no

www.miljøstatus.no

www.toll.no, Strategiplan for Toll- og avgiftsdirektoratet, udatert,

www.reindrift.no

www.ssb.no, befolkningsstatistikk

www.askeladden.no

Byggeprogram for Neiden tollsted, datert 09.07.2015. Statsbygg

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland Enhetsleder: Lande, Svanhild Apeland, tlf. 78 97 75 54	Dato: 01.05.2016
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Stunes, Odne Harald	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	021/16	11.05.2016
Kommunestyret	033/16	25.05.2016

ØKNING AV BUDSJETTRAMME

Kort sammendrag:

Kommunestyret vedtok i investeringsbudsjettet for 2016 å avsette 2,050 mill.kroner til Tiltak i Energi og klimaplan, ombygging fra oljekjele til bergvarme og el-kjele på Bugøynes skole. Budsjettet var basert på skisseprosjekt datert 16.10.2015 Fra Norconsult AS.

Prosjektet har vært ute på anbudskonkurranse hvor det kom inn 2 tilbud. Begge tilbud var langt over kostnadsoverslag og budsjett. Samlet kostnad i det beste tilbudet var på 3,34 mill.kroner, det vil si 1,29 mill.kroner høyere enn opprinnelig budsjettet.

For å kunne gjennomføre prosjektet er det behov for å øke samlet finansieringsramme.

Faktiske opplysninger:

I kommunens «Energi- og klimaplan 2010 – 2012» står det om Energikonvertering og

energiproduksjon:

Den overordnede målsetningen innen energikonvertering og energiproduksjon er:

Sør-Varanger kommune skal sørge for energikonvertering i kommunal bygningsmasse og virksomhet, samt legge til rette for en generell positiv utvikling mot energikonvertering og energiproduksjon basert på fornybare energiresurser i kommunen.

Konkrete mål for Sør-Varanger kommune er:

- Bruk av fossilt brensel i kommunal bygg skal utfases innen 01.01.2020
- Bruk av fossilt brensel i private husholdninger skal utfases innen 01.01.2020
- Bruk av fossilt brensel i næringslivet skal utfases innen 01.01.2020

Olje (fossilt brensel) brukes som energibærer ved Bugøynes skole, Bøkfjord skole, Tårnet skole og Skogfoss skole. De fleste øvrige kommunale formålsbygg har elektrisk oppvarming ved el-kjeler med vannbåren varme. Av kommunale bygg varmes Tangenlia omsorgsboliger (ny del), Skytterhusfjellet barnehage og Kirkenes Renseanlegg av fornybar varme i form av bergvarme. Kommunestyret har vedtatt å starte utfasing av fossilt brensel i kommunale bygg ved å bygge varmepumpeløsning ved Bugøynes skole i 2016. Kommunen hadde som budsjettgrunnlag fått utarbeidet et forenklet forprosjekt med hensyn til varmepumpeløsninger for luft/vann og bergvarme. Det ble lagt til grunn at det skal søkes investeringstilskudd fra Enova. Erfaringen kommunen får ved dette tiltaket kan brukes når øvrige bygg skal konverteres til fornybar energi.

Beregnet investeringskostnad for utfasing av oljekjele med bergvarme og el-kjele var opprinnelig 2,050 mill.kroner.

Prosjektet har vært ute på anbudskonkurranse hvor det kom inn 2 tilbud. Begge tilbud var langt over kostnadsoverslag og budsjett. Laveste tilbud er fra T. Seyffarth AS. Samlet finansieringsbehov inklusiv anleggsbidrag til Varanger Kraft utgjør 3,34 mill.kroner. Det beregnes at investeringen vil utløse et tilskudd fra Enova på kr 155 000, samt en høyere tilbakeføring av momskompensasjon. For å kunne gjennomføre prosjektet må det tilføres ytterligere finansiering i form av lån.

Økt finansieringsbehov utgjør kroner 985 000. Rådmann foreslår å omdisponere ledige lånemidler etter avslutning av byggeprosjektet flyktningboliger i Nisseveien istedenfor å ta opp nye lån. Det gjenstår noe arbeid på prosjektet flyktningboliger i Nisseveien i 2016, men

det vil bli avsluttet med ubrukte lånemidler som følge av noe lavere investeringskostnad enn forventet, samt høyere tilskudd fra Husbanken enn budsjettert.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Opprinnelig budsjett for prosjektet var:

Prosjektnr. 53160 Tiltak i energi og klimaplan – Bugøyenes skole kr. 2 050 000,-.

Finansiert slik:	- Tilskudd Enova	kr.	70 000,-
	- Momskomp.	kr.	410 000,-
	- Lån	kr.	1 570 000,-

Budsjettet var basert på skisseprosjekt dat 16.10.2015 Fra Norconsult AS

Etter anbudskonkurransen viser det seg at for å realisere prosjektet er det behov for

følgende budsjett:

-Tilbud fra T. Seyffarth AS	kr. 2 935 000,-
- Anleggsbidrag til Varanger Kraft	kr. 190 000,-
- SD-anlegg, styring	kr. 115 000,-
- Uforutsette kostnader	kr. 100 000,-
<u>Sum budsjett behov</u>	<u>kr. 3 340 000,-</u>

Finansieringsforslag:

- Tilskudd Enova, fått tilsagn	kr. 155 000,-
- Komp mva	kr. 630 000,-
- Lån	kr. 2 555 000,-
<u>Sum finansiering</u>	<u>kr. 3 340 000,-</u>

Rådmann foreslår å omdisponere kr 985 000 fra ubrukte lånemidler på memoriakonto 2910204 – Flyktningboliger etter avslutning av byggeprosjekt flyktningbolig i Nisseveien, til prosjekt 53160 – Tiltak i klima og energiplan – Bugøynes skole.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å omdisponere kr 985 000 fra ubrukte lånemidler på memoriakonto 2910204 – Flyktningboliger, til prosjekt 53160 – Tiltak i klima og energiplan – Bugøynes skole.

Behandling 11.05.2016 Formannskapet
Saksordfører: Magga, Mariann Wollmann

Enstemmig vedtatt

**Formannskapet sitt vedtak i sak 021/16:
Forslag til innstilling:**

Kommunestyret vedtar å omdisponere kr 985 000 fra ubrukte lånemidler på memoriakonto 2910204 – Flyktningboliger, til prosjekt 53160 – Tiltak i klima og energiplan – Bugøynes skole.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Fremstad, Inger B. Enhetsleder: Jakola, Elin Pley, tlf. 78 97 75 53	Dato: 27.04.2016
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Kalliainen, Egil	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	022/16	11.05.2016
Kommunestyret	034/16	25.05.2016

ØKONOMIRAPPORTERING 1. KVARTAL 2016

Vedlagte dokumenter:

Rapport fra enhetene

Dokumenter i saken:

2016009402 RAPPORT FRA ENHETENE

Kort sammendrag:

Kommunen praktiserer økonomistyring på enhetsnivå hvor vedtatt budsjett er på netto driftsnivå pr enhet/område.

Fra 2016 skal rapportering skje kvartalsvis og 1. kvartal er status per 31. mars 2016.

Kommunestyret har vedtatt et budsjett for 2016 i balanse, med avsetning til fond på 2,8 mill. kroner.

Deler av budsjettet er periodisert for å bedre økonomistyringen. Periodiseringen er hovedsakelig gjort ut fra forbruk pr måned, altså opprinnelig budsjett fordelt jevnt utover året. Driftsutgifter og driftsinntekter vil svinge i løpet av året og netto forbruk variere fra periode til

periode. En del av avvikene som meldes til 1. kvartal skyldes avvik i periodiseringen og dette vil bli forsøkt korrigert til rapporteringen til 2. kvartal.

Kvartalsrapporten skal gi en kort redegjørelse for den økonomiske situasjonen til enhetene og for kommunen som helhet. Enhetslederne har analysert den økonomiske situasjonen i egne enheter samtidig som rådmannen har foretatt en overordnet analyse.

Flere enheter har utfordringer knyttet til å holde budsjettrammen. Det meldes om merforbruk både innenfor skole - særlig knyttet til spesialundervisning, hjemmebasert omsorg, og sykehjemmene.

Avsatt lønnsreserve for å møte årets lønnsøkning er ikke innarbeidet i virksomhetenes budsjett. Avsatt lønnsreserve utgjør 10,3 mill.kroner i 2016. Midlene vil bli fordelt til virksomhetene umiddelbart etter at resultatet for årets forhandlinger foreligger.

Erfaringsmessig ser rådmannen at en del av det varslede merforbruket blir redusert som følge av enhetenes innsats for å nå sine budsjettmål, samtidig som merinntekter erfaringsmessig reduserer underskuddet. I tillegg er rådmannen kjent med at det er avsatte midler på fond som skal innarbeides i regnskapet i årsavslutningen.

Faktiske opplysninger:

De fleste enhetene melder at de vil holde seg innenfor vedtatte budsjettammer i 2016. Det er imidlertid flere enheter som allerede ved 1. kvartal varsler om merforbruk som vil gjøre seg gjeldende ved årets slutt. Dette gjelder spesielt innenfor grunnskolene og omsorgstjenestene.

Økonomiavdelingen har et merforbruk pr 1. kvartal som henger sammen med avslutning av klagebehandling knyttet til prosjekt eiendomsskattetaksering. Prosjektkostnadene skal dekkes av avsatte fondsmidler og vil bli budsjettregulert før rapportering til 2. kvartal.

Merforbruk pr 1. kvartal knyttet til administrative enheter skyldes i all hovedsak kostnader som påløper i starten av året, men der budsjettmidlene er fordelt ut over året. Administrasjonen vil korrigere periodiseringen av budsjettet til rapporteringen til 2. kvartal slik at rapporteringen blir mer hensiktsmessig.

Skolenes budsjett fordeles etter vedtatt ressursfordelingsmodell, både når det gjelder grunnskoleopplæring og SFO. Pr 1. kvartal viser grunnskolenes regnskap samlet sett et merforbruk på 8 %. Merforbruket er knyttet til grunnskoleopplæring og skoleskyss, mens regnskapet for SFO viser et mindreforbruk i perioden.

Det forventes en merkostnad vedrørende skoleskyss ved utgangen av 2016. Merkostnaden skyldes vurderinger rundt særlig vanskelig eller farlig skolevei, der det er innvilget skoleskyss

for ungdomsskoleelever fra Prestøya uten at det er bevilget midler til dette.

Merforbruket knyttet til grunnskoleopplæring skyldes blant annet tiltak som er satt inn for å styrke læringsmiljøet, samt at deler av lønnsmidlene går til mer miljørettede tjenester for å kunne følge opp enkeltelever bedre. Videre melder skolene at mottak av elever med behov for norskopplæring for fremmedspråklige underveis i skoleåret har utløst merforbruk i forhold til lønnsmidler. Dette gjelder blant annet for Hesseng flerbrukssenter og Bjørnevattn skole. Økt behov for tilrettelagt undervisning og spesialundervisning er meldt inn som en annen årsak til merforbruket. Noe av merforbruket er ventet å gå i balanse ved årets slutt.

Sør-Varanger kommune har bosatt 25 flyktinger inkludert familiegjenforening og har således nådd målet for bosetting per 1.kvartal. Regnskapet for flyktingtjenesten viser et mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett som knyttes til utbetaling av introduksjonsstønad. Per 1. kvartal er det vanskelig å anslå om tjenesten vil ha ledige midler ved årsslutt.

Flyktingtjenestens regnskap må sees i sammenheng med statstilskudd for flyktinger som inntektsføres på kommunens finansområde.

For hjemmebasert omsorg viser regnskapet et merforbruk på 2,8 mill. i forhold til periodisert budsjett. Noe av avviket skriver seg fra periodisering av budsjettet og det vil utjevne seg utover i året. Enheten har et reelt merforbruk på om lag 1,1 mill. kroner, hvorav kr 560 000 knyttes til bruk av vikarbyrå.

Regnskap 1. kvartal 2016 for tjenesten for funksjonshemmede viser et lite mindreforbruk, men dette forventes å jevne seg ut i løpet av året. Enheten har hatt økte utgifter knyttet til nye tiltak, men har så langt klart å dekke dette innenfor egne rammer ved å omdisponere ressurser.

Regnskapet for sykehjemmene viser et merforbruk pr. 1.kvartal, men her er ikke brukerbetaling og sykelønnsrefusjoner inntektsført fullt ut for mars. Sykehjemmene har overforbruk knyttet til kjøp av vikarbyråtjenester og overtid. Enhetene ser at det kan være utfordrende å dekke merforbruket innenfor egne rammer, men det jobbes kontinuerlig for å redusere merforbruket så mye som mulig.

Status for vedtatte tiltak og verbalforslag.

Joikeprosjektet

Kulturskolen har drevet joikeprosjektet siden 2011. Prosjektet har vært svært vellykket og har blitt kjent også utover kommunegrensa. Målet for prosjektet har vært å inkludere samiske barn og unge ved å styrke fellesskapet rundt sentrale verdier i samisk kultur og å alminneliggjøre samisk språk og kultur for alle. For å videreføre prosjektet er en stilling i kulturskolen nå omgjort til stilling som samisk kulturformidler. Elever fra flere skoler og barnehager i kommunen har deltatt og fått lære om samisk kultur som joik, fortellertradisjon og tromming. Den samarbeidsmodellen som er utviklet i Sør-Varanger kommune skal videreføres i det faste tilbudet fra kulturskolen.

Lean-jobbmetodikk

Rådmannens ledergruppe har igangsatt arbeidet for å tilegne seg kunnskap om LEAN som arbeidsmetode, og vil fortsette arbeidet for å kartlegge om metoden er egnet for Sør-Varanger kommune som organisasjon.

Ladestasjon for el-biler

Saken har vært behandlet i utvalg for miljø og næring. Det jobbes videre med videre planlegging og finansiering av prosjektet.

Fiber til distriktene

Rådmannen fikk i oppdrag å starte arbeidet med å få til et samarbeid mellom private aktører og kommunen for utbygging av fiber-spredenett for internett i distriktene.

Plan- og utviklingsavdelingen har igangsatt et arbeid i samarbeid med komite for plan og næring. IT-avdelingen har i etterkant av møtet gjort en del kartlegging over infrastrukturen som finnes samt fått en viss oversikt over kostnader med fiberutbygging basert på erfaringer fra sammenlignbare områder. Plan og utviklingsavdelingen vil jobbe videre med saken og fiberutbygging til hele kommunen vil bli innarbeidet i kommunes planverk.

Heldøgns bemanning Pasvik

Kommunestyret vedtok i budsjett 2016 heldøgnsbemanning i Pasvik i løpet av 2017. Det er igangsatt utredning av nattjeneste i Pasvik og en tar sikte på å legge frem et forslag til utvalg for levekår før sommeren.

Økt åpningstid Bugøynes fritidsklubb

Stilling ved fritidsklubben i Bugøynes er oppbemannet fra 20 % til 40 %. Det utvida tilbudet i Bugøynes er svært godt mottatt i bygda.

Tilskudd kultur og idrett

Ihht. vedtak i Utvalg for levekår den 11.01. 16 er det lyst ut 1 million kroner til idretts- og kulturformål med søknadsfrist 15.mars. Søknadene er nå til behandling og vil bli lagt frem til politisk behandling i levekårsutvalget 9. mai.

Kjøp av vikartjenester helse/omsorg

Kommunestyret vedtok i budsjett 2016 reduksjon i kjøp av vikartjenester i helse- og omsorgstjenestene med 2,0 mill. kroner, i fra budsjett 2015. Reduksjonene er fordelt forholdsmessig i budsjettet til de aktuelle enhetene. Enhetene har fokus på å redusere kjøp av vikartjenester og det er gjort flere tiltak for å redusere bruk av vikarbyrå.

Regnskapet pr 1. kvartal 2016 viser et forbruk på vikarutgifter på 1,650 mill.kr, noe som er 1,1 mill.kr over periodisert budsjett for 1 kvartal. Det totale budsjettet for bruk av vikarbyrå for 2016 er 1,588 mill.kr.

I 2015 benyttet kommunen vikarbyrå for 14,551 mill.kr, det totale budsjettet var da 3,588 mill.kr. Ved en gjennomgang av bruk av vikarbyrå for 2015 ser en at hele 11 mill.kr, av totalt 14,5 mill.kr, ble benyttet 2 halvår 2015. 4 kvartal 2015 benyttet kommunen vikarbyrå for 5,3 mill.kr. Sammenlignet 4 kvartal 2015 med 1 kvartal 2016 viser at de tiltak som nå er igangsatt for å redusere bruk av vikarbyrå har begynt å få effekt. Rådmannen viser til rapportering fra hver enkelt enhet i forhold til iverksatte tiltak og antall timer.

Psykisk helsetjeneste har ikke benyttet vikarbyrå i 2016.

Kjøp av omsorgstjenester

Kommunestyret vedtok en innsparing knyttet til kjøp av tjenester fra private på 1,5 mill. kroner under budsjettbehandlingen for 2016. Kommunen kjøper i dag omsorgstjenestetilbud til 7 personer samt avlastningstilbud for 3 barn/unge. Per 1. kvartal har det ikke vært mulig å avslutte kjøp av disse omsorgstjenestene og overføre tjeneytingen til egne enheter. Problemstillingene rundt kjøp av omsorgstjenestetilbud er komplekse og handler i stor grad om kompetanse og ressurser til å gi tilfredsstillende tjenestetilbud. Når det gjelder avlastning til barn og ungdom er det utfordringer knyttet til manglende plassbehov og arealløsninger. Det er avsatt midler til planlegging og prosjektering for Bo og avlastningsssenter og rådmannen jobber med ulike forslag og løsninger som kan avhjelpe situasjon på kort og lang sikt. Dette vil komme som egen sak til kommunestyret.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

**Forslag til innstilling:
Forslag til innstilling:**

Kommunestyret tar rapportering pr 1. kvartal 2016 til orientering.

Behandling 11.05.2016 Formannskapet

Saksordfører:

Enstemmig

**Formannskapet sitt vedtak i sak 022/16:
Forslag til innstilling:**

Formannskapet tar rapportering pr 1. kvartal 2016 til orientering.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

**Sør-Varanger
kommune**

**1.Kvartal 2016
Enhetenes rapportering**

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
2	Administrative tjenester.....	4
2.1	1100 Administrasjonsavdelingen	4
2.2	1200 Servicekontoret	5
2.3	1300 Økonomiavdelingen	5
2.4	1500 Plan og utviklingsavdelingen	5
2.5	1600 IT avdelingen	5
3	Oppvekst opplæring og kultur.....	5
3.1	Barnehagene	5
3.2	Grunnskoleopplæring.....	7
3.3	Skole-fritids-tilbud	8
3.4	Skoleskyss	9
3.5	Kirkenes kompetansesenter	10
3.6	Kulturtilbud.....	10
3.6.1	2500 og 2700 Kultur og Fritid	10
3.6.2	2550 Kulturskolen.....	11
3.6.3	2600 Sør-Varanger museum.....	11
4	Barneverntjenesten.....	11
5	Kommunehelsetjenesten	12
5.1	3001 Frivillig Sentralen	12
5.2	3200 Felles administrasjon helsetjenesten	12
5.3	3202 Helsestasjon	12
5.4	3203 Fysioterapitjenesten.....	13
5.5	3204 Ergoterapitjenesten.....	13
5.6	3205 Psykisk helsetjeneste.....	13
5.7	3206 Diagnose/behandling og legevakt	13
6	Sosialtjenestene	14
6.1	3100 Flyktningtjenesten	14
6.2	3300 Rustjenesten.....	14
6.3	3301 NAV – Økonomisk sosialhjelp.....	15
7	Omsorgstjenestene	15
7.1	Kjøp av tjenester fra vikarbyrå - oppsummering.....	15
7.2	3000 Tildelingskontoret.....	16

7.3	3500 Hjemmebasert omsorg	17
7.4	3501 Bugøynes omsorgssenter	17
7.5	3600 Tjenesten for funksjonshemmede	18
7.6	3400 Prestøyhjemmet	18
7.7	3700 Wesselborgen sykehjem.....	19
7.8	3701 Kjøkken – pleie og omsorgstjenestene.....	20
7.9	3703 Utsikten dagsenter	20
8	Tekniske tjenester	20
8.1	Sykefravær.....	21
9	4900 Sør-Varanger havnevesen	21
10	5100 Finans.....	22
10.1	Skatt og rammetilskudd	22
10.2	Pensjon	22
10.3	Integreringstilskudd flyktninger	22
11	Investeringsbudsjettet.....	22

1 Innledning

Dette dokumentet er en sammenstilling av 1.kvartalsrapportene fra enhetene og avdelingene i kommunen. Sammenstillingen baserer seg utelukkende på de tilbakemeldingene som enhets- og avdelingsledere har sendt til økonomiavdelingen.

Talldelen er utarbeidet av økonomiavdelingen og utelater pensjonsutgifter.

Kvartalsrapporten skal gi en kort redegjørelse for den økonomiske situasjonen til enhetene og for kommunen som helhet. Enhetslederne har analysert den økonomiske situasjonen i egne enheter.

Avsatt lønnsreserve for årets lønnsoppgjør er ikke innarbeidet i virksomhetenes budsjetter på tidspunktet rapporten er laget. Avsatt lønnsreserve utgjør 10,3 mill. kroner.

2 Administrative tjenester

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsarter	36 037 500	9 805 630	10 425 927	106 %
Driftstarter	36 784 200	9 196 050	12 722 601	138 %
Utgifter	72 821 700	19 001 680	23 148 528	122 %
Inntekter	-17 523 800	-4 530 950	-6 768 584	149 %
Totalt	55 297 900	14 470 730	16 379 944	113 %

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
1100 Administrasjon	15 898 900	4 097 058	3 116 891	76 %
1200 Servicekontoret	4 862 900	1 171 327	1 002 512	86 %
1300 Økonomiavdelinga	7 982 700	2 147 109	2 414 259	112 %
1400 Personalavdelinga	12 378 500	3 197 405	5 134 662	161 %
1500 Plan og utvikling	1 586 900	628 318	908 090	145 %
1600 IT-avdelinga	12 588 000	3 229 513	3 802 286	118 %
Totalt	55 297 900	14 470 730	16 378 710	113 %

2.1 Administrasjonsavdelingen

Fra 2016 er politisk administrasjon (tidligere virksomhet 1000) slått sammen med administrasjonsavdelingen.

Avdelingens økonomi er vurdert og det ligger ikke an til vesentlige avvik. Per 1. kvartal viser regnskapet mindreforbruk som i all hovedsak skyldes utbetalinger som vil finne sted på et senere tidspunkt. Blant annet gjelder dette betalinger for forsterhjemsplasserte barn i andre kommuner og midler til levekårsutvalgets disposisjon.

Det er ikke registrert fravær på avdelingen i 1. kvartal 2016.

2.2 Servicekontoret

Avdelingens økonomi er vurdert per 1.kvartal, og det ligger ikke an til vesentlige avvik. Regnskapet viser noe merforbruk i lønnsutgifter, noe som blant annet skyldes bruk av vikar ved sykefravær. Dette må ses i sammenheng med merinntekter i form av sykelønnsrefusjoner over budsjett. Det forventes at avdelingen holder seg innenfor netto budsjetttramme for 2016.

Sykefravær per 1. kvartal 2016 er på 28,2 %, hvorav langtidssykefravær utgjør 26,1 %. Til sammenligning var sykefraværet per 1.kvartal 2015 på 30,4 %, hvorav langtidsfravær utgjorde 28 %. Sykemeldte arbeidstakere følges opp, blant annet med dialogmøter og bistand fra HMS rådgiver. Det brukes sykevikarer for å redusere merbelastningen på de ansatte som er på jobb.

2.3 Økonomiavdelingen

Avdelingens økonomi er vurdert og det ligger ikke an til vesentlige avvik. Per 1. kvartal har avdelingen merforbruk knyttet til lønnskostnader. Dette skyldes i all hovedsak kostnader knyttet til avslutning av eiendomsskatteprosjektet som ikke er budsjettregulert til avdelingen. Dette vil bli korrigert til rapportering per 2. kvartal.

Sykefraværet per 1. kvartal var 6,2%.

2.4 Plan og utviklingsavdelingen

Plan og utviklingsavdelingen har pr. 1 kvartal ikke overforbruk på driftsbudsjettet. Forbruket / inntektene til avdelingen er svært sesongbetont og det er på dette tidspunkt av budsjettåret vanskelig å komme med sikre prognoser for året som helhet.

Sykefraværet har i perioden vært på 4,5 %.

2.5 IT avdelingen

Økonomisk status for IT-avdelingen pr 1. kvartal 2016 er vurdert, og pr 31.3.2016 ligger det ikke an til å bli vesentlige økonomiske avvik med effekt for året som helhet.

Sykefravær:

1. kvartal 2016:	3,3 %
1. kvartal 2015:	23,3 %

Sykefraværet er redusert og normalisert som følge av avsluttet sykdomsforløp for langtidssyk i 2015.

3 Oppvekst opplæring og kultur

3.1 Barnehagene

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsarter	49 833 700	13 699 517	14 250 232	104,02
Driftstarter	11 549 500	2 887 375	2 725 863	94,41
Utgifter	61 383 200	16 586 892	16 976 095	102,35
Inntekter	-14 740 500	-3 685 125	-5 238 933	142,16
Totalt	46 642 700	12 901 767	11 737 162	90,97

Virksomhet	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
2200 ADMINISTRASJON BARNEHAGER	10 833 400	2 762 279	2 197 004	79,54
2201 KIRKENES BARNEHAGE	4 236 900	1 200 418	1 195 414	99,58
2202 EINERVEIEN BARNEHAGE	3 505 300	990 335	884 509	89,31
2204 HESSENG BARNEHAGE	4 083 600	1 159 893	1 088 161	93,82
2205 SANDNES BARNEHAGE	3 431 400	970 993	847 944	87,33
2206 PRESTØYA BARNEHAGE	4 235 100	1 201 625	1 200 845	99,94
2214 RALLAREN BARNEHAGE	4 410 900	1 251 972	1 104 951	88,26
2216 PASVIK BARNEHAGE	2 448 800	685 353	824 344	120,28
2219 KNAUSEN BARNEHAGE	3 499 100	989 836	907 713	91,7
2225 SKYTTERHUSFJELLET BARNEHAGE	5 958 200	1 689 063	1 486 276	87,99
Utgifter	61 383 200	16 586 892	16 976 095	102,35
Inntekter	-14 740 500	-3 685 125	-5 238 933	142,16
Totalt	46 642 700	12 901 767	11 737 162	90,97

Økonomien er vurdert og avvikene i regnskapet er innenfor budsjetttrammen. Brukerbetalingen er lavere enn budsjettet i noen barnehager som følge av ledige plasser.

Sykefraværet for 1. kvartal synliggjør fortsatt høyt langtidsfravær i mange barnehager. Mange ansatte har kroniske helseplager, og avklaring i enkeltsaker pågår kontinuerlig. Dette følges opp i forhold til ordinære interne rutiner, samarbeid med NAV, Finnmark BHT og HMS konsulent.

NAV arbeidslivssenter har vært med i oppfølging i forhold til psykososialt arbeidsmiljø i barnehagene. Tilretteleggingstilskudd er innvilget både i forhold til psykisk og fysisk arbeidsmiljø. Innsatsen er fortsatt rettet inn mot både forebygging og oppfølging av barnehager som har høyt fravær. Barnehagene har slitt med høyt sykefravær over mange år. Fraværet er en stor belastning for tjenesten som skal ytes, for ansatte som alltid er på jobb, og det er en belastning for de som står for fraværet.

Barnehagene har en vikarbase med mange vikarer, men det nytter lite i perioder med langtidsykemeldinger og når korttidsfravær kommer på toppen. Vikarene går da inn i korte eller lengre vikariater, og vikarbasen tappes. Dette er en stor utfordring. Fraværet går utover kvaliteten på tjenesten og barnas sikkerhet, noe som i ytterste konsekvens medfører stengning. Det jobbes kontinuerlig med tiltak, og det er fokus på nærværarbeid. Det viktigste må være å redusere sykefraværet. En vikar kan aldri erstatte en fast ansatt hva gjelder kvalitet.

Fraværstatistikk:

Barnehage	1. kvartal 2015	1. kvartal 2016
Einerveien barnehage	18.0	18.7
Hesseng barnehage	19.2	17.8
Kirkenes barnehage	4.9	32.1
Knausen barnehage	23.5	15.9
Prestøya barnehage	20.2	11.6
Rallaren barnehage	10.2	33.1

Sandnes barnehage	14.0	26.0
Skytterhusfjellet barnehage	8.7	6.1

3.2 Grunnskoleopplæring

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
10 Lønnsarter	125 625 000	33 677 651	35 864 677	106,49
11 Driftstarter	11 945 400	2 986 350	2 626 450	87,95
Utgifter	137 570 400	36 664 001	38 491 128	104,98
Inntekter	-7 715 100	-1 928 775	-2 418 353	125,38
Totalt	129 855 300	34 735 226	36 072 775	103,85

Oversikten viser kostnader og inntekter knyttet til funksjon 202 – grunnskoleopplæring og inkluderer, i tillegg til grunnskolene, kostnader til IT-løsninger, PP-tjenesten samt felles kompetansemidler og kjøp av skoleplasser til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner. Avvik for disse enhetene er kommentert i egne kapitler.

Virksomhet	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
2301 KIRKENES BARNESKOLE	23 233 500	6 331 517	6 854 695	108,26
2302 BJØRNEVATN SKOLE	22 723 000	6 183 171	6 833 377	110,52
2303 SANDNES SKOLE	9 548 000	2 600 731	2 660 212	102,29
2309 PASVIK SKOLE	7 628 500	2 079 041	2 293 954	110,34
2312 HESSENG FLERBRUKSSENTER	15 444 500	4 211 952	4 271 539	101,41
2313 BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	3 760 000	1 030 493	1 081 857	104,98
2314 NEIDEN OPPVEKSTSENTER	940 000	259 711	695 512	267,8
2315 JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	3 192 900	869 141	1 003 710	115,48
2316 SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	2 467 000	679 047	809 267	119,18
2317 JARFJORD OPPVEKSTSENTER	3 380 000	922 885	891 452	96,59
2320 KIRKENES UNGDOMSSKOLE	24 964 000	6 813 884	6 859 205	100,67
Utgifter	124 722 500	33 841 849	36 565 011	108,05
Inntekter	-7 441 100	-1 860 275	-2 310 232	124,19
Totalt	117 281 400	31 981 574	34 254 779	107,11

Samlet sett er det et merforbruk til grunnskoleopplæring per 1.kvartal på om lag 2,3 mill. kroner. Regnskapet for Kirkenes barneskole, Bjørnevatt skole, Pasvik oppvekstområde og Neiden oppvekstsenter viser et merforbruk i forhold til lønn. For Neiden oppvekstsenter er det er tilsatt lærere på et annet grunnlag enn elevtallet i dag tilsier. Tilsettingen ble gjort når det var 8 elever på skolen, hvorav 1 elev i 7.trinn. For å kunne gi en forsvarlig undervisning måtte antall årsverk økes.

Ved de øvrige skolene skyldes merforbruket blant annet tiltak som er satt inn for å styrke læringsmiljøet, samt at deler av lønnsmidlene går til mer miljøarbeid rettede tjenester for å kunne følge opp enkelt elever. Videre melder skolene at mottak av elever med behov for norsk opplæring for fremmedspråklige underveis i skoleåret har utløst merforbruk i forhold til lønnsmidler, dette gjelder blant annet for Hesseng flerbrukssenter og Bjørnevatt skole. Økt behov for tilrettelagt

undervisning og spesialundervisning er meldt inn som en annen årsak til merforbruket. Noe av merforbruket er ventet å gå i balanse ved årets slutt.

Merforbruk av driftsmidler skyldes i all hovedsak større investeringer gjort i 1.kvartal blant annet ved innkjøp av IT-utstyr, oppdatering av telefonsentral ved en av skolene.

Læringsmiljø

Skolene melder om at det er meldt til sammen 14 saker knyttet til krenkelse av § 9a. 3 av disse har ført til enkeltvedtak. 4 av sakene utløst ikke enkelt vedtak, mens de resterende er under arbeid og det er foreløpig ikke konkludert med om de utløser enkeltvedtak etter § 9a.

Sykefravær

	1.kvartal 2015		1.kvartal 2016	
	Kortidsfravær	Langtidsfravær	Kortidsfravær	Langtidsfravær
Kirkenes barneskole	3,7 %	5,2 %	2,7 %	9,4 %
Bjørnevatn skole	2,4 %	5,8 %	4,0 %	4,8 %
Sandnes skole	1,1%	14,1 %	1,4 %	5,5 %
Pasvik oppvekstområde*	7,2 %	30,5 %	7,3 %	2,9 %
Hesseng flerbrukssenter	2,1 %	8,9 %	1,4 %	4,8 %
Bugøynes oppvekstsenter	1,7 %	10,9 %	1,2 %	9,7 %
Neiden oppvekstsenter	0 %	7,8 %	0 %	15,2 %
Jarfjord oppvekstsenter	2 %	6,4 %	0,1 %	10,6 %
Jakobsnes oppvekstsenter	1,8 %	9,6 %	2,7 %	1,2 %
Kirkenes ungdomsskole	4,2 %	5,7 %	2,9 %	7,8 %

*Pasvik skole, Pasvik barnehage, Skogfoss oppvekstsenter

For de aller fleste skolene og oppvekstsentrene er det en nedgang i sykefravær sammenlignet med 1.kvartal 2015. For tre av enhetene har det vært en økning i langtidsfraværet. I noe av langtidsfraværet er tiltak gjennomført og arbeidstakere er tilbake i arbeid. Tiltak for tilbakeføring til arbeid er igangsatt, og den sykemeldte følges opp av enhetsleder.

3.3 Skole-fritids-tilbud

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
10 Lønnsarter	10 260 000	2 795 063	2 254 082	80,65
11 Driftstarter	526 000	131 500	81 789	62,2
16 Inntektsarter	-6 740 770	-1 685 193	-1 641 864	97,43
Utgifter	10 786 000	2 926 563	2 335 872	79,82
Inntekter	-6 740 770	-1 685 193	-1 641 864	97,43
Totalt	4 045 230	1 241 371	694 008	55,91

Virksomhet	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
2301 KIRKENES BARNESKOLE	1 617 200	497 214	232 902	46,84
2302 BJØRNEVATN SKOLE	98 600	40 956	99 410	242,72
2303 SANDNES SKOLE	444 300	138 845	128 366	92,45
2309 PASVIK SKOLE	236 600	72 237	103 431	143,18
2312 HESSENG FLERBRUKSSENTER	478 500	164 180	49 863	30,37

2313 BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	13 600	5 634	-6 426	-114,05
2314 NEIDEN OPPVEKSTSENTER	251 630	69 690	30 075	43,16
2315 JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	389 400	109 586	67 351	61,46
2316 SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	270 700	75 070	-13 230	-17,62
2317 JARFJORD OPPVEKSTSENTER	244 700	67 958	2 268	3,34
Utgifter	10 786 000	2 926 563	2 335 872	79,82
Inntekter	-6 740 770	-1 685 193	-1 641 864	97,43
Totalt	4 045 230	1 241 371	694 008	55,91

I 2015 vedtok kommunestyret nye vedtekter for SFO der det er fastsatt en bemanningsnorm med en voksen per 12 barn. Denne bemanningsnormen er lagt til grunn ved budsjetteringen for 2016. Per 1. kvartal kan det synes som om denne bemanningen er noe for høy på enkelte skoler, men andre skoler har for lite ressurser. Bugøynes, Jarfjord og Skogfoss oppvekstsenter har ikke egen SFO, men gir SFO-tilbud i barnehagen. Kostnader til SFO på disse enhetene vil fordeles på slutten av året.

Budsjettene for SFO vil bli gjennomgått i forbindelse med omfordeling av midler før nytt skoleår starter i august.

3.4 Skoleskyss

Virksomhet	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
2301 KIRKENES BARNESKOLE	377 000	94 250	132 113	140,17
2302 BJØRNEVATN SKOLE	242 400	60 600	129 110	213,05
2303 SANDNES SKOLE	111 000	27 750	12 528	45,15
2309 PASVIK SKOLE	550 000	137 500	115 432	83,95
2312 HESSENG FLERBRUKSENTER	438 600	109 650	85 408	77,89
2313 BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	95 000	23 750	0	0
2314 NEIDEN OPPVEKSTSENTER	38 000	9 500	120 326	1 266,59
2315 JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	22 500	5 625	21 050	374,22
2316 SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	220 500	55 125	132 365	240,12
2317 JARFJORD OPPVEKSTSENTER	180 000	45 000	90 099	200,22
2320 KIRKENES UNGDOMSSKOLE	795 000	198 750	489 462	246,27
2400 KIRKENES KOMPETANSENTER	0	0	65 535	0
Utgifter	4 780 000	1 195 000	1 535 712	128,51
Inntekter	-1 710 000	-427 500	-142 284	33,28
Totalt	3 070 000	767 500	1 393 428	181,55

Per 1. kvartal ligger kostnader til skoleskyss 626.000 kroner over budsjett. Dette skyldes flere forhold. Skyss av skolebarn i Neiden og Skogfoss er langt dyrere enn budsjettet, men her vi de økte kostnadene kompenseres med økte refusjoner fra Finnmark fylkeskommune. I tillegg er en del skysskostnader som gjelder undervisning ført på feil funksjon og vil bli korrigert før neste rapportering. For Kirkenes ungdomsskole er det fattet politisk vedtak om skoleskyss for elever på grunnlag av særlig vanskelig eller farlig skolevei uten at det er budsjettmessig dekning for dette.

3.5 Kirkenes kompetansesenter

Per 1. kvartal har Kirkenes kompetansesenter et merforbruk på i underkant av 300.000 kroner. Årsaken til dette er at det ikke er tatt høyde for tapte inntekter etter oppsigelse av leieavtale fra UiT. Videre har enheten økte lønnskostnader knyttet til ansettelse av undervisningspersonale for ivaretagelse av grunnskoleopplæring for voksne. Enheten har også utvidet sine lokaler, og har dermed økte driftskostnader.

Kirkenes kompetansesenter melder behov for budsjettjustering.

Sykefravær	1.kvartal 2015		1.kvartal 2016	
	Kortidsfravær	Langtidsfravær	Kortidsfravær	Langtidsfravær
Kirkenes kompetansesenter	1,5 %	0,3 %	2,2 %	0 %

3.6 Kulturtilbud

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsutgifter	7 710 000	2 127 343	1 825 436	86 %
Driftsutgifter	11 411 600	2 852 900	3 181 368	112 %
Sum utgifter	19 121 600	4 980 243	5 006 805	101 %
Inntekter	-3 036 200	-759 050	-501 410	66 %
Totalt	16 085 400	4 221 193	4 505 395	107 %

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
2500 Allmenn kultur	4 870 700	1 263 906	1 064 327	84 %
2550 Kulturskolen	3 600 700	991 730	1 655 600	167 %
2600 Sør-Varanger museum	2 882 000	720 500	188 538	26 %
2700 Sør-Varanger bibliotek	4 732 000	1 245 058	1 596 930	128 %
Alle	16 085 400	4 221 193	4 505 395	107 %

3.6.1 Kultur og fritid

Enhets økonomi er vurdert og det rapporteres om ikke vesentlige avvik i forhold budsjettet.

Et underforbruk på allmenn kultur skyldes vakante stillinger. Dette forklarer også overforbruk på engasjementsposten. For øvrig skyldes budsjettavvik periodisering på arrangement som Kaos Spektakel, UKM og 17. mai.

Enheten fikk utvidet stilling på fritidsklubben i Bugøyenes fra 01.01.16, fra 20 % til 40 %. Det utvida tilbudet i Bugøyenes fra en til to ganger per uke, er svært godt mottatt i bygda.

Biblioteket har et overforbruk i forhold til budsjett pr. 1. kvartal på 28 %. Dette vil justeres etter reelt forbruk. Det forventes at budsjetttrammen for enheten kultur og fritid samlet sett overholdes i 2016.

Sykefraværet på allmenn kultur har vært fallende fra 2015 til i dag, både langtids og korttids fravær. Første kvartal 2015 var fraværet på allmenn kultur 9 %, tallet for samme periode i 2016 er 3,6 %.

På biblioteket har tallene vært økende, først og fremst langtidssykefraværet har gått opp fra 6,8 % i 2015 til 12,4 % i 2016. Enheten følger opp de ansatte blant annet i dialog med NAV.

3.6.2 Kulturskolen

Per 1. kvartal har kulturskolen et relativt høyt forbruk i forhold til periodisert budsjett, men dette forventes å jevne seg ut i løpet av året. Før rapportering til 2. kvartal vil kulturskolen, sammen med økonomiavdelingen gjøre en vurdering av periodiseringen av budsjettet slik at rapporteringen blir mer hensiktsmessig.

Sykefraværet var på 5,8% i 1. kvartal.

3.6.3 Sør-Varanger museum

Tilskudd til Varanger museum IKS og Tana og Varanger museumssida IKS er utgiftsført under dette området.

Sør-Varanger kommune dekker også utgifter til drift av bygg i henhold til avtalen med Varanger Museum IKS

4 Barneverntjenesten

Avdeling 2360	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsarter	10 700 000	2 817 124	2 780 404	99 %
Driftstarter	10 543 000	2 635 750	1 829 686	69 %
Utgifter	21 243 000	5 452 874	4 610 090	85 %
Inntekter	-3 832 000	-793 750	-197 813	25 %
Totalt	17 411 000	4 659 124	4 412 277	95 %

Barneverntjenestens regnskap for 1. kvartal 2016 viser et samlet mindre forbruk på kr 250 000 som vil utjevnes på årsbasis. Statlige midler øremerket til styrking av barneverntjenesten er ikke inntektsført. Lavere driftsutgifter enn budsjettet for perioden forklares blant annet med at fakturaer for statlig kjøp 1.kvartal ikke er kostnadsført.

Barneverntjenesten har en vesentlig økning i antall barn som mottar hjelpetiltak sammenlignet med tidligere år. Tjenesten har hatt større utgifter enn budsjettet knyttet til *Barneverntiltak i familien* dette vil søkes dekt innenfor egne budsjetttrammer. Faglig sett er dette en ønsket utvikling.

Barneverntjenesten har 17,7 % fravær første kvartal 2016. Fraværet består hovedsakelig av langtidssykemeldinger og følges opp på ordinært vis. Tjenesten hadde et noe lavere fravær i samme periode i 2015, også da hovedsakelig grunnet langtidssykemeldinger.

5 Kommunehelsetjenesten

Avdeling 3001,3200:3206	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsutgifter	23 019 400	6 267 911	5 395 256	86 %
Driftsutgifter	17 780 000	4 445 000	4 143 392	93 %
Inntekter	-8 672 000	-2 400 500	-1 054 764	84 %
Totalt	32 127 400	8 312 411	8 483 885	90 %

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
3001 Frivillig Sentralen	285 000	-149 759	-145 923	97 %
3200 Felles administrasjon helsetjenesten	1 338 400	375 378	302 445	81 %
3202 Helsestasjon	4 391 000	1 202 554	824 518	69 %
3203 Fysioterapi	3 738 300	981 072	1 156 067	118 %
3204 Ergoterapi	1 247 800	342 434	337 126	98 %
3205 Psykisk Helsetjeneste	9 163 700	2 472 630	3 131 392	87 %
3206 Diagnose, Behandling og Legevakt	11 963 200	3 088 103	2 878 260	93 %
Totalt	32 127 400	8 312 411	8 483 885	90 %

5.1 Frivillig Sentralen

Frivillig Sentralens økonomi er vurdert og det ligger ikke an til vesentlige avvik.

Det var 2,1 % korttidsfravær i hele 2015. Første kvartal 2016 er det registrert 9,8 % korttidsfravær. Det er ikke satt i gang noe tiltak.

5.2 Felles administrasjon helsetjenesten

Avdelingens økonomi er vurdert, og det ligger ikke an til vesentlige avvik. Regnskapet viser avvik på enkelte poster i forhold til periodisert budsjett, og i hovedsak gjelder dette høyere sykelønnsrefusjon som følge av langtidsfravær innen enheten.

Psykologstillingen er ikke besatt i løpet av 1. kvartal, og midlene til denne står derfor urørt.

Sykefraværsutvikling:

- kvartal 2015: 6,3 %
- kvartal 2016: 41,7 %

Økningen skyldes langtidsfravær/sykemelding.

5.3 Helsestasjon

Status på innarbeidet tiltak er 1 100 % helsesøster med virkningsdato 01.04.16. Det pågår en utlysings- og rekrutteringsprosess. Det vil ikke bli oppstart pr 01.04. men på et senere tidspunkt.

Avdelingens økonomi er vurdert. Det er et underforbruk på lønn som skyldes vakanser i deler av 2 stillinger. Det vil bli rekruttert inn vikarer til disse stillingene. Det er overforbruk på reise og oppholdsutgifter. Dette vil bli dekket av internoverføringer samt omfordeling innenfor eget budsjett.

Sykefravær 1 kvartal 2016 er på 9,7 % mot 0,5 % samme tidsrom 2015. Dette er langtidsfravær. Det er utarbeidet HMS plan for 2016 hvor nærværarbeid er ett av punktene.

5.4 Fysioterapitjenesten

Fysioterapitjenestens økonomi er vurdert og i hovedsak ligger det ikke an til vesentlige avvik. Det forventes det en fortsatt økning i overføring til staten (HELFO), noe som ligger utenfor fysioterapitjenestens mulighet til å styre.

Den samlede fysioterapitjenesten, den kommunale og den selvstendige næringsdrivende hadde en sykefraværspersent på 1,4 i 1. kvartal 2016. Dette gjaldt kun egenmeldt fravær. Til sammenlikning hadde tjenesten en sykefraværspersent på 2,5 i 1. kvartal 2015, og av dette var 1,1 % sykemeldt fravær.

5.5 Ergoterapitjenesten

Ergoterapitjenestens økonomi er vurdert, og det ligger ikke an til vesentlige avvik.

Ergoterapitjenesten har 0 % fravær i 1.kvartal 2016, mot 3,8 % i samme periode i fjor. Kun korttidsfravær. Dette er en nedgang på 3,8 %.

5.6 Psykisk helsetjeneste

Totalt innen tjenesten er det pr. 1. kvartal 2016 et merforbruk på nærmere kr 600.000,-. Dette fordeles over ulike funksjoner, og skyldes i hovedsak at statlige refusjoner som er budsjettert for 1. kvartal, utbetales senere på året.

Det er et totalt mindreforbruk på både lønns- og driftsarter, med variasjoner innen de ulike funksjoner.

Psykisk helsetjeneste måtte leie inn vikarer fra Vacant vikarbyrå i 2015. Hittil i 2016 har tjenesten ikke hatt behov for dette, tjenesten har egne vikarer og ekstravakter og det ser ut til at man klarer å skaffe egne ferievikarer også.

Sykefraværutvikling:

- kvartal 2015: 15.6 %
- kvartal 2016: 16,1 %

Sykefraværet skyldes i hovedsak langtidsfravær. Det er satt i verk ulike tiltak for å fremme trivsel, fokus på arbeidsmiljø, trim i arbeidstiden, oppfølging og tilrettelegging og tett samarbeid med HMS konsulenten.

5.7 Diagnose/behandling og legevakt

Enhetens økonomi er vurdert, og det ligger ikke an til vesentlige avvik.

Regnskapet viser små avvik på poster i forhold til periodisert budsjett, og i hovedsak skyldes dette at enkelte lønns- og driftsutgifter fordeles utover året, tilsvarende også for inntektene, som for en stor del kommer som statlige refusjoner.

Sykefraværutvikling:

- 1. kvartal 2015: 0 %
- 1. kvartal 2016: 0,1 %

6 Sosialtjenestene

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsarter	24 258 500	6 290 752	3 961 912	63 %
Driftstarter	17 024 400	4 256 100	3 497 600	82 %
Utgifter	41 282 900	10 546 852	7 459 512	71 %
Inntekter	-1 890 500	-472 625	-437 289	93 %
Totalt	39 392 400	10 074 227	7 022 223	70 %

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
3100 Flyktingtjenesten	25 858 000	6 562 920	3 964 152	60 %
3300 Rustjenesten	2 865 000	772 057	801 320	104 %
3301 NAV – økonomisk sosialhjelp	10 669 400	2 739 250	2 256 751	82 %
Totalt	39 392 400	10 074 227	7 022 223	70 %

6.1 Flyktingtjenesten

Økonomisk status for Flyktingtjenesten per 1. kvartal 2016 er vurdert. Per 31.03.16 har tjenesten bosatt 25 flyktninger inkludert en familiegjenforent, dette betyr at man har nådd målet for 1.kvartal. Regnskapet viser et mindreforbruk i forhold til periodisert budsjett, som knyttes til utbetaling av introduksjonsstønad. Dette må også sees i sammenheng med at man trenger tid til etablering i ankomstfasen, herunder formaliteter som personnummer etc. Det er for tidlig å si noe om tjenesten vil ha ledige midler ved årsslutt.

Flyktingtjenestens regnskap må sees i sammenheng med statstilskudd for flyktninger som inntektsføres på kommunens finansområde.

Sykefravær;

1.kvartal 2016: 0,7 %

1.kvartal 2015: 3,1 %

Det er stort fokus på HMS-arbeidet, særlig med tanke på respekt, ansvarliggjøring, gode rutiner, myndiggjøring, humor og arbeidsglede.

6.2 Rustjenesten

Rustjenestens økonomi er gjennomgått og det ligger ikke an til vesentlige avvik.

Sykefraværsutvikling:

- kvartal 2015: 9,4 % fordelt på korttids- og langtidsfravær
- kvartal 2016: 32,6 % som kun skyldes langtidsfravær

Det er satt i verk ulike tiltak for å fremme trivsel, fokus på arbeidsmiljø, trim i arbeidstiden, oppfølging og tilrettelegging og tett samarbeid med HMS konsulenten.

6.3 NAV – Økonomisk sosialhjelp

Regnskap for 1.kvartal viser et mindreforbruk. Tjenesten har imidlertid noen utgifter i perioden som ikke er kostnadsført enda. Det er for perioden utbetalt økonomisk sosialhjelp med kr 400 000 under budsjett for perioden. Samtidig er sosiale utlån økt i forhold til budsjett. Det ligger ikke an til noen vesentlige avvik utover budsjetttrammen.

Det er i 1. kvartal ikke noen kandidater i kvalifiseringsprogrammet, men en forventer en økning i 2. og 3.kvartal.

Sykefraværet i 1 kvartal er 8,9 %.

7 Omsorgstjenestene

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsarter	169 896 700	45 720 705	45 322 791	99 %
Driftstarter	55 764 800	13 878 700	15 129 698	109 %
Utgifter	225 661 500	59 599 405	60 452 489	101 %
Inntekter	-56 706 000	-7 023 250	-5 169 666	74 %
Totalt	168 955 500	52 576 155	55 282 823	105 %

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
3000 Tildelingskontoret	26 850 500	11 708 001	10 840 300	93 %
3400 Prestøyhjemmet	24 558 800	6 687 075	7 089 673	106 %
3500 Hjemmebasert omsorg	47 617 000	12 912 018	15 775 794	122 %
3501 Bugøynes omsorgssenter	5 470 500	1 466 843	1 710 037	117 %
3600 Tjenesten for funksjonshemmede	30 966 800	10 724 716	10 043 365	94 %
3700 Wesselborgen sykehjem	25 652 100	6 984 100	7 886 674	113 %
3701 Kjøkken- Pleie og omsorgstjenestene	5 884 400	1 569 520	1 298 572	83 %
3703 Dagsenter for demente	1 955 400	523 882	638 409	122 %
Totalt	168 955 500	52 576 155	55 282 823	105 %

7.1 Kjøp av tjenester fra vikarbyrå - oppsummering

ART 12709 Vikarbyrå	Regnskap 31.3.2015	Budsjett 2016	Periodisert budsjett 2016	Regnskap 31.3.2016	Avvik pr 31.3.2016
FJELLHALLEN TRANSITTMOTTAK	0	0	0	18 974	18 974
VESTLEIREN TRANSITTMOTTAK	0	0	0	53 594	53 594

PSYKISK HELSETJENESTE	0	0	0	77 858	77 858
PRESTØYHJEMMET	72 564	115 000	28 750	364 228	335 478
HJEMMEBASERT OMSORG	786 075	885 000	221 250	785 574	564 324
TJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE	129 956	389 000	97 250	136 883	39 633
WESSELBORGEN SYKEHJEM	28 893	199 000	49 750	64 303	14 553
Sum	1 017 488	1 588 000	397 000	1 501 414	1 104 414

Kommunestyret vedtok i budsjett 2016 reduksjon i kjøp av vikartjenester helse/omsorg med 2,0 mill. kroner. Reduksjonene er fordelt forholdsmessig i budsjettet til de aktuelle enhetene. Enhetene har fokus på å redusere kjøp av vikartjenester og det er gjort tiltak for å redusere bruk av vikarbyrå.

Regnskapet pr 1. kvartal 2016 viser en økning på om lag kr 450 000 til vikarbyrå fra samme periode i 2015. Omsorgstjenestene har et samlet merforbruk til vikarbyrå på 1,1 mill. kroner i forhold til periodisert budsjett. Kommunen har ikke mottatt alle fakturaer for perioden slik at avviket vil være noe høyere. Viser til rapportering fra hver enkelt enhet i forhold til iverksatte tiltak og antall timer.

Psykisk helsetjeneste har ikke benyttet vikarbyrå i 2016, forbruket som fremkommer i regnskapet knytter seg til 2015. Dette gjelder også for Fjellhallen Transittmottak.

Kommunen har rammeavtale med tre leverandører på vikarbyrå helsepersonell. Avrop skjer i prioritert rekkefølge slik leverandør er listet opp i oversikten nedenfor.

Leverandør	Omsetning
Vacant Helse As	1 259 630
Valmon Helsevikar As	241 784
Konstali Helsenor As	0
Sum	1 501 414

7.2 Tildelingskontoret

Ut fra regnskapet per 1. kvartal kan det se ut som enheten går i balanse, men alle faktura var ikke mottatt per 31.03. I budsjettbehandlingen vedtok kommunestyret innsparing på den kommunale andelen til kjøp av tjenester fra private på 1.5 millioner kroner. Det har vist seg vanskelig å trappe ned tjenestene til brukere som mottar disse tjenestene per i dag. Enheten jobber med å erstatte disse tjenestene i løpet av året, men ser at det vil bli utfordrende å oppnå budsjettmålet. Det ligger derfor an til ett underskudd ved årets slutt.

Enheten har hatt høyt sykefravær over tid, rundt 10 %. Flere har vært langtidssykemeldt men som nå er på tur tilbake til jobb. Noe av fraværet er meldt som arbeidsrelatert, knyttet til stress. Tiltak som har vært satt i gang er veiledning i stress mestring, avslapnings øvelser, faste pauser, gjennomgang av arbeidsfordeling og inntak av vikar ved fravær. Bedriftshelsetjenesten er også kontaktet og en skal komme i gang med ytterlige tiltak sammen med dem.

7.3 Hjemmebasert omsorg

Regnskapet viser et merforbruk på 2,8 mill. i forhold til periodisert budsjett. En del av avviket skriver seg fra periodisering av budsjettet og det vil utjevne seg utover i året. Enheten har et reelt merforbruk på om lag 1,1 mill. kroner. Derav overforbruk på vikarbyrå på kr 560 000.

Hjemmebasert omsorg har brukt vikarbyrå i totalt 1069,25 timer. Derav Vacant 658 timer, Valmon 411,25 timer og Konstali Helse Nor 0 timer.

Enheten har overforbruk på ekstravakter og vikarbyrå. Avdeling HBO Hesseng har fra oppstart måttet ha ekstra bemanning. Fra april måned ansettes 3 stk i 62,44 % stillinger som tilsvarer 2 årsverk for å dekke opp natt ved HBO Hesseng, disse vaktene har til nå vært bemannet av vikarbyrå.

Arbeidsoppgavene på dag og aften er fremdeles merkbart krevende og det vil her fortsatt være innleie av ekstravakter. Ved de andre basene vil en ha behov for innleie av ekstravakter i perioder med mange dårlige brukere sendt hjem fra sykehus. Det er flere brukere i hjemmebasert omsorg med komplekse behov der en må være 2 pleiere til 1 bruker. Brukere med komplekse sykdommer har behov for faglig kvalifisert personell. Det er spesielt på helg at det er behov for innleie fra vikarbyrå da det er behov for kvalifisert personell.

Kommunestyret vedtok i budsjett 2016 heldøgns-bemanning i Pasvik i løpet av 2017. Utredning av nattjeneste i Pasvik er satt i gang og en tar sikte på å kunne legge frem et forslag før sommeren 2016.

Sykefraværet 1.kvartal 2016 er på 6,6 % hvor 3,25 % er korttidsfravær. Sykefraværet i 2015 var på samme tid 10,1 %.

Enheten følger opp sykefravær jfr IA-avtalen. Det er et godt samarbeid med HMS-konsulenten og avdelingslederne. Enheten tilrettelegger arbeidstid og arbeidsoppgaver for at arbeidstakerne skal kunne være i jobb så lenge som mulig.

7.4 Bugøynes omsorgssenter

Regnskapet pr 1.kvartal viser et netto merforbruk på i overkant av kr 200 000 i forhold til periodisert budsjett. En vil prøve å dekke dette innenfor omsorgssenterets budsjetttrammer.

Merforbruket knyttes til bemanning utover budsjett. Omsorgssenteret har hatt ekstra brukere på korttids- og avlastningsplass. Pga av økt arbeidsbelastning inne på omsorgssenteret samt brukere med hjelpebehov i distriktet har en vært nødt for å øke bemanningen hver dag på dagvakter og på aftenvakter. En har vært nødt til å kjøpe inn utstyr til omsorgssenteret som ikke har vært budsjettet.

Sykefraværet i 1. kvartal 2016 er på 4,9 % og hvor 1,6 % er korttidsfravær. Sykefraværet i 2015 var på samme tid 18,9 %.

Enheten følger opp sykefravær jfr IA-avtalen. Det er et godt samarbeid med HMS-konsulenten og avdelingslederen. Enheten tilrettelegger arbeidstid og arbeidsoppgaver for at arbeidstakerne skal kunne være i jobb så lenge som mulig. Enheten har kronisk syke som er langtidssyke som følges opp jfr. IA avtalen.

7.5 Tjenesten for funksjonshemmede

Regnskap 1. kvartal 2016 er gjennomgått og enheten har et lite mindreforbruk. Dette skyldes i all hovedsak utgifter som vil komme på slutten av året og periodisering av budsjett. Enheten har hatt økte utgifter knyttet til nye tiltak, men har så langt klart å dekke dette innenfor egne rammer ved å omdisponere ressurser.

Vikarbyrå:

Enheten har pr. 1.kvartal kostnadsført utgifter til vikarbyrå på kr.136 883. Dette er kr 39 633 over periodisert budsjett og kr 7 000 mer enn i 2015. Man har ikke mottatt alle fakturaer for perioden.

Enheten har leid inn vikarbyrå i 324,25 t eller cirka. 40 vakter. Hovedsakelig har det blitt leid inn sykepleier knyttet opp mot ett enkelt tiltak. I de øvrige timene har det blitt leid inn sykepleier/helsefagarbeider for å dekke enkeltvakter som avdelingen ikke har klart å dekke inn med egne vikarer. Dette er avgjørende for å sikre individuelle kompetansebehov som enkelte brukere har og for å sikre at brukerne får faglig forsvarlige tjenester ved fravær i avdelingene.

Sykefravær:

Enheten har hatt en økning i sykefravær 1. kvartal 2016 sammenlignet med 2015.

År	Egenmld 1-8d	Sykemld 1-16	Sykemld>17 d	Totalt
2015	2,2	1,6	7	11,3
2016	2,1	2,1	9,4	14,1

Det er andelen langtidssykemeldte som øker. Enheten samarbeider tett med HMS konsulenten for å se på muligheter for å få raskere avklaringer ifht. til de som åpenbart ikke har muligheten til å komme tilbake i jobb. Enheten jobber systematisk med HMS-arbeid og har stort fokus på å utvikle gode kvalitetssystemer. Eventuelle avvik avdekkes gjennom årlig internrevisjon. Årets medarbeiderundersøkelse vil danne et godt utgangspunkt for videre nærværarbeid.

7.6 Prestøyhjemmet

Prestøyhjemmets økonomi er vurdert. Regnskapet viser et merforbruk pr. 1.kvartal, men brukerbetaling og sykelønnsrefusjoner er ikke inntektsført fullt ut for mars. Sykehjemmet har overforbruk knyttet til kjøp av vikarbyråtjenester og overtid. Virksomheten vil prøve dekke dette innenfor eget budsjett, men det er litt for tidlig å si om virksomheten vil klare dette.

I budsjett 2016 ble det lagt inn tiltak om økt inntekt knyttet til brukerbetaling, pr. 1. kvartal ligger det an til et avvik på 130 000,- i forhold til periodisert budsjett.

Vikarbyrå:

Vikarbyrå	1.kvartal 2015	1.kvartal 2016
Vacant Helse AS	Sykepleier: 138 t	Sykepleier: 1.114,75 t
	Helsefagarbeider: 0 t	Helsefagarbeider: 0 t
Valmon helsevikar AS	Sykepleier: 0 t	Sykepleier: 0 t
	Helsefagarbeider: 0 t	Helsefagarbeider: 0 t

Prestøyhjemmet har kjøpt vikarbyråtenester for å dekke vakante sykepleierstillinger og sykefravær. Ved slike tilfeller må denne tjenesten kjøpes, da virksomheten ikke har egne sykepleiervikarer. Det er utfordrende å få rekruttert sykepleiere til ledige stillinger. Sykepleiere får lønnen til 10 års ansiennitet ved ansettelse, kommunen tilbyr flyttegodtgjøring mot bindingstid, men det er likevel utfordrende å få kvalifiserte søkere. Det vil komme utlysning av stipendordninger til personer som ønsker/tar grunnutdanning sykepleie og vernepleier, også dette mot bindingstid, som på sikt kan gjøre rekrutteringen lettere.

Virksomheten vurderer til enhver tid hvordan en skal bruke egne ressurser slik at man kan unngå innleie fra vikarbyrå, men har sett seg nødt til innleie for å ha faglig forsvarlig tjeneste, og opp mot kommunal akutt døgn seng (KAD-seng).

Sykefraværet pr. 1.kvartal 2016 er 12,3 %, hvorav 6,5 % er langtidsfravær. Sykefravær pr. 1.kvartal 2015 var 12,4 %, hvorav 6,3 % var langtidsfravær.

Virksomheten har stort fokus på nærværsfaktorer. Det har i 2015 og 2016 vært jobbet i grupper med fokus på arbeidsmiljø og trivsel, og dette arbeidet vil fortsette. Både tillitsvalgt og verneombud er med i dette arbeidet. Det holdes også månedlige HMS-møter med fokus på helse, miljø og sikkerhet. Virksomheten har fokus på tett oppfølging av ansatte med fravær, og har tett samarbeid med kommunens HMS konsulent.

7.7 Wesselborgen sykehjem

Regnskapet pr 1.kvartal viser et merforbruk ved sykehjemmet. Brukerbetalinger og sykelønnsrefusjoner er ikke inntektsført fullt ut for mars. Sykehjemmet har merforbruk knyttet til kjøp av vikarbyråtenester og overtid. Virksomheten ser at det kan være utfordrende å dekke merforbruket innenfor eget budsjett, men det jobbes kontinuerlig for å redusere merforbruket så mye som mulig.

Sykehjemmet har sett det nødvendig å øke bemanning på enkelte avdelinger over tid, og dette vil vedvare en periode fremover. Den økte bemanningen er knyttet til at pleietyngden er stor, og kravet til faglig forsvarlige tjenester.

Vikarbyrå:

	1.kvartal 2015	1.kvartal 2016
Vacant Helse As	Sykepleier: 9,5 t	Sykepleier: 453,5 t
	Helsefagarbeider: 131,75 t	Helsefagarbeider: 27,75 t
Valmon helsevikar AS	Sykepleier: 0 t	Sykepleier: 0 t
	Helsefagarbeider: 0 t	Helsefagarbeider: 0 t

Wesselborgen har kjøpt vikarbyråtenester for å dekke ubesatt sykepleierstilling, samt dekke opp sykefravær. Ved sykefravær og behov for sykepleierkompetanse, må denne tjenesten kjøpes, da virksomheten ikke har egne sykepleiervikarer. Det er også utfordrende å få rekruttert sykepleiere til ledige stillinger. Sykepleiere får lønnen til 10 års ansiennitet ved ansettelse, kommunen tilbyr flyttegodtgjøring mot binding, men det er likevel utfordrende å få kvalifiserte søkere. Det vil komme utlysning av stipendordninger til personer som ønsker/tar grunnutdanning sykepleie og vernepleier, også dette mot bindingstid, som på sikt kan gjøre rekrutteringen lettere.

Virksomheten vurderer til enhver tid hvordan en skal bruke egne ressurser slik at en kan unngå innleie fra vikarbyrå, men har sett seg nødt til innleie for å ha faglig forsvarlig tjenester.

Sykefravær pr. 1. kvartal 2016 er 14,6 %, hvorav 9,5 % er langtidsfravær. Sykefravær pr. 1.kvartal 2015 var 14,1 %, hvor 10,4 % var langtidsfravær. Virksomheten jobber aktivt med nærværsfaktorer. Det har i 2015 og 2016 vært jobbet i grupper med fokus på arbeidsmiljø og trivsel, og dette arbeidet vil fortsette. Både tillitsvalgt og verneombud er med i dette arbeidet. Det holdes også månedlige HMS-møter med fokus på helse, miljø og sikkerhet. Virksomheten har fokus på tett oppfølging av ansatte med fravær, og har tett samarbeid med kommunens HMS konsulent.

7.8 Kjøkken – pleie og omsorgstjenestene

Avdelingens økonomi er vurdert, og det ligger ikke an til vesentlige avvik ved årets slutt.

Kjøkkenet bruker ikke vikarbyrå.

Sykefraværet pr. 31.03.16 er 9,2 %, hvorav 5 % er langtidsfravær. Sykefravær pr. 31.03.15 var 11.1 %, hvor 3,7 % var langtidsfravær. Det jobbes aktivt med nærværsfaktorer, og det gjøres tett oppfølging ansatte med sykefravær. Virksomheten har tett samarbeid med kommunens HMS konsulent.

7.9 Utsikten dagsenter

Avdelingens økonomi er vurdert, og det ligger ikke an til vesentlige avvik ved årets slutt. Det er noe overforbruk innen kjøp av transporttjenester, noe som skyldes brukere fra distriktene som transporteres inn med taxi.

Dagsenteret bruker ikke vikarbyrå.

Sykefraværet pr. 31.03.16 er 5,7 %, hvorav alt fravær er korttidsfravær. Sykefravær pr. 31.03.15 var 32,3 %, hvorav 28,2 % var langtidsfravær. Virksomheten består av 3 årsverk, fordelt på fire personer, og dette påvirker fraværsprosenten. Det jobbes aktivt med nærværsfaktorer, og det gjøres tett oppfølging ansatte med sykefravær. Dagsenteret har tett samarbeid med kommunens HMS konsulent.

8 Tekniske tjenester

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
10 Lønnsarter	40 762 800	10 786 487	11 672 915	108,22
11 Driftstarter	69 727 100	17 427 575	20 944 701	120,18
16 Inntektsarter	-64 109 800	-16 027 450	-15 923 279	99,35
Utgifter	110 489 900	28 214 062	32 617 615	115,61
Inntekter	-64 109 800	-16 027 450	-15 923 279	99,35
Totalt	46 380 100	12 186 612	16 694 336	136,99

Virksomhet	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %

4000 TEKNISK ADMINISTRASJON	1 751 000	458 264	544 891	118,9
4200 VANN AVLØP OG RENOVASJON	-8 265 300	-1 944 694	745 991	-38,36
4300 VEIER, PARKER OG IDRETTSANLEGG	9361500	2396394	3598804	151
4600 FDV - KOMMUNALE BYGNINGER	19 347 400	5 030 926	6 756 258	134,29
4601 RENHOLDERE	14 496 800	3 638 210	4 094 951	112,55
4800 BRANN OG FEIERVESEN	9 688 700	2 607 511	682 787	26,19
4801 FEIING – SELVKOST	0	0	270 954	0
Utgifter	110 489 900	28 214 062	32 617 615	115,61
Inntekter	-64 109 800	-16 027 450	-15 923 279	99,35
Totalt	46 380 100	12 186 612	16 694 336	136,99

Kommunestyret vedtok en innsparing på 1,5 mill. kroner innenfor de tekniske tjenestene. Innsparingen er fordelt mellom FDV-kommunale bygg, brannvesenet og kommunale veier. Reduksjonen vil medføre lavere vedlikehold enn planlagt samt at uforutsette utgifter vanskelig vil kunne dekkes innenfor enhetenes vedtatte budsjett.

Regnskapet for renholdstjenestene viser noe overforbruk innenfor lønn per 1. kvartal. Dette søkes rettet opp i løpet av året.

8.1 Sykefravær.

Enhetens sykefravær pr. 1. tertial 2015 og 2016 er:

1. tertial 2015: Samlet sykefravær 9,6 %, hvorav langtidsfraværet var 7,3%.

1. tertial 2016: Samlet sykefravær 10,4%, hvorav langtidsfraværet var 8,4%.

Sykefraværet er høyere enn i 2015. Det er få ansatte med langtidssykdom som trekker opp fraværet. Det arbeides godt med årsaksforhold med god oversikt.

9 Sør-Varanger havnevesen

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Lønnsutgifter	3 778 600	1 023 237	972 866	95,08
Driftsutgifter	25 270 900	6 317 725	1 481 756	23,45
Inntekter	-30 566 800	-7 641 700	-2 552 802	33,41
Totalt	-1 517 300	-300 738	-98 179	32,65

Kirkenes havnevesens økonomiske situasjon er vurdert pr 31. mars 2016. Driftsutgifter er innenfor budsjett og i henhold til aktivitetsplaner. Driftsinntektene gjenspeiler etterspørselen etter havnevesenets tjenester. Totalt antall anløp er redusert med 18 %, likevel er totalt antall BT lik for foregående år, her inngår 30 % økning i antall oljeomlastningsfartøyer. Anløpsavgift er i henhold til budsjett, men sesongavgiften ligger noe under. Dette forklares med frafall av anløp av malmskip. Totalt er salgsinntekter innenfor budsjett, men likevel noe under fjoråret. Likevel nevnes at inntekter fra kaiutleie til fiskefartøyer er redusert med 50 %.

Havnevesenet har ingen særskilte budsjetttiltak. Det er for tidlig å konkludere om enheten vil ha ubrukte midler ved årets slutt.

I 2016 har sykefraværet vært 3,2 % for korttid og 0 for langtid. I 2015 var totalt fravær 3,8 %, hvor 2,9 % var langtidsfravær. Det er ikke iverksatt tiltak for å redusere fravær.

10 Finans

	Årsbudsjett 2016	Budsjett pr. 1. kvartal	Regnskap 31.3.2016	Forbruk i %
Utgifter	139 081 720	32 198 975	16 250 115	50,47
Inntekter	-748 789 550	-187 197 388	-150 029 452	80,15
Totalt	-609 707 830	-154 998 413	-133 779 336	86,31

10.1 Skatt og rammetilskudd

Per 1. kvartal ligger inntektene på skatt og rammetilskudd 3,7 mill kroner over periodisert budsjett. Det er imidlertid knyttet stor usikkerhet rundt skatteinntekten for 2016 og rådmannen anbefaler derfor å avvente en eventuell budsjettregulering til 2. kvartal.

10.2 Pensjon

Kostnader til pensjon ligger foreløpig lavt i forhold til periodisert budsjett, men her knytter det seg usikkerhet til reguleringspremien som faktureres fra KLP i august/september. Økonomiavdelingen følger nøye med på utviklingen og vil komme tilbake med eventuell budsjettregulering til rapporteringen til 2. kvartal.

10.3 Integreringstilskudd flyktninger

Statstilskudd flyktninger er budsjettet med 37,8 mill. kroner i 2016. Etter 1.kvartal er det inntektsført 1,2 mill. kroner, noe som er 8,2 mill. kroner under periodisert budsjett. Tilskudd for 1.kvartal er ikke inntektsført fullt ut, slik at dette vil jevnes ut gjennom året.

Flyktningtjenesten melder om 25 bosatte flyktninger i 1.kvartal. Dette er omtrent som budsjettet og det ligger foreløpig an til at kommunen vil motta integreringstilskudd som budsjettet for året.

11 Investeringsbudsjettet.

Her beskrives de største investeringsbevilgningene i 2016.

Prosjektnr. 53002 Kommunale bygg - planlagt vedlikehold.

Bevilgning 2,5 mill kr. Utføres i hht vedlikeholdsplan.

Prosjektnr. 53150 Hesseng flerbrukssenter – uteareal.

Bevilgning 2 mill kr. Plan for utearealet er laget i et samarbeid med brukerne (elever og lærere). Planen er ikke kostnadsberegnet ennå, man alt tyder på det ikke kan realiseres innenfor avsatt bevilgning. Sak fremmes når kostnadsoverslaget foreligger. Deretter må tiltakene prosjekteres/beskrives og legges ut på anbudskonkurranse. Usikkert om vi rekker å oppgradere utearealet i 2016 (forutsetter vedtak om økt bevilgning).

Prosjektnr. 52020 Skytterhusfjellet – utvidelse boligfelt.

Bevilgning 14 mill kr i 2015. Forslag til reguleringsplan utarbeidet og ligger ute til off. ettersyn.

Utbygging av infrastruktur (vei, vann og avløp) legges ut på anbudskonkurranse. Det fremmes sak til politisk behandling der omfang og nødvendig budsjett til utbyggingen beskrives. Avsatt budsjett til utvidelsen er ikke tilstrekkelig.

Prosjektnr. 53110 Forprosjekt Bjørnevatn/Sandnes skole.

Bevilgning 2 mill kr i 2015 og 1 mill i 2016. Vedtatt i F-skapet (sak 005/16) at skolen planlegges og bygges som totalentreprise med samspill. Planlegging har vært utlyst på anbudskonkurranse i vinter, og planlegger er engasjert. Planleggingen starter i mai, med grunnlag for budsjettering høsten 2016.

Prosjektnr. 53360 Ombygging Kirkenes legesenter/Helsestasjon.

Bevilgning 23,5 mill kr. Detaljundersøkelser av fundamenter har vist at det ikke er mulig å bygge så stort areal for forutsatt. Nå pågår avklaring om det er hensiktsmessig å bygge utvidelsen dersom man ikke får dekket innmeldt arealbehov. Dvs må arealbehovet dekkes på annen måte enn ved utvidelse av dagens Helsestasjon.

Prosjektnr. 54020 Kommunale veier.

Bevilgning 2,5 mill kr. Utvalg for plan og samferdsel har i prioritert tiltak. Tiltakene utføres sommeren og høsten 2016.

Prosjektnr. 54051 Oppgradering gatelys.

Bevilgning i 2016 3 mill kr. Planlegging og testing av ulike LED-lys foregår i 2016. Utskifting av ca. 1300 gatelysarmaturer til nye armaturer med LED-lys. Enova har innvilget kr. 253.000,- i støtte til prosjektet.

Prosjektnr. 56001 Utstyrsoppgradering.

Bevilgning 1 mill kr. Til kjøp av bil til brannvesenets feiere samt bli til bygningsdrifta. Begge bilene er kjøpt inn. Til bygningsdrifta er det anskaffet varebil med kun elektrisk drift.

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Stig Ulvang Enhetsleder: Stig Ulvang, tlf. 78 97 74 93	Dato: 09.05.2016
Arkivsak: <arkivsaknr>	
Saksordfører: Randa, Rolf	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Primærnæringsfondet	004/16	12.05.2016
Kommunestyret	035/16	25.05.2016

PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2015

Vedlagte dokumenter:

2015 ÅRSRAPPORT PRIMÆRNÆRINGSFONDET
Økonomirapport 2015

Dokumenter i saken:

2015006396 PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2014
2015006342 MELDING OM VEDTAK FRA KOMMUNESTYRET 25.03.15:
PRIMÆRNÆRINGSFONDETS ÅRSRAPPORT 2014

Kort sammendrag:

Fondsstyret skal forelegge kommunestyret melding om virksomheten året før, der det fremgår hvilke tilsagn og utbetalinger den enkelte primærnæringsnærings har fått.

Faktiske opplysninger:

Paragraf 8 i vedtektene for Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond lyder:

Fondsstyret skal innen utgangen av 1. kvartal forelegge Sør-Varanger kommunestyre

melding om virksomheten i foregående år. Av meldingen skal det fremgå hvilke tilsagn og utbetalinger den enkelte primærnæringsfond har fått. Kopi av meldingen sendes Fylkesmannen i Finnmark.

Vedlagte utkast til årsrapport for 2015 datert 9. mai 2016 er rådmannens forslag til årsrapport for 2015 for primærnæringsfondet. Rådmannen beklager at det på grunn av stor saksmengde og vakanse i stilling ikke har vært mulig å legge frem årsrapport før i 2. kvartal.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Fondet bidrar med viktige tilskudd til sikring og videre utvikling av fiskeri-, jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæringa i alle deler av kommunen.

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Fondets finansieres av 1/3 av de årlige innbetalte konsesjonsavgifter fra Sameiet Skogfoss kraftverk/ Pasvik kraft DA. Utover det medgår bare administrative ressurser.

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Kommunestyret tar primærnæringsfondets årsrapport for 2015 datert 9. mai 2016, til orientering. I henhold til vedtektene skal årsrapporten sendes Fylkesmannen I Finnmark.

Behandling 12.05.2016 Primærnæringsfondet

Saksordfører: Randa, Rolf

Enstemmig vedtatt.

Primærnæringsfondet sitt vedtak i sak 004/16:

Kommunestyret tar primærnæringsfondets årsrapport for 2015 datert 9. mai 2016, til orientering. I henhold til vedtektene skal årsrapporten sendes Fylkesmannen I Finnmark.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -

Sør-Varanger kommune

PRIMÆRNÆRINGSFONDET 2015

Forslag til årsrapport 09.05.2016

1.0 INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN

Under arbeidet med Bygdeutviklingsplan for Sør-Varanger kommune, kom det fram ønske om et primærnæringsfond. Vedtektene ble første gang vedtatt av kommunestyret i 1997 (saksnummer 164/97). Primærnæringsfondet kan støtte tiltak innen fiskeri, havbruk, jordbruk, hagebruk, reindrift, utmarksnæringer og kombinasjonsnæringer.

1.2 HJEMMEL, KAPITAL OG AVKASTNING

Primærnæringsfondets urørlige grunnkapital er 1 200 000,-, kroner, og ble overført fondet ved vedtak i Sør-Varanger kommunestyre av 22.08.00, sak 0105/00. Fondets inntekter/avkastning skal ifølge vedtektene bestå av:

- a. 1/3 av årlige konsesjonsavgifter innbetalt av Sameiet Skogfoss kraftverk/ Pasvik kraft DA i henhold til pkt. 12 i kontraktsvilkårene for utbygging av statens vannfallsrettigheter i Pasvikelva, gitt ved kgl.res. av 12.12.1958.
- b. 1/3 av årlige konsesjonsavgifter innbetalt av Sameiet Skogfoss kraftverk / Pasvik kraft DA i henhold til pkt. 2 i konsesjonsvilkårene for utbygging av Melkefoss, gitt ved kgl.res. av 25.6.1976.
- c. Renter og annen avkastning av fondskapitalen.

1.3 VEDTEKTENE

Vedtektene kan bare endres av kommunestyret, og gjeldende, reviderte vedtekter ble vedtatt i 2001. Utvalg for miljø- og næring sammen med en representant fra henholdsvis bonde- og småbrukerlaget og fiskerlaget har fungert som fondsstyre.

1.4 RETNINGSLINJER

Eventuelle vedtektsendringer må godkjennes av Fylkesmannen i Finnmark. De reviderte vedtektene som ble vedtatt i 2001, er derfor mer generelle i formen. Samtidig lagde man utfyllende retningslinjer og saksbehandlingsregler, som kan endres/godkjennes på kommunenivå. Utfyllende retningslinjer for Sør- Varanger kommunes primærnæringsfond ble første gang vedtatt av kommunestyret den 27.03.2001.

1.5 HOVEDMÅL FOR NÆRINGSARBEIDET

Av kommuneplanen 2004-2016 fremgår det at målet for kommunal næringspolitikk i planperioden blant annet skal være å:

- bidra til å styrke og videreutvikle primærproduksjon innen jordbruk, reindrift og fiske
- bidra til økt videreføring og verdiskapning i naturbaserte næringer, herunder mineraler og marint oppdrett
- bidra til å styrke eksisterende næringsliv, særlig små og mellomstore bedrifter

Primærnæringsfondets formålsparagraf (§ 1) lyder:

Sør-Varanger kommunes primærnæringsfond skal bidra til å bevare og øke verdiskapningen innen primærnæringen i kommunen. Fondet skal oppmuntre til bærekraftig bruk av områdets land- og sjøbaserte ressurser, samt medvirke til videreføring av drift ved generasjonsskifte og økt rekruttering til næringene, spesielt blant kvinner og ungdom. Fondet skal også bidra til å opprettholde bosettingsgrunnlaget i distriktene.

2.0 FORVALTNING

2.1 ORGANISERING OG ANSVARFORHOLD

Søknader med kostnadsoverslag over kr 50 000,- avgjøres av fondsstyret. Søknader med totalt kostnadsoverslag under kr 50 000,-, avgjøres normalt administrativt. Ideell fordeling av midlene er i henhold til retningslinjene 60 % til landbruk og 40 % til fiske.

2.2 SALDO

Fullstendig regnskapsoppsett fremkommer av vedlegg 1. Grunnkapitalen er 1 200 000,-, og renteinntektene for 2015 utgjorde kroner 36 000,- (3 %).

	1 januar 2015	31. desember 2015
Fondskonto	276 244,78	518 354,78
Historisk ansvar (pådratte forpliktelser)	-347 152,00	- 445 002,00
Balanse	- 70 907,22	73 352,78

Regnskapsoppsettet viser netto positiv balanse på vel 73 000,-, mens negativ balanse ved utgangen av fjoråret var – 70 907,22. Etter mange år med til dels betydelig etterslep, er fondet nå helt ajour ved inngangen til et nytt år.

2.3 BEREGNET FONDSKAPITAL FOR 2016

Konsesjonsavgiftene tildeles først på slutten av året, så forventet, disponibelt beløp for 2016 baserer seg på et forsiktig estimat med utgangspunkt i tidligere års tildelinger. Med et forventet fondsinntekt som for 2015 på om lag 600 000,- kroner og renteinntekter på om lag 36 000,-, blir beregnet disponibelt beløp for nye tildelinger rundt 700 000 kroner.

2.4 SAKSBEHANDLINGEN

Plan- og utviklingsavdelinga er ansvarlig for saksbehandlninga. I 2015 ble til sammen 9 saker behandla, mot et snitt på 17 over fondets 18-årige historie.

Seks av de ni søknadene ble behandla politisk, mens tre ble behandla administrativt. Søknadene fordelte seg med fem på jordbruk, to på fiskeri og to på skogbruk. Ingen saker ble avslått. Fordeling av midlene viser 53 % til jordbruk, 22 % til fiskeri og 25 % til skogbruk. Over tid har den prosentvise fordelinga vært:

	Snitt	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Antall tilsagn	17	9	12	9	11	15	20	19	24	29	29	9	11	15	20	17	22	13	17
Jordbruk	69	53	42	54	60	37	65	10	66	10	84	70	38	80	99	66	59	93	73
Fiske	26	22	42	39	40	60	35	0	34	0	16	30	34	19	1	34	39	7	27
Reindrift*		0	2																
Annet*	5	25	16	7	0	3	0	0	0	0	0	0	28	1	0	0	2	0	0

*) reindrift har ikke vært ført som egen kategori før i 1014

Oversikten viser at det de siste åra har vært en tendens de siste åra har vært edgang i antall søknader

3.0 BRUKEN AV FONDET

3.1 BEVLINGNING ETTER FORMÅL OG MÅLGRUPPE

ACOS	Saksnr	*	Søker	Formål	Jordbruk	Fiske	Skog
15/549	002/15	P	Leif Vonka	Kvotekjøp	50 000		
15/679	003/15	P	Chris Thorsen	Utsyr fiskebåt		50 000	
14/1233	004/15	P	Ivar Øverli	Utv. osteproduksjon	156 000		
15/1885	005/15	P	Langfjordbubnnen sag og høvleri AS	Saghus			49 900
15/1920	006/15	P	Pasvik laft AS	Laftemaskin			63 500
15/3112	007/15	P	Dol & Bem	Fiskebåt/utsyr		50 000	
15/770	001/15	A	Norsk landbruksrådgiving	Driftstilskudd	30 000		
15/2208	002/15	A	Henry Ole Larsen	Melkekvote	4 220		
15/3782	003/15	A	Ola Johansen	Melkekvote	3 300		
A er administrativt behandla P er politisk behandla				Sum	222 602	223 500	29 850

3.1.1 Jordbruk

Ett tilsagn gikk til utvidelse av osteproduksjon hos kommunens eneste osteprodusent. Utviklinga i primærproduksjonen går raskt mot stadig færre og større bruk, og det er viktig å styrke alternative inntektsmuligheter også på de mindre bruka. Videreføring av lokalt råstoff bidrar også til økt lokal verdiskaping av råstoff fra primærnæringene.

Tre tilsagn ble gitt til kjøp av melkekvote. Utviklinga går mot stadig større melkebruk, og det er viktig å styrke melkeproduksjonen og dermed økt verdiskaping i kjernenæringa.

Øst- Finnmark Forsøksring fikk også i år driftstilskudd, og det er fortsatt viktig å sikre god faglig veiledning til næringa.

3.1.2 Fiske

To tilsagn gikk til fiskeriformål, og da til utsyr. Det er viktig å ruste båtene for effektivt fiske på flere arter.

3.1.3 Reindrift

Det var ingen søknader på reindrift i 2015. Reindriffta kan i dag bare søke på opplæringstiltak og investeringer i fellesanlegg. Også reindriffta har i arbeidet med kommunedelplan landbruk signalisert at de ønsker en revisjon av retningslinjene for fondet.

3.1.4 Skogbruk

Ett tilsagn gikk til laftemaskin og et tilsagn gikk til saghus. Begge tiltaka kom som oppfølging av utredningsprosjekt om mulighetene for skogbruket i Sør-Varanger («Tredriverprosjektet»).

3.2 BEVILGNING ETTER GEOGRAFI

Primærnæringsfondet har ikke lenger bestemmelser som omhandler geografisk fordeling. Av årets tilsagn fem til Pasvik, to til Kirkeneshalvøya, ett til Jarfjord og ett til organisasjoner med adresse utenfor kommunen. At de fleste jord- og skogbruksbrukstilsagnene går til Pasvik er som forventet siden disse næringene har sitt kjerneområde her, men det er relativt nytt at fiskeritilsagn går til Kirkeneshalvøya.

4.0 VURDERINGER

4.1 GENERELLE BETRAKTNINGER

Ved inngangen til 2016 hadde Primærnæringsfondet ingen ubehandla søknader. Primærnæringsfondet opplever likevel fortsatt jevn etterspørsel, og gjennom arbeidet med kommunedelplan landbruk, har landbruksnæringene signalisert et stort finansieringsbehov fremover. Fondet indeksreguleres ikke, og uten at det tilføres økte midler, vil trolig gapet mellom tilbud og etterspørsel øke fremover. Samtidig er fondet et godt tilbud til primærnæringene som mange andre kommuner ikke har.

4.2 VURDERING AV RAMMEBETINGELSENE

Rammebetingelse for Primærnæringsfondet er relativt forutsigbare, og tilførselen av kraftavgifter til fondet er tilnærmet lik fra år til år. Fra og med 2012 har kommunen også hatt RUP-midler som delvis også kan benyttes til samme formål, og det har gjort at flere primærnærings saker har kunnet få støtte. I 2015 fikk kommunen totalt om lag 300 000,- kroner i RUP-midler, som var en betydelig reduksjon fra foregående år. For 2016 får ikke Sør-Varanger kommune regionale RUP-midler, men kommunen har fått 4,2 millioner i statlige omstillingsmidler i forbindelse med omstillingsprosessen etter konkursen ved Sydvaranger gruve AS. Kommunen vil ikke få ordinære RUP-midler dersom kommunen får status som statlig eller regional omstillingskommune.

Landbruksnæringene har over flere år etterspurt endringer i fondets vedtekter og forskrifter, og utvalget har også tidligere vedtatt en slik gjennomgang. Siste gjennomgang var i 2007. En gjennomgang av vedtekter, forskrifter og saksbehandlingsregler ligger inne i kommunedelplan landbruk, som ble vedtatt våren 2015. Rådmannen legger opp til en gjennomgang av vedtekter, retningslinjer og saksbehandlingsrutiner når arbeidet med omstillingsplan etter konkursen ved Sydvaranger gruve AS er ferdigstilt sommeren 2016.

